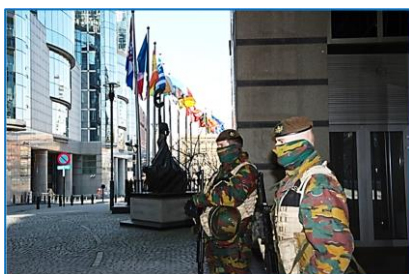




M&M Contact

Driemaandelijks tijdschrift van Mars & Mercurius Afdeling Brugge/West-Vlaanderen vzw

Vijfenzeventig jaar Raid op Dieppe Herdenkingscyclus LTZ Victor Billet



Focus in dit nummer

- 6 | Verslag van de Algemene Vergadering
- 26 | Hoorzitting Defensie voor de Nationale Pensioencommissie
- 35 | De Belgische deelname aan de Raid op Dieppe
- 54 | Militair Hospitaal Koningin Astrid en de aanslagen van 22 maart 2016

Komende activiteiten

- Buitengewone Algemene Vergadering – Moerkerke 25 maart
- Voordracht over de inname van Fort Eben-Emael – Brugge 19 april
- Uitstap naar Romeins Archeologisch Museum – Oudenburg 17 mei
- Bezoek Competence Center Naval Systems NAVLOG – Zeebrugge 12 juni

Onze agenda

Eigen activiteiten

Raadpleeg ook onze website <http://mmbrugge.be> voor eventuele wijzigingen en foto's van de voorbije activiteiten.

25 maart	10.30 u	Algemene vergadering en lentelunch – Kasteel van Moerkerke
19 april	19.30 u	Voordracht over het Fort Eben-Emael door Philip Demunter in de aula van het Groot Seminarie te Brugge
17 mei	12.00 u	Lunch in hoevehotel Ter Haeghe en bezoek aan het Gallo Romeïnmuseum te Oudenburg, gevolgd door historische stadswandeling.
12 juni	10.00 u	Bezoek aan Competence Centre Naval Systems LOGNAV Zeebrugge

Activiteiten van andere organisaties

17 april	11.00 u	Herdenking aan het Monument van de Zeelieden te Oostende
22 april	10.00 u	Algemene Vergadering Nationaal – Huis der Vleugels Brussel
28 april	05.00 u 10.30 u	Anzac day Dawn Service op Buttes New Cemetery Zonnebeke Plechtigheid op Tyne Cot cemetery
29 april	11.00 u	Herdenking raid op Zeebrugge - Plechtigheid aan het monument op de Zeedijk in aanwezigheid van Burgerlijke en Militaire vertegenwoordigers met bloemenhulde
30 april	09.30 u	Sint George's Day herdenking in de Sint Donaaskerk/militaire begraafplaats in Zeebrugge
8 mei	11.30 u	Herdenking V-dag aan het monument van de Weggevoerden - Stationsplein Brugge
27 mei	11.00 u	Herdenking "Operatie Ramrod" - monument Oud-Gemeentehuis te Sint Michiels
28 mei	10.00 u	Herdenking van de Veldtocht van mei '40 - Leiemonument in Kortrijk - Broelkaai.
24 juni	10.00 u	Herdenking 3 ^{de} 23 ^{ste} 33 ^{ste} en 53 ^{ste} linieregimenten te Oostende



Voor al uw bloemen en geschenken,
leuke boeketten, trouw- en rouwwerk

't Groene huis
Malehoeklaan 18
8310 Sint Kruis Brugge
050 35 37 35
marianne.langenbick@pandora.be

COLOFOON



Mars en Mercurius
Afdeling Brugge / West-Vlaanderen vzw

Maatschappelijke zetel

Kuiperstraat 21
8000 Brugge

Secretariaat en redactieadres

Lane 41
8000 Brugge
marsenmercurius.brwv@gmail.com

Ondernemingsnummer

0887401827

Bankrelaties

IBAN : BE49 2800 4089 8671
BIC : GEBABEBB

Raad van Bestuur

Voorzitter: Jan De Vos
Ondervoorzitter: Ronny Vermeersch
Secretaris: André Billiet
Penningmeester: Ivan Loncke
Bestuursleden: René Decorte
Frank De Lille
Philip Demunter
Yves De Ryck
Roger De Waele
André Hoef
Rudolf Leplae
Luc Saelens
Johan Van Everbroeck
Freddy Vervaeke

Past Voorzitters

Stéphane Vandenberghe, Ivo Steens
Roger Carreyn, Maurice Debruyne
François Crepain

Ereleden

Carl Decaluwé, Paul Breyné,
Eliane Spincemaille, Jean Baron de Béthune,
Willy Herteleer, Christophe Onraet,

Eindredactie

Ronny Vermeersch

Werkten mee aan dit nummer

André Billiet, Jan De Vos,
Rudolf Leplae, Stefaan Vergaerde,
André Hoef, Henri P. Rogie
Philip Demunter

Fotoverantwoording

Eigen opnames of Wikipedia publiek
domein, tenzij anders vermeld

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

Waarde Mars & Mercurius leden en sympathisanten,

Na een geslaagde Algemene Vergadering met nieuwjaarsdrink en een boeiende voordracht over het Disaster Victim Identification Team zijn we weer helemaal op dreef en ook voor de komende maanden staat heel wat op stapel. Tijdens de Algemene Vergadering op 25 maart 2017 in het Kasteel van Moerkerke hopen we verder werk te maken van de herziening van onze statuten en deze zomer willen we ter gelegenheid van de 75^{ste} herdenking van de Raid op Dieppe en het overlijden van Luitenant-ter-zee Victor Billiet een herdenkingsdrieluik opbouwen. De driedaagse reis naar Dieppe als onderdeel daarvan krijgt ondertussen vaste vorm en de inschrijvingen lopen vlot binnen.

In het voorwoord in vorig nummer noemden we de termen *Brexit*, *Trump* en *nationalisme* bepalend voor het aanzicht van 2016. Het Britse uittredingsproces uit de Europese Unie is verre van aangevat, maar stilaan komt meer zicht op de mogelijke gevolgen daarvan voor onze economie. In de rubriek M&M en Economie gaan we daar in een tweetal artikels dieper op in.

Voor Defensie gingen enkele berichten in het personeelsdomein niet onopgemerkt voorbij. De regeringsbeslissing om ook voor militairen de pensioenleeftijd te verhogen trok een flinke streep door het Strategisch Visiedocument voor Defensie en de bezorgdheid van de militaire vakverenigingen rond de toekomstige evolutie van het personeelsbestand werd gretig opgepikt in de media. Defensie riskeert daardoor niet enkel over onvoldoende personeel te beschikken om nieuw verworven wapensystemen te bemannen, maar riskeert vooral 25 % aan slagkracht in te boeten. In een hoorzitting voor het Nationale pensioencomité kon het Ministerie van Defensie de specificiteit van de militaire functies toelichten. We hebben in dit nummer alle elementen van dit dossier samengevat voor onze leden.

Op deze manier willen we met ons ledenblad M&M Contact, maar evenzeer door onze activiteiten, een boeiend en leerzaam aanbod voor onze leden neerzetten. Alle leden van de Raad van Bestuur spannen zich hiervoor in en samen met hen hoop ik van harte u allen talrijk te mogen verwelkomen op onze komende activiteiten.

Met deze M&M Contact zetten we onze inspanningen voor een kwaliteitsvol ledenblad verder. Ik herhaal graag nogmaals de oproep tot medewerking, of het nu is door interessante artikels aan te leveren of door mee te werken aan de redactie en de lay-out, dan wel door het werven van publiciteit. Ook dit is medebetrokkenheid van de leden.

Zeergegenen,

Jan De Vos
Voorzitter



Vaste rubrieken



- 2 | Onze agenda
- 3 | Woordje van de voorzitter
- 4 | Inhoudstafel

M&M en zijn leden



Terugblik op de voorbije activiteiten

- 6 | Verslag van de Algemene Vergadering op 30 januari 2017
- 12 | Voordracht over Disaster Victim Identification Team op 16 februari 2017

Wat komen zal

- 19 | Bijzondere Algemene Vergadering op 25 maart 2017 in Kasteel van Moerkerke
- 20 | Voordracht over de inname van Fort Eben-Emael op 19 april 2017
- 21 | Uitstap naar Romeins Archeologisch Museum in Oudenburg op 17 mei 2017
- 22 | Bezoek aan Competence Center Naval Systems NAVLOG op 12 juni 2017



M&M en Defensie



- 23 | Nieuwjaarstoespraak van de Provinciecommandant West-Vlaanderen
- 26 | Hoorzitting Defensie voor het Nationale Pensioencomité
- 29 | Fregat Leopold I speelt rol in de strijd tegen Daesh



M&M en Economie

De commerciële relaties tussen Vlaanderen en het UK na de Brexit	31
De Belgische handel en de Brexit	33



M&M en Samenleving

Herdenkingsplechtigheden

De Belgian Day in Londen 2017	34
De Belgische deelname aan de Raid op Dieppe	35
Overlijden van Koning Albert I – Brugge 17 februari 2014	41
De scheepsramp met de Herald of Free Enterprise – Zeebrugge 6 maart 2017	41



Onze helden 40 - 45

Noël Boydens – Verzetsstrijder uit Brugge terechtgesteld in München	42
---	----

Historicum

De Slag bij Tabora – 100 jaar geleden	44
De Wansee Conferentie – 75 jaar geleden	47
De praalstoet van de Gouden Boom	51



Herinneringseducatie

Stück 3571 – Een knap staaltje herdenkings-, herinnerings- en vredeseducatie	52
Herinneringseducatie in Vrije Basisschool Moerkerke	52



Band Leger - Natie

Het Militair Hospitaal Koningin Astrid en de aanslagen van 22 maart 2016	54
--	----

M&M Nationaal

Gewone Algemene Vergadering op 22 april 2017	58
Economeet – Forum Officers & Entrepreneurs	59



Het leven in onze Club

Overlijden Yves Soetens	60
Jean-Pierre Falise wint Jozef Weyns eremerk	61
Freddy Vervaet stelt levensreddend gebaar in Zeebrugge	62
Verkoop attributen M&M	62
Onze negentigjarigen	63
Voorstelling van de nieuwe leden	64



Algemene Vergadering en nieuwjaardrink 2017

Groot Seminarie Brugge – 30 januari 2017

Verslag door Andreas Billiet

Verslag van de Algemene Vergadering

Aanwezigen

55 leden hebben de aanwezigheidslijst getekend en 6 leden waren in het bezit van een volmacht. Deze lijst is ter inzage bij de secretaris

Agenda

1. Inleiding door de voorzitter
2. Verslag van de secretaris
3. Financieel verslag over de boekhouding 2016 door de penningmeester
4. Verslag rekeningcontroleurs over de boekhouding 2016
5. Kwijting penningmeester voor de boekhouding 2016
6. Kwijting van het bestuur voor het boekjaar 2016
7. Goedkeuring van de begroting voor het boekjaar 2017
 - Bepaling lidgeld 2017
8. Aanduiding van twee rekeningcontroleurs en een reserve voor het boekjaar 2017
9. Aanstelling tweede en derde vertegenwoordiger in de nationale Raad van Bestuur.
10. Aanpassing van de statuten
11. Mededelingen van de voorzitter
 - Voorstelling activiteiten 2017
 - Toekomstvisie
12. Varia - Vragen en voorstellen van de leden.

1 | Inleiding door de voorzitter

Moment van stilte voor de leden die ons verlieten in 2016

Wilfried Vandehaeghen op 10 april 2016

Frans Bergmans op 03 mei 2016

Voorstelling van de Raad van Bestuur in functie in 2016

Voorzitter: De Vos Jan

Ondervoorzitter: Vermeersch Ronny

Secretaris: Billiet Andreas

Penningmeester: Loncke Ivan

Bestuursleden: Decorte René, De Lille Frank, Demunter Philip, De Ryck Yves, De Waele Roger, Hoef André, Leplae Rudolf, Saelens Luc, Van Everbroeck Johan, Vervaeke Freddy

Het mandaat van de bestuursleden wordt door de Algemene Vergadering met eenparigheid van stemmen verlengd.

Nieuwe leden in 2016

In 2016 mochten we 15 nieuwe leden verwelkomen.

Cecat Cyriel	Saussez John
Deblauwe Marcel	Schillebeekx Paul
Deconinck Raymond	Soubry David
Derocker Diane	Vanderstraeten Frik
Dumortier Hans	Vanhollebeke Freddy
Falise Jean Pierre	Van Paemel Annie
Kerremans Willy	Verbeke Luc
Lambrecht Willy	

Nieuwe leden in 2017

Op datum van de algemene vergadering zijn reeds 8 nieuwe leden aanvaard voor 2017

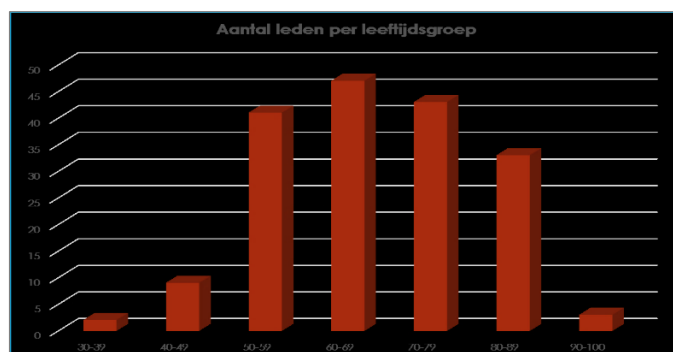
Bonte Pierre	Minnebo Dionys
Broucke Jean-Pierre	Moons Etienne
Denys Thierry	Proot Johan
Luybaert André	Tilleman Herman

2 | Verslag door de secretaris

Ledenbestand in 2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Leden	101	115	125	125	134	134	139
Officiëren	21	25	27	31	33	34	40
Leden Niet-officiëren	12	14	14	11	10	12	11
Sympathisanten	4	4	5	7	7	6	6
Ereleden	138	158	171	174	184	186	196
Totaal							

Op 31 december 2016 telden we in totaal 197 leden, waaronder 6 ereleden en 11 sympathisanten



De spreiding van de leden volgens leeftijdsgroep

Eigen activiteiten in 2016

Zaterdag 30 januari : jaarlijkse Algemene Vergadering met nieuwjaar-receptie en lunch in Kasteel van Moerkerke.

(Deelnemers AV 63 – receptie 102 – lunch 88)

Donderdag 18 februari: voordracht in het Groot Seminarie door Dr P. Defoort – “de Medische wereld in Brugge doorheen de geschiedenis”. (60 deelnemers)

Vrijdag 18 maart: bezoek firma SADEF in Hoogdele-Gits.

(20 deelnemers)

Woensdag 22 april: voordracht door Alain Remue over de “Cel Vermiste Personen” met aansluitende lunch in het Groot Seminarie. (112 deelnemers)

Donderdag 19 mei: Bezoek Provinciale Veiligheidsschool en Vloethemveld (35 deelnemers)

Woensdag 22 juni: geleide uitstap naar Staats-Spaanse Linies (49 deelnemers)

Zondag 21 augustus: Herdenkingsplechtigheid Royal Navy Section Belge te Oostende (200 deelnemers)

Zondag 28 augustus: Familiedag met BBQ te Dudzele (78 deelnemers)

Maandag 19 september: Voordracht “Het Iraanse Gevaar” door Marc Wauters in het Groot Seminarie (50 deelnemers)

Donderdag 13 oktober: Voordracht “De Belgische Auto Canons Mitrailleuruses in Rusland” en projectie van de film Cafard” in Ciné Liberty te Brugge (245 deelnemers waarvan 180 middelbare scholieren)

Woensdag 23 november: Bezoek aan “Piano’s Maene” te Ruislede. (48 deelnemers)

Zaterdag 3 december: Jaarlijkse academische zitting in het Provinciaal Hof te Brugge, gevolgd door receptie en lunch (148 deelnemers voor AZ en receptie en 117 voor lunch)

Activiteiten van andere organisaties in 2016

Verschillende bestuursleden of leden waren aanwezig op volgende activiteiten:

- Activiteiten van andere M&M Clubs
- Maandelijks voordrachten KHID Brussel
- Voordrachten Koninklijke Belgische Marine Academie
- Galaconcert van het Militair Commando West-Vlaanderen
- Vergadering Stad Brugge met vaderlandslievende verenigingen
- Studiedag WOI Faro Brussel
- Voordrachten van Zeehaven Brugge
- Voordrachten van de POM
- Voordrachten van het Provinciebestuur West-Vlaanderen
- Voordrachten van het Europacollege
- Voordrachten van stichting Eutopia

Herdenkingsplechtigheden in 2016

Verschillende bestuursleden of leden waren aanwezig op volgende plechtigheden:

- Woensdag 17 februari: Herdenking overlijden Koning Albert I aan het monument te Brugge

Zondag 17 april: Saint George’s Day in de Sint-Donaaskerk en militair kerkhof Zeebrugge

- Zondag 08 mei: Herdenking V-dag aan het monument van de gedeporteerden op het Stationsplein te Brugge
- Zaterdag 28 mei: Herdenking operatie Ramrod aan het monument ter hoogte van het gemeentehuis van Sint Michiels
- Zaterdag 16 juli: Belgische herdenking aan de Cenotaph te Londen
- Dinsdag 21 juli: Nationale Feestdag & Te Deum in de Sint-Salvatoriekathedraal
- Woensdag 27 juli: Herdenking Captain Fryat - Hof van Aurora te Brugge
- Zondag 21 augustus: Herdenking RNSB te Oostende
- Woensdag 24 augustus : Diksmuide - Herdenking Franse Marinefuseliers - Nationale Herdenking te Oud-Stuivekenskerke - Belgisch-Frans-Canadese plechtigheid.
- Maandag 29 augustus: Herdenking overlijden Koningin Astrid in Astridpark te Brugge
- Vrijdag 02 september : Herdenking 360 jaar Grenadier Guards op de Burg te Brugge
- Zondag 11 september: Canadese-Poolse-Britse Plechtigheid te Adegem/Maldegem
- Maandag 12 september: Bevrijdingsfeesten Kristus Koning/ Sint Andries/ Zevenkerken
- Zaterdag 17 september: Herdenking Lippens en De Bruyne te Blankenberge
- Zondag 18 september: Herdenking slag aan ‘t Molentje te Moerkerke (Damme)
- Dinsdag 27 september: Herdenking LTZ Victor Billet in de Marinekazerne te Sint-Kruis
- Donderdag 20 oktober: Herdenking wapenfeiten Grenadiers en Karabiniers tijdens de slag van de IJzer in 1914 te Tervaele
- Zaterdag 22 oktober: Herdenking Uniebrug Sint Jan
- Vrijdag 28 oktober: Plechtige herdenking van de oorlogsslachtoffers van de Middenschool in Brugge
- Dinsdag 01 november: Herdenking slachtoffers WOI & WOII in de OLV Kerk en de Centrale Begraafplaats te Brugge
- Vrijdag 11 november: Herdenking Wapenstilstand WOI aan het ruitersstandbeeld van Koning Albert I te Brugge
- Dinsdag 15 november: Koningsdag – Te Deum en ontvangst in Provinciaal Hof te Brugge

Publicaties M&M Brugge West-Vlaanderen

In 2016 werden volgende publicaties uitgebracht

- M&M Contact kreeg een nieuwe layout. Er werden 4 nummers uitgebracht, goed voor een totaal van 238 bladzijden. Ze werden in een oplage van 210 papieren exemplaren verstuurd naar leden en geïnteresseerden en kregen digitaal een ruimere verspreiding.
- Een flyer over de voordracht en film over de *Belgische Auto Canons Mitrailleuruses in Rusland tijdens de oorlog 14-18* werd gedrukt op 1.000 exemplaren en verspreid naar vaderlandslievende verenigingen en middelbare scholen in Brugge

- De programmabrochure Academische Zitting 12 blz. werd gedrukt op 250 exemplaren en uitgedeeld tijdens de Academische zitting op 3 december
- Een nieuwe informatiefolder om M&M Brugge/W-VL voor te stellen werd gedrukt op 1000 exemplaren en voorgesteld op de algemene vergadering.
- Op de website <https://mmbrugge.be> worden alle activiteiten van de club aangekondigd. Daarnaast kunnen vanaf deze site ook de fotoreportages van de activiteiten worden gedownload en is M&M Contact daar in digitale kleurenversie beschikbaar.

Vergaderingen

In 2016 werden 8 *bestuursvergaderingen* gehouden op respectievelijk 13 januari, 30 januari, 10 maart, 18 mei, juli, 7 september, 16 november en 3 december.

Daarnaast werd deelgenomen aan 6 vergaderingen van de nationale Raad van Bestuur te Brussel.

Op 17 oktober werd deelgenomen aan de Nationale Dag M&M te Kleine Brogel.

3 | Financieel verslag door de penningmeester over de boekhouding 2016

Omdat penningmeester Ivan Loncke in herstelverlof is, wordt toelichting over de boekhouding gegeven door bestuurslid Yves Deryck.

Overzicht kastoestand

Overzicht Kastoestand			
Kastoestand 01/01/2016		Kastoestand 31/12/2016	
(Ontvangen in 2015 voor 2016)	124,00		
Zichtrek. BE49 2800 4089 8671:			
Zichtrekening BE49 2800 4089 8671:	1.081,51	Zichtrekening BE49 2800 4089 8671:	656,93
Spaarrekening BE33 2807 1729 6546:	14.207,26	Spaarrekening BE33 2807 1729 6546:	14.230,91
Zichtrekening Projecten BE15 0016 6209 8030:	5.535,76	Zichtrekening Projecten BE15 0016 6209 8030:	6.093,01
	20.824,53		20.980,85

Overzicht ontvangsten en uitgaven

Er wordt een overzicht geboden van de ontvangsten en uitgaven die in 2016 gedaan werden.

ONTVANGSTEN voor Boekjaar 2016		UITGAVEN voor Boekjaar 2016	
Lidgelden 2016 (162 x 55€)	8 910,00	Lidgeld 2016 aan M&M Nat. (179 x 25€)	4 475,00
Lidgeld Nieuwe Leden 2016 (14 x 55€)	770,00	Beheerskosten	1 232,72
Sympathisanten 2016 (11 x 35€)	385,00	Bankkosten	32,40
Publiciteit	380,00	Kosten Secretaris en Penningmeester	900,00
Ontvangen steungelden	120,00	Druk M&M Contact (nr 04/15 & 01-02-03/16)	1 608,60
Verkochte Attributen	220,50	Steungelden aan andere verenig.	125,00
Bruto intresten 2015 (Zichtrekening)	0,00	Aankoop Attributen	270,00
Bruto intresten 2015 (Spaarrekening)	27,82	Roerende voorheffing (Spaarek.)	4,17
Teveel ontvangst./Terug teveel uitgav.	0,00	Representatiekosten	938,84
Lidgelden 2017 (2 x 60€)	120,00	Roerende voorheffing (Zichtrek.)	0,00
Lidgeld 2015 (3 x 55€)	165,00	Algemene onkosten activiteiten	251,33
Project 'Van Schelde naar IJzer'	2 000,00	Project 'Van Schelde naar IJzer'	12,75
Subtotaal	13 098,32	Subtotaal	9 850,81
Activiteiten:	23 287,00	Activiteiten:	26 378,19
Totaal	36 385,32	Totaal	36 229,00

4 | Verslag van de rekeningcontroleurs over de boekhouding 2016

De heer Joel Jansseune leest het verslag voor met de bevindingen van de kascommissarissen:

"De heren Lucien Langenbick en Joël Jansseune, in de vorige Algemene Vergadering aangeduid als commissarissen van de vereniging Mars & Mercurius Afdeling Brugge/West-Vlaanderen vzw, brengen hierbij verslag uit van hun opdracht die zij op 24 januari 2017 gewetensvol hebben volbracht.

De overeenstemming van de saldi van de boekhouding met de saldi van de rekeninguittreksels werd nagegaan. Steekproefsgewijze werden de inkomsten gecontroleerd. Alle betalingen werden gecheckt met nazicht van de uitgaande kostenfacturen, en alle overdrachten werden gecontroleerd.

Op al onze vragen kon de penningmeester een duidelijk antwoord geven en alle boekingen werden correct bevonden. De controle van de boekhouding tot A4 formaat herleid, maakte het nazicht gemakkelijke.

Mogen wij derhalve hierbij de Algemene Vergadering voorstellen décharge te verlenen aan de penningmeester Ivan Loncke en hem te feliciteren voor zijn zorgvuldig en plichtsgetrouw werk.

Voor echt verklaard te Brugge op 24 januari 2017

Getekend Lucien Langenbick en Joel Jansseune"

5 | Kwijting voor de penningmeester voor de boekhouding 2016

De algemene vergadering verleent eenparig kwijting aan de penningmeester

6 | Kwijting voor de leden van de Raad van Bestuur voor boekjaar 2016

De algemene vergadering verleent eenparig kwijting aan de leden van de Raad van Bestuur.

7 | Goedkeuring van de begroting boekjaar 2016

Lidgelden

Zoals beslist door de Algemene Vergadering op 30 januari 2016 werd het lidgeld voor 2017 verhoogd van €55 naar €60, waardoor er overeenstemming is met de beslissing van de nationale Algemene Vergadering in 2015 .

Begroting 2017

De begroting voor 2017 wordt voorgesteld.

ONTVANGSTEN		UITGAVEN	
Lidgelden (170 leden)	€ 10 200,00	Lidgelden M&M nationaal (190)	€ 3 800,00
Nieuwe leden (20 leden)	€ 1 200,00	Beheerskosten	€ 1 300,00
Sympathisanten (11)	€ 330,00	Kosten Secr. en penningmeester	€ 900,00
Publiciteit	€ 400,00	Bankkosten	€ 55,00
Verkoop attributen	€ 200,00	M&M Contact (4 uitg. in 2017)	€ 1 700,00
Intresten	-	Steungelden	€ 125,00
Activiteiten 2017	€ 23 000,00	VZW + verzekeringskosten	€ 400,00
Steungelden	€ 100,00	Representatiekosten	€ 900,00
		Activiteiten 2017	€ 26 000,00
		Aankoop attributen	€ 250,00
TOTALEN	€ 35 430,00	TOTALEN	€ 35 430,00

Het voorstel wordt eenparig goedgekeurd door de vergadering.

8 | Aanduiding van twee rekeningcontroleurs en een reserve voor het boekjaar 2017

De heren Joël Jansseune en Johan Van den Broucke worden door de Algemene Vergadering aangesteld als rekeningcontroleurs voor het boekjaar 2017. De heer Lucien Langenbick als reserve.

9 | Aanstelling van een tweede en derde vertegenwoordiger in de nationale Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van Mars & Mercurius Brugge/W-VL vzw stelt bestuurslid Luc Saelens en ondervoorzitter Ronny Vermeersch voor om, naast de voorzitter Jan De Vos, te zetelen in de nationale Raad van Bestuur van de Koninklijke Kring Mars & Mercurius vzw. De algemene vergadering gaat hier eenparig mee akkoord.

10 | Aanpassing van de statuten

De Raad van Bestuur stelt aanpassingen aan de statuten voor, waarvan kopie aan alle leden werd gestuurd in bijlage aan de uitnodiging voor huidige Algemene Vergadering. Kopie hiervan wordt als bijlage gehecht aan huidig verslag.

De voorzitter licht de voorgestelde aanpassingen toe.

De Algemene Vergadering kan niet rechtsgeldig stemmen over de voorgestelde aanpassingen omdat geen omdat geen twee derden van de stemgerechtigde leden aanwezig zijn.

Een nieuwe Algemene Vergadering zal worden bijeen geroepen op zaterdag 25 maart 2017 te Moerkerke

11 | Mededelingen van de voorzitter

Voorstelling activiteitenprogramma 2017

Eerste semester 2017

Datum	Activiteit
Maa 30 jan 18u30	Algemene Vergadering met voorstel nieuwe statuten en RIO gevolgd door nieuwjaarsreceptie in de aula van het Groot Seminarie
Don 16 feb 19u30	Voordracht in het Groot Seminarie – DVI team
Zat 25 mrt 10u00	Bijzondere Algemene Vergadering voor goedkeuring statuten en RIO met achteraf Lentelunch in het kasteel van Moerkerke.
Woe 19 apr 19u30	Voordracht over Eben Emael door Philip Demunter
Woe 17 mei 11u30	Lunch in hoevehotel Ter Heghe en bezoek Gallo Romeins museum Oudenburg
Maa 12 jun 10u00	Bezoek – Navlog Zeebrugge
Zat 15 jul	Individuele reis naar Londen met wagen of eurostar voor deelname aan de plechtigheden aan de Cenotaph.

Tweede semester 2017

Datum	Activiteit
Vrij 18 – zon 20	Deelname herdenking 75 ^{ste} verjaardag Raid op Dieppe in samenwerking met andere clubs en Marineverenigingen
Zon 27 aug 11u00	Herdenking RNSB te Oostende Familiëdag in Oostende met wandeling gevolgd door BBQ
Don 21 sep 10u00	Voordracht over de Visserij door Joris Surmont, lunch en bezoek met gids aan het visserijmuseum Navigo te Oostduinkerke
okt	Voordracht te Oostende over de Slag bij Trafalgar door J. Saussez
Zat 21 okt	Nationale Dag M&M te Namen
nov	Fabrieksbezoek Mc Bride in Ieper
dec	Jaarlijkse Academische zitting Aandacht voor 30 jaar Mars & Mercurius Brugge/W-VL (oprichting 1987)

Toekomstvisie en actieplan

Project	Target	Piloot	Doelstelling	Stand van zaken
Statuten & RIO actualiseren	Jan 17	FCR	Oplijnen op statuten nationaal Maatschappelijke doelstelling hedendaags formuleren Recruteringsbasis verruimen Werking vereenvoudigen	WG : FCR – RVE – JVE – PDM Kick-off: Sep 16 – To do Statuten national gepubliceerd - Done Werkdocument ABI - Done
Conventie nationaal	TBD	---	Discussie met nationaal voorbereiden	In functie van vooruitgang national
Beheer vereenvoudigen	Apr 17	JDV	Rol en frequentie RvB optimaliseren Orgaan voor dagelijks beheer voorzien Werking ondersteunen met geëngageerde comités Medebetrokkenheid van leden verhogen	Oprichten orgaan dagelijks beheer – To do Activeren comités – To do
Ledenwerving versterken	---	RVE		WG samenstellen Invullen rekruteringspolitiek Actualiseren procedures Actualiseren informatiepakket
Beheer activiteitenkalender	---	ABI	Activiteiten efficiënt plannen, organiseren en uitvoeren Medebetrokkenheid leden verhogen	Comité activiteitenkalenders samenstellen – To do Afwerken kalender 2016 - Done Invullen kalender 2017 – Done
M&MContact verbeteren	---	RVE	Meerwaarde bieden aan leden Kwaliteitsvol communicatie-instrument creëren Inhoud en vorm verbeteren	Prototype vorm & inhoud M&MContact New Look Samenstellen redactiecomité – oproep in M&M Contact Jun 16 Formuleren redactiepolitiek
Website valoriseren	---	---		
Gebruik ICT-middelen	---	ABI	Eenvormig en interactief informatie aanmaken, bewaren en beheren	Realisatie project “Centraal Informatie Beheer” CIB
Trefpunt promoten	Sep 16	JDV		To Do – artikel M&MContact en mailing
Aanwezigheid plechtigheden	---	---		Selectie van relevante plechtigheden
Herdenking en herinnering	---	ABI		2016 : Auto Canon Mitrailleur – ACM 2017 : 75 jaar LTZ V. Billet en Dieppe 2018 : dagboek ADB

De voorzitter verwijst naar de krachtlijnen die op de Algemene Vergadering in 2016 werden voorgesteld en overloopt de stand van zaken van de projecten die in de loop van 2016 werden aangevat.

12 | Varia – Vragen en voorstellen van de leden

Lid Stefaan Vergaerde vraagt aandacht voor het volgende:

Studiedag "*Militair verpleegkundigen in samenwerking met burgerinstanties, samen orde creëren in chaos*" die doorgaat op donderdag 23 maart 2017 in het casino-kursaal van Oostende tijdens de Week van de Verpleegkunde. Het Militair Hospitaal Neder-Over-Heembeek wil zijn ervaringen tijdens de aanslagen van 22 maart 2016 delen met de burgerziekenhuizen.

Theatermonoloog Stück 3571 van Stefaan De Waele en Theater M uit Mechelen. Deze voorstelling werd gecreëerd aan de hand van getuigenissen van mensen die Breendonk

hebben overleefd. Allen vertellen ze over het onmenselijke bestaan. Hoewel het Fort van Breendonk omschreven werd als een doorgangskamp was het alledaagse leven sterk gelijkend op dit van concentratiekampen als Dachau, Auschwitz, Mauthausen enz. Uitgezonderd de gaskamers Willekeur, foltering, honger en dood lagen dagelijks op de loer. Uit al de getuigenverklaringen werd één verhaal gedistilleerd. Namelijk dat van Paul De Bruyne gespeeld door Stefaan De Waele.

Het voorstel van Stefaan Vergaerde is om dit theater met de steun van M&M Brugge/W.VL. naar Brugge te brengen voor een voorstelling voor de scholen. Cfr. Project Auto Canons Mitrailleur

Fotografische impressie



Er zijn **TOCH** nog
zekerheden in het leven!

AUTO

WONING

BIJSTAND

HOSPITALISATIE

AANSPRAKELIJKHEID

PENSIOEN

OVERLIJDEN

BANKZAKEN

SPAREN

BELEGGEN

Een ongeluk zit soms in een klein hoekje. Een ongevalletje met de fiets of met de wagen, een ongelukkige val op skireis, een brandje in de keuken... Het is snel gebeurd en zet je wereld grondig op zijn kop.

Dan heb je een goede en betrouwbare partner nodig. Een verzekeringsmakelaar die jou en je gezin kent en je met raad en daad bijstaat.

De expertise van de Maréchal medewerkers, en vooral ook hun inzet, maken op zo'n moment het verschil.

Verzekerd zijn bij Maréchal, da's een zekerheid die kan tellen.

onze mensen maken uw verschil

marechal
 Agent AXA BANK
 VERZEKERINGEN

Gaston Roelandtsplein 20 • 8310 Assebroek
 Oostendse Steenweg 20 • 8377 Meetkerke
 T 050-28 80 70 • F 050-28 80 79 • www.marver.be • info@marver.be

Voordracht Disaster Victim Identification Team

Groot Seminarie Brugge – 16 februari 2017

Verslag door Ronny Vermeersch

De sprekers

Commissaris **Jan Desmet** is lid van de Gerechtelijk Federale Politie en diende oorspronkelijk bij de Rijkswacht. Op vandaag is hij diensthoofd DJSOC.DJMM (Special Organised Crime - Federale Gerechtelijke Politie in militair milieu) in Brussel. Hij is lid van de pool *Disaster Victim Identification* sedert 1986.

Christl Verbiest behoort als forensisch odontologe eveneens tot de pool *Disaster Victim Identification*. Zij is voorzitter van de Vlaamse Vereniging Tandheelkundige Experts en is secretaris van het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Gerechtelijke Geneeskunde. Ze heeft een privépraktijk als tandarts in Hoboken.

Beide sprekers verzorgden deze voordracht zonder aanrekening van kosten. Voorzitter Jan De Vos overhandigde hen daarom graag na afloop in naam van alle aanwezigen een kristallen presse-papier van Mars & Mercurius Brugge.

Beide sprekers met voorzitter Jan De Vos



Inhoud van de voordracht

Commissaris Jan Desmet leidt de voordracht in met een eerbetoon aan Johan Dewinne, “*de man met het petje*”, die als oprichter van de dienst identificatie van slachtoffers aan de basis ligt van de organisatie en uitbouw van het huidige *Disaster Victim Identification* team, kortweg DVI.



DVI werd opgericht in 1986, kort voor de ramp met de “Herald of Free Enterprise” te Zeebrugge in maart 1987. DVI valt in het politielandschap onder de afdeling “*Gerechtelijke Politie*” subafdeling “TWA” of “*Technische en Wetenschappelijke Politie*”. De DVI werkt voor de binnenlandse opdrachten onder de gerechtelijke parketten en voor opdrachten in het

buitenland onder de Federale Politie. Daarenboven vergezelt een vast DVI team onze militairen bij opdrachten in het buitenland

In het logo van de DVI hiernaast werd gekozen voor het symbool van de IBIS of koningsreiger. Deze vogel stond in de Egyptische mythologie symbool voor de god Thoth. Deze god woog het hart van de overledenen naar hun verdiensten, vooraleer het lichaam over te dragen aan de god van de onderwereld Osiris. Thoth staat op hiëroglfen afgebeeld met de kop van een ibis als hoofd en verder met een menselijk lichaam. De oorspronkelijk naam van Thoth betekent eigenlijk Ibis.



Daarop volgde een theoretische uiteenzetting over wat identiteitsvaststelling of lichaamsidentificatie precies inhoudt en welke middelen daarvoor ingezet worden, om dan de theorie aan de praktijk te toetsen met twee representatieve gevallen: de tsunami in Zuidoost Azië einde 2004 en het neerhalen van de vlucht MH17 boven Oekraïne in 2014.

“To speak for the dead to protect the living” zou de leuze van het DVI kunnen zijn: naast de primordiale humane redenen – nabestaanden die absolute zekerheid willen over het lot van hun dierbaren – zijn er ook tal van wettelijke redenen waarom het noodzakelijk is tot een substantiële identificatie van een slachtoffer te komen. Denken we maar aan de erfenis, de pensioenen, de mogelijkheid om opnieuw te kunnen huwen en de verzekeringen.

Dit *identificatieproces* verloopt in achtereenvolgende belangrijke stappen en wordt door onderscheiden ploegen of cellen uitgevoerd:

- de ploeg *“Bergen van de lichamen”*: de mensen die ter plaatse gaan en de slachtoffers, delen van slachtoffers en bezittingen recupereren voor identificatie;
- de ploeg *“Post-Mortem”* die instaat voor de beschrijving van het lijk zoals het aangetroffen is;
- de ploeg *“Ante-Mortem”* die de beschrijving doet van een vermoedelijk slachtoffer of de vermiste persoon toen deze nog in leven was;
- de cel *“identificatie”* die de post-mortem en ante-mortem gegevens vergelijkt.

Het geheel zou afgesloten worden met een woordje over het mortuarium.



De opdrachten van DVI.

De opdracht van de pool DVI is dubbel:

- Identificatie van slachtoffers bij rampen, incidenten en ongevallen.
- Necrosearch, dit is het zoeken, lokaliseren en opgraven van een verborgen lichaam, lichaamsdelen, in diverse milieus, waaronder aarde, water.... aan de hand van omstandigheden die wijzen op ondergrondse sporen, zoals bvb. het begraven van lijken in het huis van András Pandy te Anderlecht.

Rampen

De pool DVI onder zijn huidige vorm werd voor het eerst ingezet bij de ramp met de *“Herald of Free Enterprise”* in 1987 en de laatste maal ter gelegenheid van de aanslagen van 22 maart 2016 op de luchthaven van Zaventem en in het metrostation Maelbeek te Brussel.

De rampen worden ingedeeld in drie categorieën:

- *Gesloten rampen*: hierbij kan reeds gericht onderzoek verricht worden met ante-mortem gegevens, zoals bvb een passagierslijst;
- *Open rampen*: zijn qua onderzoek heel wat moeilijker bij gebrek aan adequate ante-mortem gegevens, zoals bij de treinramp in Buizingen. Er zijn er geen passagierslijsten, maar men weet wel hoeveel tickets er verkocht zijn, wat een idee geeft van het aantal passagiers dat op de trein aanwezig zou moeten zijn;
- *Gemengde rampen*: zijn een combinatie van gesloten en open rampen, zoals bij de aanslag op de Twin Towers in New York in 2001.



Onderzoek na de aanslag op de luchthaven van Zaventem op 22 maart 2016

Naast de inzet bij talrijke incidenten en ongevallen werd het DVI-team eveneens ingezet bij het ontgraven van de massagraven in Kosovo in opdracht van het Internationaal Strafhof in Den Haag. Vermeldenswaardig is dat ook werd gevraagd uit te kijken bij het opgraven en bij de identificaties naar sporen, zoals voorwerpen, die konden wijzen naar de omstandigheden waarin de slachtoffers werden vermoord, om bewijzen voor oorlogsmisdaden op te bouwen.

Wat is identificatie?

Dit is het zoeken naar een *“match”* tussen de post-mortem en de ante-mortem gegevens. Post-mortem onderzoek beschrijft de gegevens die op het dode lichaam werden gevonden, om daarna te vergelijken met de beschrijving van de ante-mortem gegevens die gekend zijn vóór het overlijden van het potentiële slachtoffer. Dit moet een optimale en juiste identificatie mogelijk maken.

Waarom identificeren?

Uit juridische overwegingen.

Het *burgerlijk recht* eist dat een overlijden met de nodige bewijsstukken wordt aangegeven aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de woonplaats van de overledene, vooraleer de nabestaanden bepaalde rechten op het vlak van bvb. erfenissen en verzekeringen kunnen laten gelden.

Het *strafrecht* bepaalt dat bij een verdacht overlijden een politiebeambte met de hoedanigheid van “Officier van

Gerechtelijke politie” – de leden van de pool DVI hebben deze hoedanigheid – een verslag moet opmaken waaruit de identiteit van het slachtoffer blijkt, alsook in welke omstandigheden deze is overleden, teneinde verder gerechtelijk onderzoek zo vlug mogelijk te kunnen starten.

Uit sociaaljuridische overwegingen.

Het duurt 5 tot 7 jaar na het verdwijnen van een persoon vooraleer de vrederechter een bemiddelaar aanstelt die op basis van een boedelbeschrijving de omvang van een eventuele erfenis bepaalt. Reden dus voor de erfgenamen om een vermiste persoon zo snel mogelijk te identificeren.

Uit humane overwegingen.

Uit respect voor de nabestaanden, de familie, probeert DVI zo vlug mogelijk tot de identificatie van het slachtoffer te komen om de onzekerheid, de vrees en de angsten weg te nemen en in voorkomend geval het rouwproces te kunnen aanvatten.

De filosofie van DVI

Het accent ligt natuurlijk op het *interdisciplinair teamwork*. Belangrijk voor DVI is te kunnen rekenen op de *bijstand van externen*, zoals forensische pathologen en odontologen, experts van het Rode Kruis, enzovoort.

Een derde aspect is de *flexibiliteit*: de medewerkers van de pool moeten 24/24 uur en 7/7 dagen beschikbaar zijn. De pool bestaat nu uit een 80-tal medewerkers, zowel Franstalig als Nederlandstalig, gelijkmatig over het grondgebied verspreid.

Last but not least is een *ingesteldheid van menselijke aanpak* vereist. Ook hier wordt beroep gedaan op experts van het Rode Kruis, o.a. voor de psychologische en sociale opvang en benadering van de nabestaanden die geconfronteerd zijn met een catastrofe.

Er wordt sedert 1981 bovendien gewerkt met een handboek voor *standaardisatie*, dat is opgesteld door de DVI-afdeling van Interpol Lyon. Die standaardisatie is van groot belang bij problematische identificaties over de grenzen heen. Bij Interpol zijn 180 landen aangesloten die de normen van deze handleiding volgen. Een voorbeeld van deze standaardisatie zijn de formulieren: de geel/blauwe Interpol formulieren dienen voor de ante-mortem gegevens en de roze voor de post-mortem informatie. Ze zijn opgesteld in de vier wereldtalen Frans, Spaans, Engels en Arabisch. Er bestaat ook een vertaling in het Nederlands. Ze worden in principe handmatig ingevuld, hoewel ook al een digitale versie bestaat.

Identificatiemethodes

Opgenomen in de Interpol standaard voor DVI.

Er wordt op twee manieren gewerkt:

- *De primaire of basismethodes*: digitale vingerafdrukken, tanden en DNA-analyse.
- *De bijkomende of secundaire methodes*: fysieke beschrijving, materiële aanwijzingen/kledij, medische gegevens.

Vertaald naar de Belgische situatie spreken we van :

- *Politionele elementen*: dit zijn vb. de vingerafdrukken;
- *Medico-legale elementen*: dit zijn de gegevens uit het medische dossier van het te identificeren slachtoffer;
- *Odontologische elementen en DNA*

Alleen met de antropologische gegevens, o.a. bepaling of het over een man of vrouw gaat, zouden er slechts 35% van de gevallen kunnen geïdentificeerd worden. Met enkel de politionele gegevens slechts 45% en met de odontologische gegevens komen we al in de buurt van 80%. Nog geen 100%, want er zijn bvb ook personen zonder tanden. De DNA-analyse tenslotte laat toe 85-100% te behalen.

De sterkte van de DVI-methode is de combinatie van de primaire en secundaire *identificatoren* en de permanente contacten met de verschillende betrokken instanties. Zoals bijvoorbeeld de mutualiteiten waar aan de hand van de terugbetaalde interventies, die bijgehouden worden door een centrale dienst in Brussel, vergelijkende gegevens kunnen worden opgehaald. Deze gegevens worden met de grootste discretie en respect behandeld.

DVI kan zich geen mis-identificatie permitteren en dit is tot op heden sedert zijn ontstaan gelukkig nog niet gebeurd. Noteer dat één mis-identificatie automatisch een tweede mis-identificatie meebrengt.

Visuele identificatie moet ten alle tijden vermeden worden. De objectiviteit van de persoon – over ’t algemeen een naast familielid – kan zeer betwijfeld worden, mede door toedoen van emotionele en psychologische stress in bepaalde gevallen. Er moet rekening mee gehouden worden dat een lijk na enkele dagen reeds totaal onherkenbaar kan worden. Visuele identificatie is in de meeste gevallen niet sluitend, noch 100% betrouwbaar.

Er dient ook opgepast te worden met de identiteitspapieren die het slachtoffer op zich heeft, ze kunnen gestolen zijn, zoals bv.. Een visum of een paspoort. In bepaalde gevallen kunnen ze richtinggevend zijn voor de ante-mortem gegevens, maar niet doorslaggevend bij een identificatie. Zoals bv. een man op de foto van een identiteitskaart die een slachtoffer op zich had, was veel ouder dan de ouderdomsbepaling via zijn gebit. Bleek dat het slachtoffer een surfelaar was, die de documenten van één van zijn leerlingen op zak had...

Uitvoering van het onderzoek

Situering van DVI bij een ramp

DVI neemt plaats met zijn geëigende discipline van slachtofferidentificatie, naast de verschillende andere disciplines die op het terrein aanwezig zijn, waaronder brandweer, medische interventieteams, politie en diensten van het parket.

Bergen van het lichaam

De bergingsploeg gaat als eerste ter plaatse. De berging is een deel van het gerechtelijk onderzoek – vinden van sporen die kunnen wijzen op misdaad – en moet dus accuraat uitgevoerd

worden. Dat gebeurt aan de hand van een codering van gevonden lichamen, lichaamsdelen (partikels) en voorwerpen. Ze worden respectievelijk aangeduid met de letters M, P en O (objecten).

Alles wordt in een lijfzak gestopt die hetzelfde nummer krijgt als de nummering van de gevonden stoffelijke resten en voorwerpen. Uiteraard wordt de situatie van de gevonden resten en voorwerpen, situering met kwadranten, ter plekke gefotografeerd.

In geval van een gerechtelijk onderzoek komt, in tegenstelling tot een ongeval, het gerechtelijk labo eerst ter plaatse en heeft het voorrang op de identificatieploeg van het DVI.

Onderzoek van het lichaam (post-mortem)

De beschrijving van het lichaam en de voorwerpen komt in het post-mortem dossier:

- Dactyloscopie (vingerafdrukken), medische beeldvorming, forensische odontologie, extern onderzoek, DNA, antropologische gegevens: man/vrouw, etnische gegevens (ras);



Vingerafdrukken worden genomen door de huid van de hand van de overledene te halen en over een gehandschoende hand van een DVI- medewerker te schuiven



Belgisch team DVI aan het werk in het Khaolak Laguna Resort in Thailand na de tsunami einde 2004

- Autopsiegegevens;
- Medische beeldvorming X-ray en scans, vroegere operaties, kankergezwellen, breuken, protheses....;

- Odontologie is belangrijk bij bepaling van ouderdom, bepaling van het geslacht... Bij verkoelde lichamen bv. blijven de tanden het langst in goede staat. Of de mond open of gesloten was, is belangrijk om te bepalen of de persoon gestorven is ten gevolge van de brand of reeds voordien was gestorven. Zijn de tanden en het inwendige van de mond aangetast door rook? Materiaal uit het antemortem tandartsdossier wordt vergeleken met de gevonden gegevens ter plaatse;



- DNA blijft een grote troef, zeker wanneer de tanden ontbreken, bv. bij babies, of indien het hoofd ontbreekt. Tandens bevatten veel DNA. Bij gebrek aan tanden wordt een stukje uit het dijbeen genomen.

Alle deze gegevens worden nauwkeurig ingevuld op het roze Interpolformulier.

Ante-mortem onderzoek.

Dit is in feite een volledige fysieke beschrijving van top tot teen van een vermist persoon, op basis van gegevens die door de familie beschreven worden.

Kledij, tatoeages en objecten van de vermiste persoon zijn belangrijke *indicatoren*.

Contacten met de huisarts/specialist of met de tandarts voor tandenfiles, afdrucken en eventueel RX van de tanden.

Verder kan ook een DNA afname of contact met de mutualiteit waardevolle informatie opleveren.

Alle gegevens worden accuraat ingevuld op het geel/blauwe Interpol ante-mortem formulier.

De identificatie

Identificatie cel

Dit is een coördinatiecel die opgericht wordt op de plaats van de catastrofe en waar alle gegevens opgenomen worden en/of ingebracht worden in de computer.

Hier worden de gegevens uit de ante-mortem en post-mortem formulieren vergeleken aan de hand van vergelijkingstabellen. Zo nodig worden discussies gevoerd met de experts, waaronder de wetsdokter, de forensisch odontoloog, de antropoloog...

Uitvoering van de identificatie

Slechts bij *absolute* zekerheid volgt de identificatie van het gevonden slachtoffer in aanwezigheid van de onderzoeks-

rechter, directeur DVI, eventueel buitenlandse magistraten of diplomaten.

Duur van de identificatie

Er valt daar moeilijk een termijn op te kleven. Over 't algemeen gaat het bergem van de lichamen tamelijk vlog. Bij de aanslag van 22 maart 2016 in Zaventem waren in de namiddag van 23 maart alle lichamen geborgen en overgebracht naar het mortuarium van AZ Gasthuisberg te Leuven. Kort na middernacht 23/24 maart waren praktisch alle post-mortem formulieren ingevuld. Blijft dan natuurlijk wachten op het binnenlopen van de ante-mortem gegevens, te meer daar er toch heel wat inlichtingen van het buitenland moesten komen voor de buitenlandse slachtoffers.

Een identificatie bij een massaramp wordt nooit individueel medegedeeld maar "en bloc" voor de totale groep; voor de wachtende individuele nabestaande kan dit dan wel even te lang duren.

Problematische identificaties

Zoals een buitenlander op doorreis, geïsoleerd iemand, een illegaal...

In bepaalde gevallen wordt er dan door een tekenaar van de Federale Politie op basis van beelden van het slachtoffer of een reconstructie van het gelaat, een robottekening gemaakt, die dan nationaal en internationaal verspreid wordt.

De afhandeling

Slecht nieuwsmelding

Bij het melden aan de nabestaanden dat het met zekerheid over hun vermiste aanverwant gaat, komen telkens drie vragen terug:

- Ben je zeker?
- Heeft hij/zij nog afgezien?
- Kunnen we hem/haar nog zien?

Hiervoor wordt DVI bijgestaan door de psychosociale dienst van het Rode Kruis. Dit zijn de medewerkers die de post-mortem gegevens hebben opgesteld en die in alle eerlijkheid een antwoord geven op de vragen van de nabestaanden.

De laatste groet

Artikel 44, 4^{de} lid van het Wetboek van Strafvordering bepaalt dat *"ingeval een autopsie wordt bevolen, de nabestaanden de toestemming krijgen het lichaam van de overledene te zien. De magistraat die de autopsie heeft bevolen, beslist of de verzoekers als nabestaanden kunnen worden beschouwd en op welk tijdstip zij het lichaam van de overledene mogen zien."*

Er is ook een ministeriële richtlijn van 16 september 1998 inzake *"Waardig afscheid nemen"*

De nabestaanden worden voorbereid op de confrontatie met het geïdentificeerd lichaam. Dit gebeurt op een rustige plaats, een mortuarium van een ziekenhuis of een ad-hoc mortuarium. Voor de aanslagen van Zaventem werd het mortuarium van het AZ Gasthuisberg Leuven gebruik en voor Maelbeek het mortuarium van het Militair Hospitaal van Neder-Over-Heembeek.

Er moet ook gezegd worden dat zoveel als mogelijk geprobeerd wordt het lijk door o.a. balsemen (thanatopraxie) toonbaar te maken. De nabestaanden worden daarbij begeleid door mensen van het DVI en het Rode Kruis. Soms wordt eerst een foto getoond, teneinde de confrontatie te verzachten. Ook worden de voorwerpen getoond die op of rond het lichaam gevonden zijn, waardoor de familie, vb. bij quasi onherkenbare lijken, de zekerheid kan krijgen dat het om de desbetreffende persoon gaat. De kledij wordt ongewassen overgemaakt aan de familie indien daarom wordt verzocht. De voorwerpen sowieso.

Afsluiten

De wensen van de nabestaanden bij het bezoek aan de rouwruimte worden zoveel mogelijk ingewilligd. In principe blijven DVI-leden discreet en stilzwijgend aanwezig, maar in regel wordt ingegaan op de vraag om even alleen met het geïdentificeerde lichaam te kunnen zijn.

Voor DVI eindigt hier het contact met de nabestaanden. DVI kan het zich niet permitteren om aan nazorg te doen, dit wordt overgelaten aan o.a. Rode Kruis.

Terreinwerk

Na de theoretische uiteenzetting werden veel pertinente vragen gesteld door het publiek en kwam het tot een diepgaande dialoog.

Daarna illustreerden beide sprekers aan de hand van veel beelden de ervaringen die ze opdeden bij praktijkgevallen, zoals de tsunami einde 2004 in Zuidoost Azië in het "Khaolax Laguna Resort" in Thailand en de identificatie van de lichamen na de crash van de neergehaalde MH17 vlucht boven Oekraïne in 2014, in samenwerking met het Nederlandse "Landelijk Team Forensische Opsporing" in de Korporaal Van Oudheusdenkazerne in Hilversum.

Volgende beeld spreekt daarbij vanzelf.



De hitte en de aanwezigheid van ongedierte en insecten en het gebrek aan gepaste infrastructuur bemoeilijkten de goede bewaring van de lichamen van de slachtoffers. Door ze in te bedden in droog ijs kon de temperatuur voldoende verlaagd worden



*Khaolax Laguna Resort in Thailand na de tsunami in 2004
Aanvoer van niet-geïdentificeerde slachtoffers naar een
geïmproviseerd mortuarium*



*Khaolax Laguna Resort in Thailand na de tsunami in 2004
Internationaal identificatieteam aan het werk*

Uit onze fototheek



*Sprekers Christl Verbiest en Jan Desmet, beiden vooraan links, samen met onze
leden politieofficieren Freddy Vervae, Bob Rooseboom en Danny Verté.*



Groene Energie

Groep Deketelaere
zonneboiler, fotovoltaïsche panelen



Groep Deketelaere



zonnepanelen



windmolen



INVESTEER IN DE TOEKOMST



micro wkk



MEUBILAIR OP MAAT

ALGEMENE RENOVATIEPROJECTEN



zonneboiler



Hydropress

Groep Deketelaere
pompinstallaties, hoëtdelers Lowara



GISTELSTEENWEG 83
8490 VARSENARE

T 050 38 84 14
F 050 39 28 79

www.groepdeketelaere.be
info@groepdeketelaere.be

Algemene Vergadering en Lentelunch 2017

Kasteel van Moerkerke – 25 maart 2017 om 10.30 uur

Deze statutaire Algemene Vergadering zal in het teken staan van de aanpassing van onze statuten en sluit aan op de Algemene Vergadering van 30 januari 2017 in het Groot Seminarie. We trekken hiervoor naar goede traditie naar het Kasteel van Moerkerke, Kasteelstraat 7 in 8340 Moerkerke.

Agenda van de vergadering

Aanpassing van de statuten

Aanpassing van het Reglement van Inwendige Orde

De partners van de leden en de leden-sympathisanten zijn eveneens hartelijk welkom. Voor hen is een koffie uurtje voorzien, terwijl de leden deelnemen aan de vergadering.

Na de Bijzondere Algemene Vergadering kan deelgenomen worden aan **het Aperitief en de Lentelunch**, gevolgd door een paar uurtjes muziek met dans.



Menu

Aperitief-receptie

Saint Rémy brut met hapjes (begin om 12.30u)

Menu Lentelunch

Mechelse asperges met gestoomde grietfilet in een mousselinesaus met gerookte zalm en tuinkruiden,

Kalfsfilet "Rossini" met gebakken ganzenlever, knapperige primeurgroentjes en krielaardappeltjes

Gebakje van witte chocolade en passievrucht, gel van bloedappelsien, sorbet "exotique", rode vruchten

Koffie of thee met koekjes

Witte en rode kwaliteitswijnen en tafelwater

Inschrijving en deelname in de kosten

De prijs voor deelname enkel met koffie bij aankomst + aperitief-receptie bedraagt € 15 pp

De all-in prijs voor koffie bij aankomst + aperitief-receptie + de maaltijd bedraagt € 65 pp

Dranken aan tafel na de koffie worden individueel aangerekend.

Inschrijving door middel van storting **vóór zondag 19 maart 2017**. Gelieve de verschuldigde som (ofwel € 65 x aantal personen ofwel € 15 x aantal personen) over te maken op Rek. Nr BE49 2800 4089 8671 van M&M Brugge/West-Vlaanderen met vermelding "BAV Lentelunch"

De Raad van Bestuur hoopt, zoals vorige jaren, u talrijk te mogen verwelkomen.

Voordracht “De inname van Fort Eben-Emael”

Groot Seminarie – 19 april om 19.30 uur

Het Belgische militaire fort in Eben-Emael was het sterkste fort in Europa, maar toch gaf het zich na een Duitse aanval op 10 mei 1940 na korte tijd over. Hoe was dit mogelijk? Philip Demunter start met de geschiedenis en een gedetailleerde beschrijving van het fort en toont aan wat de sterkte van het fort was. Vervolgens beschrijft hij de Duitse Sturmabteilung Koch, alsook de werkwijze en de middelen van de Duitse aanvallers, om daarna in detail op de aanval en het verloop van de strijd in te gaan.

Spreker Philip Demunter



Philip Demunter is lid van Mars & Mercurius Brugge West-Vlaanderen en lid van de Raad van Bestuur. Hij is beroepsofficier en behoort tot het Korps Logistiek. Hij nam deel aan zeven buitenlandse operaties in ondermeer Kenia, de Balkan, Tsjaad, Afghanistan en Libanon en is sedert juni 2013 in functie als officier Human & Material Resources en protocolofficier op het Militair Commando van de provincie West-Vlaanderen.

Al op jonge leeftijd was hij geïnteresseerd in de krijgsgeschiedenis, met een focus op de Tweede Wereldoorlog en de Amerikaanse Burgeroorlog, maar ook de Napoleontische oorlogen en de Britse koloniale oorlogen dragen zijn interesse weg. Hij heeft bijzondere interesse in medailles, uniformen en vooral de graden en kentekens die daarmee gepaard gaan. Maar ook onderwerpen als de organisatie van de diverse legers, het verloop van veldslagen, vliegtuigen, schepen en tanks spreken hem sterk aan

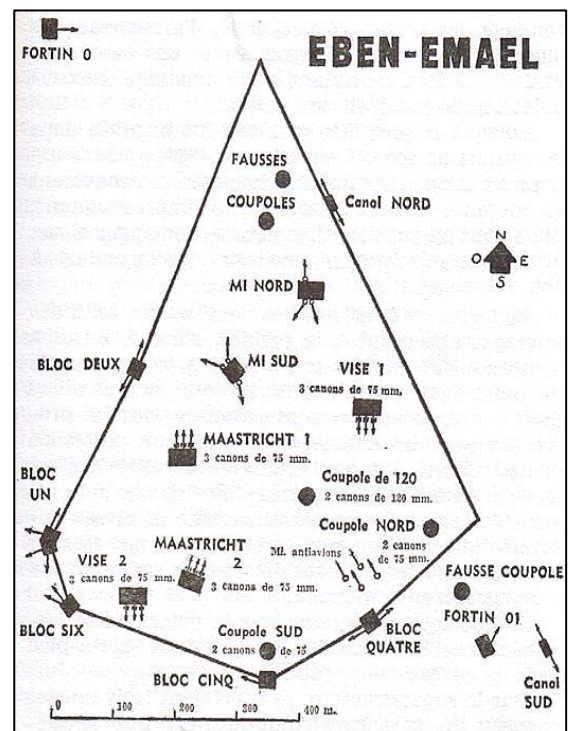
Eben-Emael, of de onwaarschijnlijke val van een oninneembaar fort

Na de onafhankelijkheid in 1830 voerde België een politiek van gewapende neutraliteit. Met een netwerk van versterkte plaatsen wilde het land elke buitenlandse inval of doorgang over zijn grondgebied beletten. De ontwikkeling, inplanting, constructie en bewapening van de forten hield daarom gelijke tred met de ontwikkeling van de artillerie in de buurlanden.

Het fort van Eben-Emael paste binnen de Belgische fortificatiepolitiek en was de parel aan de kroon van de Belgische forten, als aanvulling op de bestaande en vanaf 1929 gemoderniseerde en uitgebreide fortengordel rond Luik. Op 1 april 1932 startte de bouw van dit 75 hectaren groot en als oninneembaar beschouwd fort. Zijn taak was de verdediging van het land ten noorden van Luik te versterken en bij een Duitse inval een vertragend gevecht van ten minste 5 dagen te leveren.

Op 10 mei 1940 kon een kleine groep Duitse parachutisten de artillerie van het fort in minder dan 15 minuten uitschakelen. Organisatie, innovatie en durf waren de sleutels voor het Duitse succes. Het garnizoen gaf zich over na 31 uren strijd. De trieste balans van de korte en hevige strijd: circa 650 doden in en om Eben-Emael, of 10 % van het totaal in mei 1940.

Het Duitse succes in Eben-Emael was er één op verschillende vlakken. Niet alleen betekende het de doorbraak van de Albertkanaalstelling, maar het bezorgde de Belgen en de geallieerden ook een psychologische opdoffer en gaf de Duitsers een enorme steun. Het sterkste fort van Europa werd in een mum van tijd uitgeschakeld. Bovendien had de doorbraak een breder strategisch effect. Zoals voorzien zoog het de Franse en Britse troepen naar het Belgische binnenland en werd de weg vrijgemaakt voor de Duitse aanval door de Ardennen. Het resultaat is bekend: de geallieerde troepen werden in België omsingeld en rond Duinkerke en Calais samengedrukt.



Uitstap naar het Romeins Archeologisch Museum

Oudenburg – 17 mei 2017 om 11.30 uur



Het Romeins Archeologisch Museum

Het museum is gevestigd in het abtsgebouw van de voormalige Sint-Pietersabdij en werd een vijftal jaren geleden volledig vernieuwd. Met het geluid van stappende soldaten op de achtergrond marcheer je onder het oog van de zilveren keizerlijke adelaar het museum binnen, waar een uniek overzicht van de Gallo-Romeinse bewoning aan de Vlaamse kustvlakte en van het Romeinse kamp van Oudenburg wordt geboden. Het museum is opgebouwd rond een aantal thema's, zoals de komst van de Romeinen, de laat-Romeinse kustverdediging tegen de invallende Germanen, de bouw van de diverse castella van Oudenburg, de ambachten, de aanwezigheid van vrouwen en kinderen binnenin het kamp, het militaire ziekenhuis en het begrafenisritueel.

Het museum bezit een unieke collectie. De tentoongestelde voorwerpen zijn vooral afkomstig van de archeologische opgravingen van de castella en van de grafvelden net buiten de stad. Het gaat onder meer om munten, mantelspelden, kunstig versierde gordelgespen, wapens en uitrusting, glas, amforen, kommen in terra sigillata, zwart geverniste bekers en kruiken met witte of rode beschildering. Eén van de blikvangers is de collectie drieknoppenmantelspelden uit de militaire begraafplaats.

In het bezoekerscentrum op het gelijkvloers ontdek je de geschiedenis van de Sint-Pietersabdij en het levensverhaal van de H. Arnoldus, patroon van de brouwers en stichter van de Abdij. Hij werd geboren in Tiegem omstreeks 1060 uit een adellijke familie en werd opgeleid tot ridder. Later werd hij abt van de abdij in Soissons, kluizenaar en bisschop. Tijdens een missie naar Vlaanderen stichtte hij in 1084 de Sint-Pietersabdij van Oudenburg. Arnoldus overleed in 1087 en zijn gebeente wordt bewaard in een zilveren schrijn in de O.-L.-Vrouwekerk.

Programma

We doen de verplaatsing naar Oudenburg individueel met eigen wagen en worden vanaf 11.30 uur verwacht voor een vrijblijvend aperitief in Hoevehotel Ter Haeghe, Vaartstraat 43, 8487 Gistel aan het Kanaal Plassendale – Nieuwpoort.

Voor de lunch hebben we gekozen voor een dagmenu met soep van de dag, gebakken bout van hoevekip met kroketten en een dessert met koffie.

Omstreeks 14 uur worden we verwacht in het Romeins Archeologisch Museum in Oudenburg voor een twee uren durend bezoek onder leiding van een ervaren gids. Aansluitend brengt een wandeling in het centrum van Oudenburg ons naar enkele historische sites.

De dag kan besloten worden met een drankje in het museumcafé.

Uitnodiging en inschrijving

Een uitnodiging voor deze activiteit met verdere gedetailleerde informatie en inschrijvingsmodaliteiten volgt later.

Bezoek aan NAVLOG

Competence Center Naval Systems

Marinebasis Zeebrugge – 12 juni 2017 om 10.00 uur

Op uitnodiging van fregatkapitein stafbrevethouder Jozef Bergez, directeur van het Competence Center Naval Systems NAVLOG in de Marinebasis te Zeebrugge, brengen we op 12 juni 2017 een bezoek aan de logistieke diensten van de Naval Component. Na afloop nemen we een lunch in een lokaal restaurant in Zeebrugge, waar we nog even kunnen napraten.

Waterfront logistics – de directe en achterwaartse logistieke steun aan de vloot.

Bij de invoering van de eenheidsstructuur in Defensie in 2002 werden alle activiteiten voor het beheer en de steun aan het materieel ondergebracht in de *Algemene Directie Material Resources of DGMR*. Daarbij stonden twee principes voorop.

Vooreerst werden alle beheersactiviteiten per wapensysteem geïntegreerd en onder integrale verantwoordelijkheid van een materieelbeheerder geplaatst. Dit zogenaamde *geïntegreerd beheer* wordt voor het materieel van de Naval Component gevoerd door de *Sectie Naval Systems* van de Divisie Systemen van DGMR, naast de vergelijkbare secties *Land Systems*, *Air Systems* en *Support Systems*.

Daarnaast werden activiteiten als onderhoud en herstelling, bevoorrading, configuratiebeheer en studies gecentraliseerd binnen *competentiecentra*. Daartoe werden, naar analogie met de structuur op beheersniveau, competentiecentra voor Land-, Air- en Support systems opgericht binnen DGMR.

Om redenen van kleinschaligheid en efficiëntie, maar ook om soepel te kunnen tegemoetkomen aan de vereisten van logistieke steun aan de bij uitstek mobiele middelen van de Naval Component, werd het *Competentiecentrum Naval Systems* onder de Naval Component Commander geplaatst. Zo verlopen ondermeer de operationele en de onderhouds-planning voor schepen zeer geïntegreerd en het ook feit dat voor de verwerving van competenties voor scheepssystemen

een soepele rotatie tussen boord- en walfuncties nodig is, was niet vreemd aan deze beslissing. Tot slot vroeg de verregaande samenwerking met de Nederlandse Marine, ook op materieelsgebied, eveneens een aangepaste structuur.



Op die manier kon de opvatting en de werking van de logistieke steun voor varende eenheden geheel toegesneden worden op deze specifieke vereisten. Tijdens het bezoek aan de diensten van NAVLOG zullen we leren hoe de Naval Component dit heeft opgelost en welke middelen daarvoor worden ingezet.

Programma

10.00 u.	ontvangst met koffie, verwelkoming, korte briefing over NAVLOG
10.30 – 12.00 u.	bezoek aan NAVLOG
12.15 u	verplaatsing naar lokaal restaurant in Zeebrugge voor de lunch

Uitnodiging en inschrijving

Ook voor deze activiteit zal later een uitnodiging met gedetailleerde informatie en inschrijvingsmodaliteiten volgen.

Nieuwjaarsontvangst

Militair Commando West-Vlaanderen

Provinciaal Hof Brugge – 19 januari 2017



Mede namens Luitenant-kolonel Brigitte Vandenbroeck, commandant van het Eerste Medische Interventie Element te Lombardsijde en Luitenant-kolonel Carlos Vermeulen, directeur van het Competentiecentrum Steunmaterieel en Producten te Ieper mocht Luitenant-kolonel Christophe Onraet heel wat vertegenwoordigers van de West-Vlaamse instellingen, de lokale militaire gemeenschap en de vaderlandslievende verenigingen verwelkomen.

In zijn inleiding wees de militaire commandant op het belang van de diverse activiteiten die tijdens het voorbije jaar 2016 in West-Vlaanderen plaatsvonden in het kader "Leger-Natie", en die als ontmoetingsmoment tussen militairen en de samenleving deze band op het terrein op velerlei manieren vorm gaven.

Band leger-Natie versterken

Zijn jaaroverzicht startte met een verwijzing naar de nieuwjaarsreceptie 2016, die zoals steeds in het unieke historische kader van het Provinciaal Hof in Brugge doorging. Ook in de artistieke wereld zag hij opportuniteiten en hij noemde muziek een universele taal die iedereen aanspreekt en die bovendien het provinciecommando de gelegenheid biedt om sociale initiatieven te steunen. Het galaconcert "Filmfest Royale" door de Koninklijke Muziekkapel van de Marine was een te meer een voltreffer.



Niemand minder dan Jan Verheyen nam de presentatie op een onnavolgbare, vlotte en soms ondeugende manier op zich. De opbrengst van het concert ging zoals steeds naar drie goede doelen in de provincie en ook voor 2017 bieden zich meerdere kandidaten aan.

Met zijn 40^{ste} editie is het galaconcert dit jaar aan een jubileumuitgave toe en de provinciecommandant gaf deze goede raad: "Hou alvast donderdag 9 november 2017 vrij in uw agenda en reageer snel op uw uitnodiging, want de belangstelling wordt elk jaar groter".

Ook op sportief vlak zat Defensie niet stil in onze provincie. Burger en militair konden elkaar op een aangename en gezonde manier ontmoeten tijdens de Vierdaagse van de IJzer, waarbij de oorlogsherdenking en het lokale toerisme overvloedig aan bod kwamen. Ook hier biedt 2017 een jubileum: de Wandelvierdaagse is aan zijn 45^{ste} editie toe en de Orde van de Paardenvissers in Oostduinkerke bestaat 50 jaar. De provinciecommandant hoopt daarom weer massaal de wandelaars, en als het kan wat meer militairen, te mogen verwelkomen in achtereenvolgens Koksijde en Nieuwpoort, Diksmuide, Poperinge en Ieper.



Met een kwinkslag gaf hij toe niet te weten of het opnieuw tropisch warm zal worden en of weerom alle bergen van het Heuvelland zullen moeten bedwongen worden, maar hij beloofde alvast dat de sfeer warm en hartelijk zal zijn en vocht ruimschoots zal beschikbaar zijn, met of zonder toevoeging van hoppe...

Verder wordt in 2017 ook voor de herdenking van de Eerste Wereldoorlog een versnelling hoger geschakeld. Nadat in 2016 de focus vooral in Frankrijk bij de slagen aan de Somme en bij Verdun lag, zodat de internationale media en de camera's wegbleven uit België, zal dit het komende jaar wel enigszins anders zijn. We zijn goed halfweg de herdenking van de oorlog en Defensie blijft uiteraard een significante bijdrage leveren aan deze herdenkingsmomenten, als blijk van erkentelijkheid voor de geallieerden die ons 100 jaar geleden hielpen bevrijden.

Deze zomer gaan 7 voorname internationale herdenkingen door in de Westhoek en elke geallieerde natie heeft zijn eigen herdenkingsmoment. Er wordt op 7 juni gestart met de

herdenking van de Mijnschlag nabij Mesen-Wijtschate en geëindigd met de herdenking van de bevrijding van het dorp Passendale door de Canadezen op 10 november.



Steun aan de strijd tegen aanslagen en terreur

De provinciecommandant verwees daarna naar het meer recente geweld in 2016, zij het van een heel andere orde. De golf van terreuraanslagen in Parijs, Nice, Brussel en Zaventem, Berlijn, Istanbul, Izmir noemde hij zorgwekkend. Hoewel er bij ons in verhouding minder slachtoffers vallen dan pakweg in het Midden-Oosten of in Afrika, waar dit soort terreur dagelijkse kost is, brengt dit geweld onze westerse levenswijze zware klappen toe. Onze ordediensten die dagelijks instaan voor de veiligheid worden zwaar op de proef gesteld. Het afgelopen jaar werd dan ook gepast hulde gebracht aan al deze mensen en ook de verdienste van onze militairen en van Defensie kreeg daarbij terecht een prominente plaats. Spontane dankbrieven en tekeningen van kinderen vormen een blijk van erkentelijkheid en dat doet onze militairen ongetwijfeld deugd, want na 2 jaar begint de opdracht zwaar te wegen, zowel op de mensen als op de training.



Niemand kan voorspellen wanneer deze dreiging zal afnemen en het ziet er niet naar uit dat dit voor de nabije toekomst is. De hoge werklast door de bewakings- en beveiligingsopdrachten op het nationale grondgebied zal dus nog enige tijd aanhouden. De strijd tegenover deze onzichtbare en haast ongrijpbare dreiging moet echter gevoerd worden, want het zijn precies dezelfde waarden waarvoor we 100 jaar en 75 jaar geleden gestreden hebben, die nu weer op het spel staan. We betalen hiervoor een prijs, één die we niet alléén financieel mogen becijferen, want er is ook een hoge menselijke tol, vaak met onschuldige slachtoffers.

Steun aan het nationale asielbeleid

2016 bracht op de valreep een normalisering van de situatie rond de opvang van vluchtelingen en asielzoekers. Het vertrek van de laatste tijdelijke bewoners uit het verlaten militaire kwartier van Sijsele en ook uit de basis van Koksijde kwam zelfs sneller dan vermoed en voorlopig hebben we weinig zicht op het terug op gang komen van een nieuwe vluchtelingenstroom richting België en het Verenigd Koninkrijk.



Momenteel zitten duizenden vluchtelingen vast in Griekenland en in de Balkan in menonwaardige omstandigheden en we hebben allemaal gezien dat de toestand snel kan evolueren. Het blijft dus uitkijken naar deze lente en de evolutie van de wereldpolitiek, te beginnen met de eedaflegging van een nieuwe president in de Verenigde Staten en de onderhandelingen rond de Brexit, de profileringsdrang van Rusland en de annexaties in Oekraïne, de terreuraanslagen en andere destabiliserende gebeurtenissen in ons geopolitieke landschap.

Ondertussen zijn de plannen van Stad Damme voor de herbestemming van de kazerne te Sijsele bekend geraakt. Dit verlaten militaire kwartier zou binnen enkele jaren kunnen heringedeeld worden in drie zones: een bedrijfzone langs de grote baan, een woonzone palend aan de kern van het dorp en een recreatiezone. Wordt ongetwijfeld vervolgd...

De strategische visie van Defensie

Vorig jaar schetste de provinciecommandant een beeld van de goedgekeurde investeringen tot horizon 2030 en de verwachting was dit jaar een concreter beeld van de herstructurering te krijgen. In juni werd het strategisch visiedocument uitgebracht, maar hierin zijn geen concrete elementen te vinden. Het document kondigt vooral aan *wat* Defensie wil bereiken, maar nog niet *hoe* Defensie dit zal doen. Recent zijn daar ook berichten over de verlenging van de militaire loopbaan en van de uitbesteding van niet-operationele taken naar de burgersector aan toegevoegd. Er zal dus nog wat geduld nodig zijn.

Voor onze provincie is er één concreet element. Het commando van 1 EMI zal deze zomer ontbonden worden en de antennes in Lombardsijde, Koksijde, Zeebrugge en

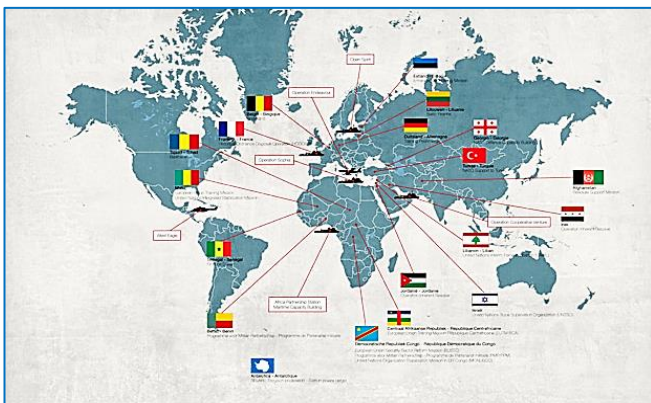
Poelkapelle zullen opgenomen worden in 4 EMI met commando in Brussel. De provinciecommandant feliciteerde Luitenant-kolonel Brigitte Vandenbroeck voor de wijze waarop ze de voorbije jaren haar operationele eenheid heeft geleid en voor de manier waarop ze met haar consequente en kordate houding de belangen van haar personeel voorop stelde, alsook voor de plichtsbewuste uitvoering van haar opdrachten en de volharding waarmee ze haar kwartier heeft behoeft van een ingrijpende en totaal overbodige aanpassing. Misschien komen in het kwartier *Kamp van Lombardsijde* nieuwe bewoners, maar we wachten best de beslissingen van onze minister af. Wordt eveneens vervolgd...

Sinds 15 oktober 2016 moet ook rekening gehouden worden met een hervorming van het pensioenstelsel en het gegeven dat militairen daardoor langer in dienst zullen blijven. De provinciecommandant verkoos hierover zijn mening niet te uiten, maar wenste niettemin de militaire en politieke beleidsmakers een flinke dosis gezond boerenverstand toe bij hun beslissingen. Tot slot bevestigde hij dat de militairen er steeds zullen er staan... loyaal, paraat, waar en wanneer het hen gevraagd wordt.

Training en operaties – Steun aan Federale Politie

De provinciecommandant gaf daarna een kort overzicht van de inzet van Defensie. In het binnenland moest DOVO méér dan 200 geïmproviseerde pakketten neutraliseren, want sinds de aanslagen van 22 maart meende men overal bompakketten en verdachte valiezen te ontwaren. Daarnaast werden ook de Marine- en de Luchtcomponent druk gevraagd voor onder anderen reddingsopdrachten of controles op zee.

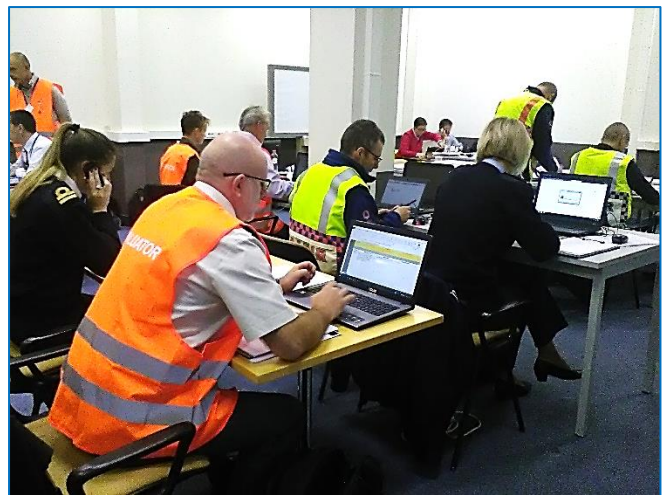
De Landcomponent leverde het merendeel van de troepen voor de bewakingsopdrachten in steun aan de Federale Politie, waarbij ook aan 1EMI en CCMP werd gevraagd om versterkingen te leveren. Als men weet dat er hoge operationele eisen worden gesteld om deze bewakingsopdracht uit te voeren, begrijpt men ongetwijfeld dat het geen sinecure is voor een logistieke of medische eenheid om mensen daarvoor te selecteren, te vormen, te trainen en in te zetten... en dit alles ten koste van hun gewone werk. De collega's in de eenheden kregen daarvoor felicitaties.



In 2017 zal Defensie ook zijn steentje blijven bijdragen aan de veiligheid in het buitenland. Samen met de NAVO-partners zal Defensie onder anderen actief zijn in Litouwen en op de Middellandse Zee. Met de Europese partners wordt vooral ingezet op de trainingsopdrachten in het West-Afrikaanse Mali en de Centraal-Afrikaanse Republiek. Daarnaast kunnen ook Afghanistan, Tunesië, Niger, Benin, de Democratische Republiek Congo en nog vele andere landen blijven rekenen op een Belgische militaire aanwezigheid.

Steun aan de noodplanning

In 2016 bleef onze provincie gespaard van ernstige rampen, zodat onder leiding van de gouverneur alle aandacht ging naar diverse oefeningen.



Zo ging in oktober de grootscheepse oefening MIRGEX door, waarbij Defensie kon assisteren met een NH90 helikopter, met de inzet van bijzondere brandweerploegen op een cruiseschip in nood en met logistieke en operationele steun door de Marine. Ondertussen werd ook de gezonken Flinterstar geborgen en werd de Noordzee weer iets veiliger.

Dat we ten alle tijde paraat moeten blijven, bleek eens te meer toen in januari een storm in combinatie met springtij voor wateroverlast dreigde te zorgen. Op vraag van Nieuwpoort vorderde de gouverneur enkele tientallen militairen ter versterking van de civiele bescherming voor het vullen en plaatsen van zandzakjes. Ondertussen werden andere eenheden onder leiding van het militair commando klaar gehouden om tussen te komen voor het geval de situatie verder zou verslechteren. De provinciecommandant stelde met voldoening vast dat de veiligheidsketen goed functioneerde en dat Defensie paraat stond.

Luitenant-kolonel Onraet besloot zijn toespraak met een dank aan allen die bijdroegen tot het welslagen van de nieuwjaarsreceptie, waarna hij zijn medewerkers bedankte voor hun gemotiveerde en professionele samenwerking met zeer diverse instanties. Hij had daarbij bijzondere woorden van lof voor het getrainde reservekader van het provinciecommando.

Hoorzitting Ministerie van Defensie voor het Nationale Pensioencomité

Jan De Vos, voorzitter

Op 23 januari 2017 boog het Nationale Pensioencomité zich over de kwestie van de militaire pensioenen. Bij die gelegenheid lichtte de Algemene Directie Human Resources de specificiteit van de militaire functie toe. De elementen van dit betoog vatten we hieronder samen voor onze leden.

De kwestie van de specificiteit van de militaire functie

Defensie, een organisatie met 1.500 beroepen

Defensie telt vandaag ongeveer 28.300 actieve militairen, waarvan 40 % soldaten, 45 % onderofficieren en 15 % officieren. Defensie wil dit in de toekomst laten evolueren naar 24.000 militairen en 1.000 burgers, om zo tot een strijdmacht te komen die voornamelijk uit jonge inzetbare militairen bestaat die zich op het uitvoeren van de operaties zullen toeleveren. Dit moet mogelijk worden door onder anderen outsourcing van een aantal taken.

Vooreerst is het zo dat het “*beroep van militair*” als dusdanig niet echt bestaat. Binnen Defensie worden meer dan 1.500 verschillende beroepen uitgeoefend; reikend van soldaat-infanterist, ontminner, piloot en scheepscommandant, over luchtverkeerder, dokter, vliegtuigtechniker, mecanicien, elektricien en duiker, tot jurist, secretaris, kok, schrijnwerker, informaticus, loodgieter, brandweerman, chauffeur, schilder, militaire politie, ambulancier, dierenarts, enzoverder.

Zonder te beweren dat elk van deze 1.500 beroepen een zwaar beroep is, kan gesteld worden dat een militair die een bepaald beroep uitoefent bij Defensie in de eerste plaats “militair” is met een bijzondere status en een bijzondere roeping. Zolang hij militair is, blijft hij inzetbaar in operaties en kan van hem worden geëist dat hij zijn leven riskeert. Dit staat expliciet beschreven in het artikel 171 van de wet van 28 februari 2007: “*De militairen moeten, onder alle omstandigheden het land moedig en gewetensvol dienen, zo nodig op gevaar van hun leven*”

De militair is geen “gewone” ambtenaar en heeft specifieke rechten en plichten

De tendens om de militair als een “gewone” ambtenaar of werknemer te beschouwen, is gevaarlijk. Tijdens lange periodes van vrede kan de indruk ontstaan dat de Krijgsmacht een overheidsdienst is zoals elke andere, maar de actuele zichtbaarheid van soldaten in de straat wijzigt dit beeld. Als een “ambtenaar” beschouwd wordt als een persoon die meestal in vast dienstverband werkzaam is in een overheidsdienst, is de militair inderdaad een ambtenaar, want de militairen zijn statutair verbonden met de overheid. Voor het overige is de rechtspositie van de militair weinig vergelijkbaar met deze van “gewone” ambtenaar.

Volgens artikel 182 van de Grondwet worden de basisregels

van het militaire statuut vastgesteld door de wetgevende macht en niet door de uitvoerende macht, waaruit de bijzondere positie van militair blijkt. Zijn statuut wordt gekenmerkt door bijzondere, op de militaire operaties afgestemde verplichtingen. Het mogelijk extreme gebruik van geweld en het levensgevaar dat de militair loopt tijdens operaties, is een essentieel element van het militaire optreden en leidt er toe dat militairen onderworpen zijn aan een bijzonder militair straf- en tuchtstelsel. Van een militair wordt verwacht dat hij altijd klaar staat om een opdracht uit te voeren waarvan de risico's grotendeels onvoorspelbaar zijn. De militair wordt daarom onderworpen aan tal van verplichtingen die niet van een “gewone” ambtenaar verwacht worden, of in elk geval nooit in dezelfde mate en nooit allemaal samen. Enkele voorbeelden maken dit duidelijk:

- beperking van de bewegingsvrijheid ;
- het absoluut verbod tot staken ;
- geen vrije keuze van geneesheer in bepaalde omstandigheden ;
- de verplichting tot zeer strikte gehoorzaamheid op straffe van straf- of tuchtrechtelijke sancties;
- beperkingen op de vrijheid van meningsuiting ;
- beperkte politieke rechten;
- beperkingen op het uitoefenen van andere bezoldigde activiteiten;
- fysieke, morele en medische vereisten op straffe van ontslag of oppensioenstelling;
- beperkingen inzake de toepassing van de welzijns-wetgeving en de arbeidstijdregeling ;
- mogelijkheid tot weigering van het ontslag;
- bij ontslag blijft de militair voor 10 jaar als reservemilitair gebonden aan Defensie.

Kortom, het leger is geen “gewoon” overheidsbedrijf en de militair is geen “gewone” ambtenaar. Het feit dat de militairen preferentiële tantièmes toegekend krijgen bij de berekening van hun pensioen, is daar een uitdrukking van.

Erkenning van de specificiteit in rechtspraak en rechtsleer

In de rechtsleer, maar ook in de rechtspraak werd deze specificiteit meermaals erkend, zowel door het voormalige Arbitragehof en het Grondwettelijk Hof, als door de Raad van State. Uit de vele beschrijvingen is hiernavolgend arrest van het Arbitragehof van 1997 veelbetekenend : “*De lange periode van vrede die wij sinds 1945 kennen, mag niet uit het*

oog doen verliezen dat de aan de krijgsmacht toevertrouwde opdrachten - in de eerste plaats het behoud van de onafhankelijkheid van het land en de onschendbaarheid van het grondgebied - verschillen van die van de andere administraties en in vredetijd een conditietraining veronderstellen; die impliceert een snelle besluitvorming en uitvoering, wat een strikte hiërarchie, een bijzondere stijl van bevelvoering en een feilloze discipline vergt, zelfs in buitengewone omstandigheden, en een sterk samenhangende groep. Al die bijzonderheden samen treft men enkel bij de militairen aan."

De penibiteit (zwaarte) van het beroep

Actualiteit brengt de verplichtingen in herinnering

Al deze begrippen kunnen abstract en theoretisch lijken en we moeten erkennen dat sedert een tweetal generaties, bij afwezigheid van een concrete en nabije dreiging, zekere onevenwichten zijn ontstaan in de rechten en de plichten van de militairen. De opdrachten die sindsdien worden uitgevoerd – of het nu gaat over Rwanda, ex-Joegoslavië, Afghanistan of een ontplooiing op het nationale grondgebied – hebben veel gevergd van het militaire apparaat, van de gevechtsfunctie tot de gevechtssteun, en hebben zowel de militairen als de publieke opinie herinnerd aan de verplichtingen die het militaire beroep meebrengt.,

De operationele beschikbaarheid

Wat betekent dit concreet voor de militair op vandaag? Daarvoor is een goed begrip van de implicaties van de paraatstelling nodig. Deze paraatstelling is de hoeksteen van de operationele beschikbaarheid van alle militairen, ongeacht hun functie. Ofschoon ze niet de exclusiviteit op het gebruik van dodelijk geweld hebben, hebben de militairen altijd – en zeker meer recent – in alle omstandigheden en op elk tijdstip hun onmiddellijke beschikbaarheid getoond. Tegenover uitzonderlijke situaties zijn uitzonderlijke middelen nodig en de militairen kunnen opgeëist worden om andere interventie- of veiligheidskorpsen bij te staan of te vervangen, wanneer deze ontoereikend zijn of falen. Deze beschikbaarheid geldt niet enkel voor gevechtsfuncties en omvat ook een logistieke ondersteuning die op zijn beurt een inwerkingstelling en een coördinatie door commando echelons vergt. Dat Defensie zich op korte termijn kon beschikbaar stellen niettegenstaande de nationale en internationale lopende ontplooiingen, is niet te wijten aan het toeval, maar is het gevolg van de paraatstelling van de strijdkrachten. De vele operationele ontplooiingen met kort preadvies, de inzet van militairen in de straten van Brussel en het vervangen van de stakende gevangenisbewakers in mei laatstleden, maar ook de interventies bij overstromingen, natuurrampen en de steun aan de bevolking zijn daar illustraties van. Deze beschikbaarheid kan theoretisch lijken, tot op het ogenblik dat er beroep wordt op gedaan, en ze brengt verschillende specifieke verplichtingen mee.

Operationele beschikbaarheid: statutaire evaluaties

Zo wordt elke militair jaarlijks geëvalueerd op zijn fysieke, medische en professionele geschiktheid. Elke herhaaldelijke

mislukking bij deze evaluaties kan tot het verlies van de hoedanigheid van militair leiden, zonder enige schadeloosstelling. Deze evaluaties zijn ook van toepassing op het personeel in de staven en in de ondersteunende diensten, vermits elke militair op elk ogenblik voor een operationele ontplooiing kan aangeduid worden. De vereisten van de hoedanigheid van militair primeren hierdoor op de vereisten van de functie.

De omstandigheden tijdens trainingen brengen regelmatig niet te onderschatten fysieke en emotionele risico's mee, gezien ze, omwille van het principe *"train as you fight"*, de operationele werkelijkheid weergeven. Ieder jaar verliezen meerdere personeelsleden hun hoedanigheid van militair omdat ze door kwetsuren of ziekte niet meer aan de fysieke, medische of emotionele minimumcriteria van ontplooibaarheid voldoen. Deze criteria zijn in hun geheel veel zwaarder dan deze die van toepassing zijn op de functionarissen van andere veiligheidskorpsen.

Operationele beschikbaarheid: wettelijke verplichting van opoffering

In tegenstelling tot elke andere agent van de staat, die bij tekortkoming zijn betrekking verliest zonder enige vorm van proces, brengt het niet uitvoeren van een order een gerechtelijke vervolging mee, die specifiek en exclusief is. Het is dus aangewezen ervoor te zorgen dat dit aanvaard wordt en opgenomen wordt in de principes.

Het is de paraatstelling van de strijdkrachten die de staat verzekert van de onvoorwaardelijke beschikbaarheid van het geheel van de militaire populatie voor al dan niet gewapende operaties op het nationale grondgebied of in internationaal verband, ingeval zich belangrijke crisissituaties voordoen. Elke militair bezit de competenties om een individueel wapen te bedienen en er kan beroep gedaan worden op hem in situaties die het volledige potentieel van Defensie vereisen.

Paraatstelling is deel van het DNA van Defensie en van elke militair, vanaf zijn selectie, tijdens zijn vormingen en doorheen zijn gehele loopbaan. Deze notie van opoffering is sterk aanwezig in de deontologische code van de militair, middels noties als *"inzet op gevaar van eigen leven"*, *"plichtsbewustzijn"* en *"moed"*. De militair wordt ten andere jaarlijks geëvalueerd met mogelijks statutaire gevolgen die tot het verlies van de hoedanigheid kunnen leiden.

Operationele beschikbaarheid: multidisciplinariteit

Het onvoorspelbare karakter van de redenen en de vormen van inzet verplichten tot een selectie- en vormingsparcours dat gericht is op stressbestendigheid en op het verwerven van uiteenlopende multidisciplinaire competenties.

De hoge zelfredzaamheid die gemeenzaam erkend wordt bij de militair berust niet op toeval, maar vergt naast een strenge selectie ook het aanleren en onderhouden van competenties middels een mutatiepolitiek die inherent is aan de paraatstelling. In tegenstelling tot een arbeidscontract, waarin de plaats van tewerkstelling een essentieel element is, wordt de plaats van affectatie van de militair vastgelegd volgens de behoeften van Defensie. Deze mutatiepolitiek betekent concreet dat veel militairen om de 3 à 5 jaren een

nieuwe affectatie krijgen, enerzijds om het personeelsbestand te verjongen en anderzijds om nieuwe competenties te verwerven.

Deze mutatiepolitiek legt ontegensprekelijk een grote emotionele en organisatielast op de familie van de militair, temeer daar mutaties naar alle landstrekken mogelijk zijn. De keuze van een nabijgelegen vaste woonplaats wordt moeilijk en de militair heeft drie opties:

- systematisch verhuizen, met werkonzekerheid voor de partner en herhaaldelijk veranderen van school voor de kinderen.
- dagelijkse lange woon-werk trajecten per wagen, met de hoge kosten, of per openbaar vervoer, met al nadeel dat de meeste kazernes ver van de treinstations liggen.
- een celibatair verblijf op de plaats van het werk,

Noteer daarbij dat 17.011 militairen, hetzij 58 %, werken in een andere provincie dan deze van hun woonplaats en dat 7.012 militairen, of 24 %, werken in een provincie die niet grenst aan deze van hun woonplaats. Deze cijfers maken abstractie van de 550 militairen die permanent een buitenlandse post bezetten.

Gevolgen voor alle militairen: de penibiliteit

Sedert het begin van de post Koude Oorlog ontplooiingen in 1992 verloren 34 militairen het leven tijdens operaties. Daarin zijn de lichte en zware gekwetsten, slachtoffers van ongevallen door omstandigheden die inherent zijn aan crisissituaties niet begrepen. Dit veelzeggend cijfer toont aan dat de operationele inzet een ontegensprekelijke factor van penibiliteit vormen in de zin van de vier criteria die het Nationale Pensioencomité hiervoor heeft aanvaard. Ook moet benadrukt worden dat in voornoemd cijfer de noch de overlijdens tijdens trainingen in realistische condities, noch de gekwetsten tijdens de trainingen of evaluaties die aan iedereen worden opgelegd. De statistieken tonen ook aan dat de talrijke periodes van training en operationele inzet, samen met de permanente beschikbaarheid en de mutatiepolitiek een hoge fysieke en emotionele belasting meebrengen, waarvan het hoge aantal echtscheidingen bij militairen (14 %) een indicatie vormt.

Bevraging van sollicitanten bij Defensie in de leeftijds-categorie 17 – 33 jaar leert dat 80 % van de respondenten niet geïnteresseerd zijn in het militair beroep om twee hoofdredenen : beroep te gevaarlijk bij 56 % of niet verenigbaar met het familiaal leven bij 46 %. Bovendien behoren de fysieke en mentale penibiliteit tot de drie belangrijkste oorzaken voor het afvallen van kandidaten tijdens de basisvorming. De basisvorming moet zo nauw mogelijk aansluiten bij de realiteit om later de opdrachten met voldoende overlevingskansen te kunnen uitvoeren. Bovendien werken militairen met materieel dat niet altijd voldoet aan de klassieke normen van arbeidsveiligheid, werken ze volgens specifieke regels en in specifieke omgevingen en omstandigheden.

Ook het psychosociaal effect van de onzekerheden, van de getroffen beslissingen of van de risico's die gelopen worden,

is niet te onderschatten. Daarbij mag niet vergeten worden dat veel beslissingen in onduidelijke of gevaarlijke lokale omstandigheden moeten getroffen worden en tot nationale of internationale gerechtelijke vervolging kunnen leiden. Het Rwandadrama in 1994 is daar een illustratie van.

De beschreven werkomstandigheden zijn niet altijd eigen aan het militaire, maar hun voortdurende invloed doorheen de uitgeoefende functies is specifiek en brengt dagdagelijkse verplichtingen en opofferingen mee, ongeacht de functie en zonder een significante vorm van compensatie.

Besluiten

Het mag duidelijk zijn dat het “*militair beroep*” niet bestaat. We beschikken immers over een gigantische variatie aan functies, maar wel bestaat “*de militair*” en dit is geen ambtenaar zoals alle andere. Het gaat over de man of de vrouw die onderworpen is aan strikte regels, die niet mag staken, met beperkte politieke rechten, maar wel met een groot plichtsbesef, maar ook met veel moed, respect en die doordrongen is van integriteit, loyaliteit, en die eervol het uniform draagt.

Of een militair in de functie die hij op een bepaald ogenblik uitoefent een minder zwaar beroep heeft of niet, hij of zij dient in de eerste plaats op elk ogenblik operationeel inzetbaar te zijn, zo nodig op gevaar van eigen leven. Dit is dé bestaansreden van de defensieorganisatie: ten dienste van de natie, ten dienste van de bevolking, zowel in het binnenland, als in het buitenland. Een organisatie waar nood bestaat aan gemotiveerde, goed opgeleide, inzetbare mensen, die fysiek, medisch en professioneel permanent paraat moeten zijn, die regelmatig in gevaarlijke omstandigheden moeten werken, die een grote beschikbaarheid moeten vertonen en die vaak van de familie gescheiden worden.

Of het nu gaat over fysieke belasting, een belastend uurrooster, een verhoogd veiligheidsrisico of een mentale belasting – de 4 criteria voor een zwaar beroep – elke militair wordt er in de loop van zijn of haar loopbaan permanent mee geconfronteerd, zeker tijdens de voorbereiding, de ondersteuning of de uitvoering van operationele opdrachten, die wel degelijk de exclusiviteit zijn van de militair.

Wijlen Eerste Minister en Minister van Staat Wilfried Martens formuleerde dit als volgt: “*Sta me toe even stil te staan bij deze fundamentele en absoluut onmisbare kwaliteiten, die voor een groot deel de operationele waarde van een militaire strijdkracht bepalen. Wat men vooral van een militair verwacht, is dat hij altijd klaar staat om te vertrekken om een opdracht uit te voeren waarvan de risico's grotendeels ongekend zijn. Beschikbaarheid, zin voor discipline, inspanning en verantwoordelijkheid zijn de kwaliteiten die men van een militair moet eisen. Want de doeltreffendheid van een strijdkracht en zijn operationeel vermogen hangen hiervan in grote mate af. De militair kan niet als een functionaris in uniform beschouwd worden en men moet rekening houden met het specifieke van zijn beroep en met het operationele karakter van de strijdkrachten.*”

Fregat Leopold I in de strijd tegen Daesh

Henri P. Rogie

Medio november 2016 zagen we op de Franse televisie een prachtige reportage over de interventie van het vliegdekschip Charles de Gaulle in de strijd tegen Daesh eind 2015. Ons fregat Leopold I was als escorteschip geïntegreerd in de "carrier battle group" van het Franse vliegdekschip. Aan dat laatste werd door Defensie en onze media weinig aandacht geschonken. Daarom willen wij in deze bijdrage de rol die onze Marine in deze operatie heeft gespeeld in de verf zetten.

Operatie Arromanches II

Na de inzet in juni 2015 in de operatie EUNAV FOR MED-Sophia ter bestrijding van mensensmokkel in de Middellandse Zee, voerde de Leopold I lanceertesten van Sea-Sparrow-raketten uit nabij Kreta, om tenslotte als escorteschip van de Charles de Gaulle deel te nemen aan de Operatie Arromanches II tegen Daesh.

Deze laatste opdracht werd aan boord van de Leopold I aangekondigd door eerste minister Louis Michel en Defensieminister Steven Vandeput. Ons land beantwoordde zo de vraag van Frankrijk voor een nauwere maritieme samenwerking in de strijd tegen de Islamitische staat. Ook de andere EU-lidstaten kregen dat verzoek, steunend op artikel 42.7 van het Verdrag van Lissabon.

Zo vertrok de Leopold I vanuit Toulon met 140 man aan boord om zich op 18 november 2015 aan te sluiten bij de escortegroep van de Charles de Gaulle. Het was de eerste keer dat een ABNL-fregat en dan nog een Belgisch, geïntegreerd werd in de Franse "carrier battle group". Het was ook de eerste maal dat ons land op maritiem vlak de Islamitische Staat ging bestrijden voor de Syrische kust en nadien in de Perzische Golf. Een primeur die helaas weinig weerklank vond in 's lands media.



Als multipurpose fregat is de Leopold I bijzonder geschikt om zowel tegen onderzeeboten als tegen oppervlakteschepen te opereren als escorte eenheid van een vliegpekschip. Voor meer individuele opdrachten is echter een verdere upgrade van onze fregatten noodzakelijk. Zo zal de capaciteit van onze twee fregatten versterkt worden met drie tactische drones in 2024 en vier nieuwe Frigate Helicopters NH90 in 2023.

De Leopold I als escorteschip

Na de bloedige terroristische aanslagen in Frankrijk gaf president Hollande opdracht Daesh op zijn grondgebied te gaan bestrijden. "Nous sommes en guerre" verklaarde hij openlijk. Zo verliet de Charles de Gaulle, onder bevel van CPV-Eric Malbrunot, de haven van Toulon op 18 november 2015 en zette koers naar het oosten van de Middellandse Zee, vanwaar de ingeschepte gevechtsvliegtuigen met luchtaanvallen startten boven Syrië en Irak.

De Leopold I nam de bescherming op zich van de Charles de Gaulle. Ons fregat was vergezeld van andere escorteschepen, onder meer een luchtverdedigingsfregat, een onderzeebootbestrijdingsfregat, een nucleaire aanvalsonderzeeër of SNA en een bevoorradingschip. Onderweg naar hun operatiezone namen ze in "diamond-formatie" posities in rond het vliegdekschip. Later maakten ook schepen van Groot-Brittannië, Duitsland en de VS voor korte tijd deel uit van de carrier group, de Task Force 50. In totaal namen 12 schepen deel aan de operatie Arromanches II.



Rafale, Super-Etandard en Hawkeyes vliegtuigen

De Charles de Gaulle had 18 Rafale marinevliegtuigen aan boord, naast 8 Super Etendard, 4 helikopters en 2 Hawkeyes. Die laatste zijn vliegtuigen die detectie-, commando- en controleopdrachten vervullen. Het schip heeft een draagvermogen van 42.500 ton, een topsnelheid van 42 knopen en een bemanning van 1.910 zeelui, piloten en logistiek personeel. Het is licht bewapend, zodat escorteschepen voor zijn bescherming moeten zorgen tijdens oorlogsopdrachten.

Task Force 50 in actie

De Task Force nam eerst posities in voor de Syrische kust om de stellingen van Daesh in Syrië en Irak aan te vallen. Nadien volgde op 7 december 2015 in *alarmfase 1* de gevaarlijke doorvaart door het Suezkanaal, om vervolgens via Bab el Mandeb en de straat van Ormuz op te stomen naar de Perzische Golf en daar vanaf 18 december de luchtaanvallen te hervatten. Dat deel van de operatie werd vanuit de Arabische Emiraten geleid door admiraal Crignola onder de codenaam "*Operation Inherent Resolve*".

Op 4 januari eindigden de aanvallen van Daesh en kon de Leopold I, na 48 dagen als escorteschip van de Charles de Gaulle te hebben gevaren, koers zetten naar zijn thuishaven Zeebrugge. De bemanning van het fregat had zichtbaar genoten van deze nieuwe ervaring in een carrier battle group. Een vliegdekschip symboliseert het summum van een marine. Ook het hoge operationele werkritme tijdens een lange periode in oorlogswacht verliep vlot. Bewust van het feit tot een kleine marine te behoren, waren onze zeelui bijzonder fier in deze Task Force te hebben geopereerd en hebben ze er hun opdracht op schitterende wijze volbracht. Hun enthousiasme en deskundigheid genoten de bewondering van de hele vloot.

Conclusie

Binnen de carrier groep heeft de Leopold I alle taken als escorteschip vervuld: nabije verdediging, verkennings-taken, alsook positionering tussen het vliegdekschip en een naderende dreiging. De boordhelikopter Alouette III heeft verkenningsvluchten uitgevoerd en trad ook op als "Pedro" voor het eventueel oppikken van in zee gevallen piloten.



Ons fregat was dus optimaal geïntegreerd in de groep en leverde er een volwaardige bijdrage. We ontvingen dan ook felicitaties van de Franse bevelvoerende admiraal, de

commandant van de Amerikaanse Vijfde Vloot en de Franse minister van Defensie.

Deskundigen zijn ervan overtuigd dat de opdracht van de Leopold I een mooi bewijs is van de flexibiliteit en de brede inzetbaarheid van een fregat als militair middel ter beschikking van de regering. Het kabinet beschikt hiermee over een efficiënt instrument voor maritieme missies die voor ons land van prioritair belang zijn.



Voor de strijd tegen de maritieme piraterij zoals in de Golf van Guinea en de Perzische Golf, menen wij dat onze fregatten minder geschikt zijn, gelet op hun hoge bemanning en de kosten die zo'n optreden met zich meebrengt.

Een "*Ocean patrol vessel*" zoals de Franse en de Nederlandse maines in dienst hebben, is hiervoor beter geschikt, maar in ons defensiebudget zijn ze niet voorzien. Dit neemt niet weg dat de Leopold I voor andere taken, zoals escorteschip - ook voor konvooien - bijzonder geschikt is. Operatie Arromanches II vormde daar het treffend bewijs van.

Daarom schaft België over een twaalfal jaren twee nieuwe multipurpose fregatten aan, uitgerust met moderne wapens en sensoren. Ze zullen in het kader van de ABNL-structuur opereren en door de Nederlandse Koninklijke Marine ontwikkeld worden. Hun kostprijs komt op rekening van ons land en bedraagt 1,003 miljard Euro, gespreid over de periode 2017-2030.

We mogen besluiten dat de Leopold I in deze operatie zijn veelzijdigheid heeft gedemonstreerd en daardoor een uitstekend instrument is van het Belgische defensiebeleid.

Voor de eerste maal heeft ons land op maritiem vlak aan een oorlogsoperatie deelgenomen, als antwoord op de dreigingen waarmee onze Westerse cultuur en tradities thans geconfronteerd worden.

Bronnen:

- Franse tv-reportage over de operatie Arromanches II.*
- Strategische Visie over Defensie 2017 -2030.*
- Artikel "De unieke opdracht van het fregat Leopold" door Fregatkapitein Stafbrevethouder Luc De Maesschalck.*

Wat met de commerciële relaties tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk na de Brexit ?

André Billiet, secretaris

De term Brexit is ongetwijfeld één van de begrippen die de actualiteit in 2016 hebben beheerst. Na een hevige campagne waarin voor- en tegenstanders van de Brexit in het Verenigd Koninkrijk lijnrecht tegenover elkaar stonden en na het referendum waarin tot ieders verbazing het "leave" kamp won, maakte men zich binnen de Europese Unie ernstig zorgen over de toekomst. Ook Vlaanderen bekijkt bezorgd de economische gevolgen.



Lange gedeelde geschiedenis.

Door de strategische ligging van Vlaanderen waren er van oudsher uitgebreide *maritieme en commerciële contacten* tussen Engeland, Wales en Schotland. Al in de Middeleeuwen was er een enge economische band tussen Vlaanderen en Engeland. De internationale handel in Engeland werd bepaald door de export van wol. Engeland was de grootste producent van schapenwol, maar door gebrek aan een eigen textielindustrie werd die geëxporteerd naar Vlaanderen.

Op *militair gebied* speelde Engeland een belangrijke rol in de Frans-Vlaamse conflicten in de Middeleeuwen. Een groot aantal Vlamingen en Brabanders week tijdens de godsdienstoorlogen uit naar Engeland, Wales of Schotland en namen hun ambachtelijke kennis mee.

Kunstenaars als Peter Paul Rubens en Antoon Van Dijck waren zeer in trek aan

het Engelse hof en bij de heersende klasse. Door middel van de boekdrukkunst en gravures kwamen schrijvers en wetenschappers van de Lage Landen zoals Desiderius Erasmus en Gerard Mercator ook op de Britse eilanden in de belangstelling.

In de meer recente geschiedenis werd een hechte band geschapen tussen beide staten door de enorme inspanning die geleverd werd door het Verenigd Koninkrijk in de *Eerste Wereldoorlog*, waarbij 200.000 Britten het leven lieten op de Vlaamse slagvelden. Flanders Fields blijft een begrip in het Verenigd Koninkrijk en nog jaarlijks zakken duizenden Britten af naar Vlaanderen om hun respect aan de gesneuvelden te betuigen op de oorlogskerkhoven in de Westhoek.

Op *politiek vlak* is het Verenigd Koninkrijk uiteraard vandaag nog een aangrenzende medelidstaat van de Europese Unie. Ook op economisch vlak zijn Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk nauw verbonden. Dit land is na Duitsland, Frankrijk en Nederland, het vierde exportland voor Vlaanderen. Op logistiek gebied is Vlaanderen zeer belangrijk voor het Verenigd Koninkrijk. Onze vier havens, Antwerpen, Gent en vooral de kusthavens Zeebrugge en Oostende richten zich sterk op de Britse markt. Zeebrugge is belangrijk als draaischijf voor het transport van Brits aardgas dat sinds 1998 verloopt via een vaste pijplijn.

Op gebied van *wetenschap en innovatie* is het Verenigd Koninkrijk de derde partner van Vlaanderen wat betreft het aantal gezamenlijke onderzoeksprojecten in het kader van Europese onderzoeksprogramma's. En tot slot

wat betreft het aantal toeristen dat Vlaanderen bezoekt, staat het Verenigd Koninkrijk eveneens op de vierde plaats.

Een sombere toekomst?

Groot-Brittannië blijft voorlopig een EU-lidstaat en tarifaire en non-tarifaire handelsbarrières tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie zullen er niet van de ene op de andere dag komen. Toch zal de Vlaamse export-economie niet gespaard blijven van de effecten van het *leave*-verdict van de Britten. De gevolgen zullen voor ons land zwaar zijn, zeker in het geval er een streng handelsakkoord met Groot-Brittannië gesloten wordt. Volgens Vlaams Minister-president Geert Bourgeois kan een Brexit Vlaanderen tegen 2030 tot 2,5 procent van het bbp kosten. Na Ierland zou Vlaanderen economisch het hardst worden getroffen door een Brexit en dit is geen rooskleurig vooruitzicht

Vlaanderen voert meer uit naar het Verenigd Koninkrijk dan het invoert, voornamelijk rollend materieel en chemische of farmaceutische producten. Vlaanderen exporteert ook gevoelig meer goederen dan de andere deelstaten. In 2015 ging het om 27,4 miljard euro, tegenover een invoer van 15,1 miljard euro. Het Verenigd Koninkrijk is daarmee de belangrijkste afzetmarkt na Duitsland, Frankrijk en Nederland.

West-Vlaanderen

In 2015 exporteerden West-Vlaamse bedrijven voor ongeveer 3,6 miljard euro naar het verenigd Koninkrijk. Voka

schat dat een Brexit een verlies van 220 miljoen euro kan betekenen.

De Vlaamse voedingsproducenten ondervinden al veel hinder van de Brexit. Uitvoeren naar het Verenigd Koninkrijk is zo'n 15 procent duurder geworden en het grootste deel van dat verlies dragen de bedrijven zelf. Dat bleek op 6 maart in Ardooie, waar VOKA en tien West-Vlaamse CEO's een gesprek hadden met Vlaams minister-president Geert Bourgeois. Die liet zich opmerken door een vurig pleidooi voor de Europese Unie. *"We hebben allemaal veel te weinig benadrukt hoe belangrijk de EU is"*.

VOKA en tien West-Vlaamse CEO's hadden Vlaams Minister-president Geert Bourgeois uitgenodigd in Ardooie bij het bedrijf ARDO, onder meer om hun hart te luchten over de economische gevolgen van de Brexit. De onderhandelingen over de Brexit moeten nog beginnen, maar toch heeft het Britse referendum al impact op onze economie. Het pond is immers flink onderuit gegaan en dat zal niet snel veranderen, verwachten de Vlaamse bedrijven. *"De export is daardoor zo'n 15 procent duurder geworden"* aldus Rik Jacobs van Ardo, producent van diepvriesgroenten. Het bedrijf draagt twee derde van dat verlies zelf, de rest wordt opgevangen door een prijsverhoging.

Dirk Decoster van aardappelproducent Agrist zegt dat het bedrijf nu nog elk jaar voor zowat 100 miljoen euro uitvoert naar Groot-Brittannië. Daar komt niet gauw verandering in, omdat Groot-Brittannië geen eigen productie heeft. Maar die 15 procent doet het bedrijf wel pijn. Door de wisselvallige koers van het pond wordt het ook steeds moeilijker om contracten af te sluiten. De firma Agrist vreest dat andere landen het voorbeeld van Groot-Brittannië zullen volgen. Daarin schuilt het grootste risico. Protectionisme dreigt nu in de hele wereld.

Ondernemersnetwerk Voka heeft ondertussen al contact gelegd met de collega's in andere Europese lidstaten. Het zijn de bedrijven die nu de handen in elkaar moeten slaan zegt ook Colin Stanbridge van de London Chamber of Commerce. Zij hebben veel meer kans

om een overeenkomst te bereiken dan de regeringen. De Brexit is te belangrijk om over te laten aan de politiek.

Geert Bourgeois hield een pleidooi voor een sterk Europa. Ook al zal Europa nooit een even hecht verband worden als de Verenigde Staten. *"We moeten de democratieën van de lidstaten hun werk laten doen, en meer samenwerking is daarbij mogelijk. De éénge-maakte Europese markt moet versterkt worden."*

Om ook het draagvlak bij de bevolking

te versterken, moeten volgens Bourgeois een aantal negatieve zaken, zoals de sociale dumping, worden weg-gewerkt. Mocht het dan toch fout lopen als andere landen in navolging van Groot-Brittannië de Unie verlaten, dan pleit hij ervoor om verder te gaan met een aantal sterke lidstaten. Als er nog een land uitstapt zouden we er belang bij hebben om met een aantal staten onze eigen Unie voort te zetten. Laat ons niet vergeten dat de Europese Unie een factor van vrede en stabiliteit is.



Ardo Corporate

Ardo startte zijn activiteiten in de groentenwereld in de jaren '50 als teler en trader van groenten in de familieboerderij te Ardooie. In 1977 werd deze locatie de vestigingsplaats voor ARDO's eerste productie-eenheid.

Continue expansie van productie- en verkoopseenheden over heel Europa maakte ARDO tot de Europese leider in vriesverse groenten en fruit. Vandaag telt Ardo 20 productie- & verpakkingssites in acht verschillende landen. De Ardo groep teelt, verwerkt en verkoopt 805.000 ton eindproducten in 58 landen, voor een omzet van 815 miljoen Euro. Van het hoge noorden tot het diepe zuiden, staat de naam Ardo synoniem voor uitgelezen kwaliteit en service.

Het Ardo gamma biedt een waaier aan vriesverse groenten, groentemengelingen, groentenbereidingen, fruit, kruiden, pasta en rijst. Continue innovatie in nieuwe producten en productiemethoden in samenspraak met de klant garandeert een succesvolle samenwerking.

Ardo belevt een ruime portfolio aan klanten die actief zijn in de catering, retail of industrie. Flexibiliteit, markt- en productkennis zijn de hoekstenen van Ardo's filosofie.

Bronnen:

Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Gemeenschap in het Verenigd Koninkrijk
Vlaams infocentrum voor Land- en Tuinbouw VILT
Federaal Planbureau

De Belgische handel en de Brexit

Enkele facts and figures

Rudolf Leplae, bestuurslid

Sedert het Britse referendum over het lidmaatschap van de Europese Unie gonst het in de media van berichten over de gevolgen die de Brexit voor ons land zou kunnen hebben. Een goede reden om eens na te gaan wat de verschillende opinies zijn bij de economische organisaties en te pogen daaruit een globale mening te distilleren.

Britse premier opent de dans

Brits premier Theresa May maakte onlangs haar visie kenbaar en opteerde openlijk voor een "harde Brexit". Tegelijk dreigde ze ermee uit de interne handelsmarkt te stappen.



Theresa Mary Brasier May

De meeste Belgische politici betreuren haar houding, vooral omdat dit voor de toekomst onzekerheid rond de invoerrechten en douaneformaliteiten schept. Deze zouden onze producten op de Britse markt duurder en daardoor minder aantrekkelijk kunnen maken.

Diverse studies tonen aan dat het Verenigd Koninkrijk voor Vlaanderen de vijfde grootste handelspartner is, met een omzet van om en bij de 42 miljard Euro. Maar... we voeren ook veel in uit het Verenigd Koninkrijk. Wij zijn goed voor 85 % van hun export en 80 % van hun import. Wat inhoudt dat wij elkaar moeilijk kunnen missen en er geen van beiden belang bij hebben om het elkaar

moeilijk te maken. Integendeel, wij moeten proberen een eerlijke en sterke handelsovereenkomst te realiseren binnen een handelsvriendelijke Brexit. Daar de Britten voor het ogenblik suggereren de interne markt te verlaten is de onzekerheid groot, zoals wij reeds aanhaalden.

Belgische bedrijven geraakt

Als men weet dat de Britse afzetmarkt voor sommige bedrijven 20 % van hun export betekent, kan men begrijpen dat een goede overeenkomst voor een handelsvriendelijke werking van zeer groot belang is.

Volgens sommige bronnen is een transitperiode niet te vermijden, om door ondervinding naar een rechtzeker en ordentelijk vrijhandelsakkoord te komen, waarbij het Verenigd Koninkrijk, spijs de Brexit, zo dicht mogelijk aansluit bij de Europese Unie. Het is in het belang van beide partijen dat nieuwe en te hoge importtaksen vermeden worden. Wij moeten dus hopen op een verstandig en constructief debat, waar beide partners het belang van correct behartigde economische belangen inzien.

Belgisch-Brits overleg

In december 2016 trok een Belgisch team naar Londen voor overleg met het Brexitteam van eerste minister Theresa May. Ook de Britse bedrijven waren daar goed vertegenwoordigd. Het Brexitteam komt binnen afzienbare tijd naar België voor een tegenbezoek en om de wederzijdse belangen duidelijk te maken.

VOKA

Bij VOKA kon ik nog volgende punten noteren :

In 2015 exporteerde Vlaanderen voor 27 miljard Euro naar het Verenigd Koninkrijk en importeerde het voor 15 miljard Euro.

Uit een studie blijkt dat België, Ierland en Nederland het meest zouden kunnen verliezen door de Brexit

Onze haven van Zeebrugge is een belangrijke logistieke draaischijf die 2,4 miljoen wagens exporteert waarvan 24 % voor het Verenigd Koninkrijk en 10 % van hun import verloopt langs België, waardoor we op de tweede plaats komen na Duitsland.



Voor de voeding zijn we de tweede grootste leverancier aan het VK en maar liefst 30 % van hun import van textiel komt uit Vlaanderen.

Ik hoop dat dit beknopt verslag interessant is en ik volg verder de evolutie in dit belangrijk onderwerp.

Rudolf Leplae

De “Belgian Day” in Londen 2017

Ronny Vermeersch, ondervoorzitter

Gewoontegetrouw zal M&M-Brugge/West-Vlaanderen op zaterdag 15 juli aanwezig zijn op de Belgian Day in Londen en een bloemenkrans neerleggen aan het monument van de Cenotaaf op Whitehall te London.

Een historische traditie.



Deze bijzondere traditionele herdenking werd ingesteld door Koning George V ter ere van zijn dierbare neef onze Koning Albert I, na zijn tragische dood in 1934.

Hij verleende bij die gelegenheid aan België het voorrecht om als enig land die dag met gewapende troepen te defileren in Londen.

Individuele deelname

Zoals verleden jaar al ondervonden, wordt het onmogelijk om een groepsreis te organiseren. Het alternatief van een individuele deelname van onze leden aan deze plechtigheid juichen we uiteraard toe en helpen we graag coördineren.

Verplaatsing naar de metropool

De individuele reis kan op verschillende manieren gebeuren. Vooreerst per wagen via de boot of de treinshuttle, met vertrek uit Calais of Duinkerke en aankomst in Dover of Folkestone. Daarnaast kan de reis ook per HST Eurostar vanuit Brussel gemaakt worden, met aankomst in St-Pancrasstation in London. Tot slot kan ook per vliegtuig vanuit Zaventem naar London-Heathrow gereisd worden.

Voor een beperkt aantal plaatsen kan meegereisd worden de dag zelf met de bus van Defensie Dienst Protocol, met opstap te Jabbeke om 04.00 u en terugkeer dezelfde dag

Programma

We suggereren op basis van volgend mogelijk programma een vertrek op vrijdag 14 juli en terugkeer op zondag 16 juli.

Het programma voor zaterdag 15 juli zal er vermoedelijk als volgt uitzien:

08.50 u - verzameling aan Eatonsquare 103 (Belgravia) en korte plechtigheid door een Belgische delegatie o.l.v. Thierry Coppieters, voorzitter Koninklijke Nationale Federatie der Oorlogsvrijwilligers, aan het gedenkteken van de Belgische vrijwilligers bij het Britse leger tijdens WOII.

10.15 u - verzameling aan Whitehall en deelname aan de mars naar Cenotaaf

11.00 u – plechtigheid en bloemenhulde aan het monument

Na de plechtigheid, bij beperkte delegatie, deelname aan de receptie in de “Baracks of the Grenadier Horse Guards”.

Na de receptie (13.30-14.00 u): middagmaal in de omgeving van Westminster Abbey.

Na de maaltijd, facultatief bezoek aan Kensington Palace met o.a. een kledijcollectie Princess Diana...

Facultatief “social diner” in the City.



Verdere informatie

Hotelaccommodatie mogelijks in hartje London in de *Army & Navy Club* of andere opties te bekijken.

We vragen de geïnteresseerde leden en sympathisanten dringend hun eventuele deelname te willen meedelen aan ondervoorzitter Ronny Vermeersch, ten laatste op zondag 26 maart e.k. voor verdere afspraken en arrangementen.

E-mailadres ronny.vermeersch@telenet.be of GSM 0496530751.

De Belgische deelname aan de Raid op Dieppe

Herdenkingscyclus Luitenant-ter-zee Victor Billet

Andreas Billiet, secretaris

Op 19 augustus 2017 wordt voor de 75^{ste} maal de Raid op Dieppe herdacht. Vijfjaarlijks richten we met onze vereniging bij die gelegenheid een meerdaagse reis naar de plechtigheden in Dieppe in. Dit jaar willen we beter doen. Samen met het Herdenkingscomité Luitenant-ter-zee Victor Billet zetten we een drieluik van herdenkingen op rond de Belgische deelnemers aan deze raid, rond de oudgedienden van de Royal Navy Section Belge en rond Luitenant-ter-zee Victor Billet, die zijn leven gaf voor zijn idealen. Als aanloop naar deze herdenkingscyclus schetsen we alvast een historische achtergrond.

Inleiding



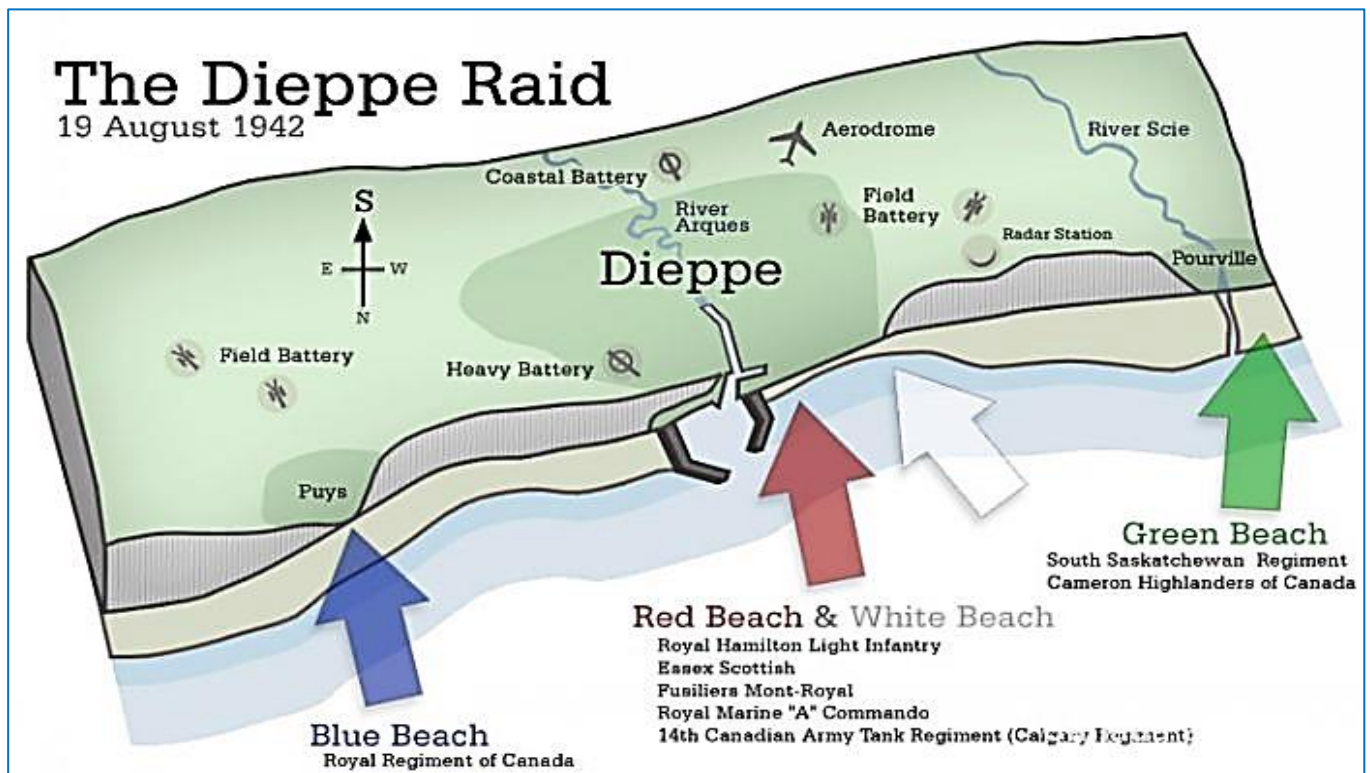
Dit jaar op 19 augustus is het 75 jaar geleden dat in 1942 de geallieerden de "Operation Jubilee" uitvoerden. Aan deze uiterst bloedige operatie namen ook een aantal Belgen deel, waaronder Luitenant RNR Victor Billet, stichter van de Royal Navy Section Belge. Na afloop werd Luitenant Billet als vermist opgegeven.

In de lente van 1942, was de militaire situatie van de geallieerden weinig geruststellend. De Duitsers waren diep in Rusland doorgedrongen en het 8^{ste} Britse leger had zich teruggeplooid op Egypte. In West-Europa stonden de geallieerden en de Duitsers frontaal tegenover elkaar aan beide zijden van het Kanaal.

Het uur was nog niet gekomen om een grote invasie in het Westen te ondernemen. De geallieerden beslisten een raid op de Franse havenstad Dieppe te ondernemen. Het betrof enkel een actie om bij de bezetters de indruk te wekken van een eventuele aanval in het Westen. Het doel van de operatie was een slag toe te brengen aan de Duitse Luftwaffe en indirect Rusland te ontlasten op het Oostfront.

De 7.449 officieren en soldaten van de tweede Canadese divisie waren sedert twee jaar gestationeerd in Engeland zonder de kans te hebben om aan een gevecht deel te nemen. De generale staf die het moreel van de troepen niet wilde vernietigen door inactiviteit, besloot hen deze missie toe te vertrouwen.

Dieppe was een waardig militair objectief om ingenomen te worden. Men kon er de *radarinstallaties, het vliegveld, vier zware batterijen en de haveninfrastructuur* vernietigen. Meer zelfs, de haven bevond zich binnen het bereik van de jachteskaders die hun basis in Zuid Engeland hadden.



Tenslotte was Dieppe de enige haven die overeenkwam met de vooropgestelde objectieven: een haven van matig belang en bereikbaar binnen enkele uren oversteek.

De raid was ook een gelegenheid om nieuw materiaal en nieuwe technieken uit te testen. De actie moest ervaring kennis opleveren voor de voorbereiding van de grote aanval die later op 6 juni 1944 zou plaatsvinden.

Meer dan 6.000 manschappen waaronder 4.968 Canadezen van de 2^{de} divisie, inclusief de bemanning van de 50 Churchill tanks, en meer dan 1.000 Britse Commando's en Royal Marines moesten aan land gaan. De logistieke ondersteuning werd verzekerd door Royal Navy, die 7.750 manschappen inzette en 250 schepen, waaronder troepentransport, destroyers, kanonneerboten, vedettes, landingsvaartuigen. De inschepingen hadden plaats in vijf verschillende havens: Shoreham, Newhaven, Southampton, Portsmouth en Gosport, voor het inschepen van de tanks. Duizend vliegtuigen, van jagers en jagers-bommenwerpers tot lichte bommenwerpers, werden gebruikt als ondersteuning en dekking van de landingstroepen.

De Belgische deelname aan deze operatie bestond voornamelijk uit een beperkt aantal zeelieden van de Royal Navy Section Belge die dienden aan boord van een aantal schepen en een 40-tal vliegeniers die in dienst waren bij de Royal Air Force, vooral in het 350^{ste} en 609^{ste} squadron.

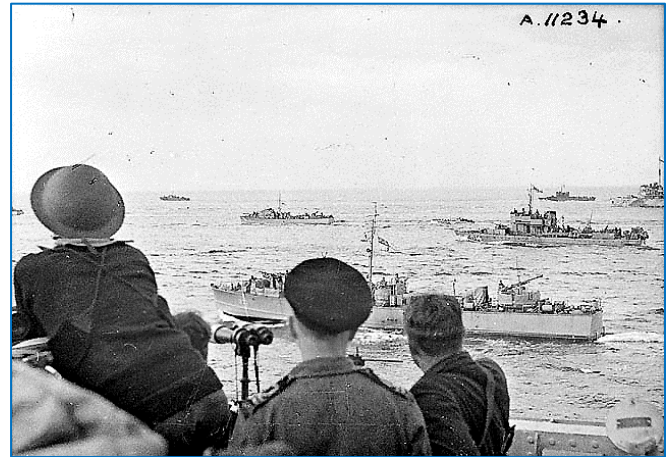
De "Opération Jubilé" zou twaalf uur duren. Zij hernam op enkele wijzigingen na, de "Opération Rutter" die initieel voorzien was in juli 1942, maar afgelast werd door het slechte weer. De commando's vervangen de in het initieel plan voorziene valschermspringers en het massief luchtbombardement, dat belangrijke verliezen onder de burgerbevolking zou hebben teweeggebracht. De raid had als objectief de Duitse kustverdediging het zwijgen op te leggen, de haveninfrastructuur en alle installaties met strategisch karakter zoals brandstofopslagplaatsen, radio- en radarstations, hoofdkwartieren en de luchthaven te vernietigen. Maar de geschiedenis oordeelde anders...

De opération Jubilé

Naast de 4.968 Canadezen, hielpen ook soldaten van andere nationaliteiten. Men telde 1.075 Britten, 50 Amerikaanse Rangers en een 20-tal militairen van het 10^{de} intergeallieerd commando toegevoegd aan de drie machten: marine, luchtmacht en landmacht commando's. Polen, Australiërs, Nieuw-Zeelanders, Belgen, Tsjechen en Fransen namen eveneens deel aan deze militaire operatie. Een Poolse torpedojager werd aan de Britse vloot toegevoegd.

Aan Duitse kant verzetten 2 000 Duitsers zich tegen de landing tussen Bernéval en Sainte-Marguerite-sur-mer. Zij werden vrij vlug van versterking voorzien door in Rouen, Amiens en in de onmiddellijke omgeving van Dieppe gestationeerde troepen.

In de morgen van 19 augustus, werden acht stranden in de regio Dieppe van Sainte-Marguerite tot Berneval, het theater van de Opération Jubilé. Ten oosten en ten westen van Dieppe had elke aanval een strategische plaats als objectief.



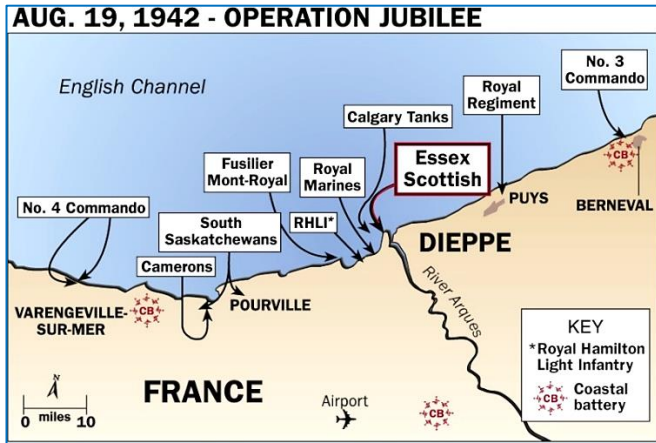
Bij avondschemering van de 18^{de} augustus glijden de schepen volgeladen met troepen en materiaal stiltes over het Kanaal. Een groot deel van de nacht vorderen ze in alle stilte in de richting van de Franse kust. Maar ongeveer één uur voor dageraad ontmoet de flottielje die moet ontschepen aan de oostelijke punten (Berneval - Belleville), een Duits konvooi komende van Boulogne-sur-Mer. Een kort maar hevig gevecht breekt los. De landingsvaartuigen op de linkervleugel, die de manschappen van het 3^{de} Commando vervoeren, worden verspreid. Op 23 inschepingen zullen slechts 7 hun troepen op de stranden van Berneval en Belleville brengen. Een tweede gevolg van dit treffen was dat het geluid van het zeegevecht de nabije Duitse kustverdediging alarmeerde. Deze kwam in actie in minder dan 10 minuten na het begin van de schermutselingen. Van dit ogenblik af waren de kansen op slagen van de operatie omgeslagen.

Sainte-Marguerite en Varengeville : geslaagde operatie N° 4 Commando

Snelheid, mobiliteit en het verrassingseffect karakteriseren de commando operatie aangevoerd door luitenant-kolonel Lord Shimmy Lovat. Om 04u53, profiteert een eerste groep van 70 mannen, onder het bevel van majoor Mills-Roberts, tijdens een aanval van de Hurricane jachtvliegtuigen op de Nazi batterijen, om te ontschepen te Vasterival op Oranje strand 1. Gelijktijdig, om 04u50, zet de groep van Lord Lovat, 170 man sterk, voet aan wal in Sainte Marguerite op Oranje strand 2, onder spervuur van de Duitsers die snel het zwijgen worden opgelegd door het commando en de kanonnen van de escortevedette. Om 05u50, laat majoor Mills-Roberts het vuur losbarsten. Een mortierobus ontploft in een munitiepark en veroorzaakt verwarring bij de vijand.

De batterij geneutraliseerd

Om 06u10, verwittigt het commando van Lord, opgedeeld in 2 groepen, dat zij een aanval zullen wagen vanuit het zuiden. Het gevecht, uiterst geweldig en zonder genade, duurt 40 minuten. De troep B neutraliseert de DCA toren en legt de batterij op de zuidwest flank het zwijgen op. De "troep F" gaat aanvallen aan de zuidkant. De manschappen van Lord Lovat laten de kulassen van 6 artilleriestukken springen zodat ze onbruikbaar zijn en plooiën zich terug. Opdracht volbracht. Ondanks het Duitse verdedigingsvuur, schepen zij opnieuw in met de gekwetsten die kunnen vervoerd worden.



Berneval : beperkt tactisch succes

Het doel van het 3^{de} Commando is de batterij Goebbels te bemachtigen, op de steile kust van Berneval. Het Commando is onderverdeeld in 2 groepen. De eerste, onder bevel van majoor Peter Young, moet ontschepen op het *Geel strand 2* aan de Val du Prêtre. De andere groep, onder bevel van kolonel Durnford Slatter, moet voet aan wal zetten op *Geel strand 1* in Berneval. Het objectief is de batterij omcirkelen en insluiten. De 2 groepen moeten samenkomen in het centrum van het dorp om de batterij aan te vallen en te neutraliseren. De groep Slatter echter ontscheept met een vertraging van 20 minuten. Door het geweldig vuur worden veel soldaten getroffen voor zij aan land zijn. Zij kunnen geen contact maken met de mannen van Young. Deze groep bestaat uit een twintigtal mannen en speelt het klaar om het objectief achteraan te bereiken. De versterkingen van de groep Durnford Slatter komen niet aan, maar gedurende anderhalf uur slaagt de kleine groep erin om de Duitse posities te teisteren en te beletten dat de kanonnen vuren op de vloot in zee voor Dieppe. Zij schepen opnieuw in om 08u15 met slechts één gewonde.

Puys : een heroïsch maar moordend gevecht



In Puys aan het *Blauw Strand* draait de opdracht van de manschappen van het Royal Regiment of Canada en van de Black Watch of Royal Highland Regiment uit op een bloedbad. Hun interventie bestaat erin de batterij Bismark te overmeesteren en de steile kust van Neuville te bezetten om de ontscheeping op het strand van Dieppe te beschermen. Het succes van deze operatie vereist stilte en duisternis. Deze

twee factoren ontbreken echter. Om 05u05, wanneer de soldaten overgaan tot de aanval van het uiterst smalle en met steile rotsen overhangen strand, worden zij ontvangen door geschut van mitrailleurseenheden en mortieren geïnstalleerd op de hoogten. Het kriecken van de dag geeft de Duitsers het voordeel dat zij hun geschut beter kunnen richten terwijl de marine te laat op het toneel verschijnt wegens een navigatiefout. Door gebrek aan ondersteuning kruipen de overlevenden bijeen aan de voet van de met prikkeldraad beschermde muur die de toegang naar binnen afsluit. Slechts enkele mannen slagen erin dit obstakel te overschrijden maar zij zullen niet meer terug komen.

Het Royal Regiment opgeofferd

Om 06u30 resulteert de operatie in een ramp. De troepen zijn vastgelopen op de keien en hun evacuatie is onmogelijk geworden door het vijandelijk vuur. De ultieme oplossing om uit deze hel te geraken is de overgave. Van de meer dan 550 ontschepte soldaten zijn er 231 gedood, de anderen worden gevangen genomen. Nooit heeft een Canadese eenheid tijdens de oorlog op dezelfde dag zoveel menselijke verliezen geleden als op het strand van Puys. En dit in twee uur tijd...

Pourville : de troepen begeven zich aan land

In Pourville, het Groen Strand, profiteren de Canadezen van een verrassingseffect. Tijdens de ontscheeping op het strand ondervinden het South Saskatchewan Regiment en het Queen's Own Cameron Highlanders of Canada slechts weinig weerstand. Deze wordt heviger naarmate zij voortschrijden lang twee assen.

De eerste compagnie van het South Saskatchewan wordt gestopt halfweg van het bereiken van zijn objectief, de Duitse ondersteuningspunten en de Freya radar ten oosten op de boord van de steile rotskust. Om 07u00, wanneer de Cameron versterkingen aankomen, dragen zij hoofdzakelijk bij in de ondersteuning van de drie compagnies van South Saskatchewan die vertrokken zijn richting Petit-Apperville om de in Dieppe ontschepte tanks van het Calgary Regiment te ontmoeten. Maar door de afwezigheid van de tanks, die geblokkeerd zitten op het strand van Dieppe, en de Duitse weerstand, kunnen deze mannen hun mars naar de luchthaven van Saint-Aubin-sur-Scie niet verder zetten dan Petit-Apperville.

Zware menselijke verliezen

De Canadese troepen vangen de terugtocht aan en ondergaan zeer zware verliezen door hevig vijandelijk vuur vanuit de hoogten ten oosten en ten westen van Pourville. Ondertussen trotseren de sloepen vanaf 09u30 het helse vuur om te trachten de overlevenden te recupereren. Dankzij de ondersteuning van een dappere achterhoede van een honderdtal mannen, slaagt een deel van de troepen erin om de zee te bereiken en niettegenstaande laag water aan boord van de schepen te geraken. Door het ontbreken van munitie moeten zij hun vrijheid opofferen. Een offer dat minder verliezen teweeg bracht dan in Puys of in Dieppe, zelfs al bedroegen die 65% van de effectieven.

Dieppe : een totale mislukking

In Dieppe vertaalt de Opération Jubilé zich in belangrijke verliezen die naar een totale mislukking leiden. Onder het niet aflatend vuur van het Duitse leger blijkt de vooruitgang van de tanks onmogelijk. Slechts een handvol manschappen slagen erin om tot in de stad door te dringen.

Om 05u20, worden de eerste twee aanvallen, voorafgegaan door een tien minuten durend bombardement vanuit zee, uitgevoerd door de Royal Hamilton Light Infantry op het westelijk gedeelte van het strand van Dieppe of *Wit Strand* en het Essex Scottish, ten oosten, op het *Rood Strand*. Zestig Hurricane vliegtuigen mitrilleren de huizen aan de zeedijk, terwijl de andere toestellen de oostelijke steile kustrotsen als schietschijf nemen. Spijtig genoeg vernietigen ze het potentieel van de Duitse defensie onvoldoende. Tijdens hun nadering worden de Canadese eenheden voortdurend onder vuur genomen door de Duitse batterijen. Zodra zij voet op vaste grond zetten worden zij frontaal onder een intens vuur genomen. De verliezen zijn enorm. Duitse elite schutters decimeren letterlijk de omkadering van het Essex Scottish. Alle pogingen om de met prikkeldraad beschermde muurtjes op de zeedijk te overschrijden mislukken en veroorzaken enorme verliezen. Op het *Wit Strand*, ondergaat het Royal Hamilton een identieke stortvloed van vuur, maar enkele eenheden slagen erin zich meester te maken van het gelijkvloers van het casino. Drie kleine groepjes kunnen infiltreren in de stad, richting van de Saint Rémy kerk, maar keren snel terug onder druk van de tegenaanvallen.

De eerste Calgary Tanks werden om 05u32, zij het te laat, ontscheept. De infanterie kan dus tijdens de eerste en meest kritieke minuten van de aanval niet rekenen op goede ondersteuning. Van de 50 voorziene tanks slagen er slechts 27 in om te ontschepen.



Alle vaartuigen zijn geraakt door Duits geschut. Velen zijn gezonken, de anderen zijn gestrand. De begeleidingsgroepen van de Génie Royal Canadien zijn praktisch vernietigd. Terwijl de eerste pantser met moeite de dijk bereiken en doordringen in de grasperken van het strand, tracht de tweede golf onder een stortvloed van obussen de rest van de Churchill Tanks te ontschepen. De situatie van de Essex Scottish en Royal Hamilton eenheden verslechtert. Niettegenstaande de tank ondersteuning is geen enkele vooruitgang mogelijk. De betonnen muren die de toegang tot Dieppe versperren blijken niet inneembaar.

Het vuren wordt heviger. Omstreeks 07u15 en onder een nog steeds heviger vuur, ontschepen de Mont-Royal Fusiliers te veel naar het westen van het voorziene punt. Zij blijven geblokkeerd aan de voet van de steile kustrotsen in het rotspuin van het Bas Fort Blanc waar een honderdtal onder hen gedood of gewond worden. Elders wordt een groep Royal Marine Commando's vernietigd bij het ontschepen. Om 09u35 begint het geallieerd commando zich rekenschap te geven van de omvang van de catastrofe en beveelt de terugtrekking. Deze wordt vastgelegd om 11u00. Om 13u08 begeven de laatste overlevenden zich naar het Duitse 571^{ste} infanterie regiment en geven zich over. Niet minder dan 450 mannen hebben hun leven gegeven op het strand van Dieppe.

Het is ook hier dat Luitenant Victor Billet vermist wordt. Hij bevindt zich niet onder de 527 geïdentificeerde gesneuvelden op het strand van Dieppe.



De LCT 3 waar Lt Victor Billet aan boord is als Naval liaison officier bij de Canadezen

Balans en polemiek

De Opération Jubilee blijft controversieel. Men onthoudt nochtans dat ze een rijke ervaring was voor de voorbereiding van de landing van 6 juni 1944 op de zandstranden van Normandië. De balans en de controverses kunnen de opoffering van de strijders niet doen vergeten. De Duitse tegenstrevers waren de eersten om te erkennen dat de verantwoordelijkheid van de catastrofe niet bij de strijders lag: *"De vijandelijke soldaten, bijna allen Canadezen, hebben hun bekwaamheid en moed bewezen overal waar het hen mogelijk was de strijd aan te gaan... Het is niet het ontbreken aan moed, maar de concentratie van het verdedigingsvuur van onze artillerie en onze zware infanteriewapens die het de vijand onmogelijk gemaakt hebben om terreinwinst te maken..."* Aldus een uittreksel uit de rapporten van de commandanten van het 81^{ste} Legerkorps en van de 302^{de} Duitse Divisie.

De Opération Jubilee resulteerde in een dramatische balans: de geallieerden noteren 1.218 doden, waaronder 913 Canadezen, 1.600 gewonden en meer dan 2.000 gevangenen en vermisten. Zelfs de luchtgevechten bleken rampzalig: de Royal Air Force verloor 107 vliegtuigen. De Duitsers slechts een 40-tal. Onder de burgerbevolking uit de regio Dieppe vonden er 48 de dood en werden er een 100-tal gewond.

De Duitsers hadden 350 doden of vermisten en 300 gewonden. Aldus vonden meer dan 1600 mensen de dood tijdens dit treffen in minder dan 10 uur. Een cijfer dat de graad van hevigheid van de gevechten tijdens de Raid op Dieppe aangeeft.

	Effectieven	Slachtoffers*	Doden en vermisten
Royal Navy	7.750	523	189
Canada	4.968	3.367	907
Royal Air Force	1.179	102	** 49
US Rangers	50	13	7
Royal Marines Commando's	370	76	29
Commando's	705	169	37
Totaal	15.022	4.250	1.218

* doden, vermisten, gewonden en krijgsgevangenen.

** waaronder 6 Canadezen bij de RAF.

Totaal Canadese doden en vermisten 907 + 6 = 913

Lijst van de Belgen die deelnamen aan de Opération Jubilée op 19 augustus 1942

1. Royal Navy

- Billet Victor L.G. Lieutenant RNR, aan boord van de LCT 159 (LCT 3): vermist. Stichter van de RNSB (Royal Navy Section Belge)
- Depoorter Georges Lieutenant RNR, aan boord van de LSI(M), HMS "Queen Emma"
- Van Dijck Jules P. Midshipman RNR, aan boord van de mijnenveger HMS "Ilfracombe" J95

2 Royal Air Force

- Alexandre Robert A. G. Flight Sergeant, RAF NCO 129925, Sqn 350(MN) Redhill - 3 vluchten: Spitfire Vb W3646 & AR373
- Arend Pierre H.J.-M.J. Flying Officer, RAF COM 102532, Sqn 350(MN) Redhill - 3 vluchten: Spitfire Vb BL 696.
- Blanco Andrea R. Flight Sergeant, RAF NCO 1506871, Sqn 609 (PR) Duxford 3 vluchten: Typhoon Ia R8221, R7713 & R7681
- Boussa Adolphe L.Th. J. Flight Lieutenant, RAF COM 101465, Sqn 350 (MN) Redhill - 3 vluchten: Spitfire Vb EN 769 & EP491 – gekwetst.
- Boute Frederic E.L., Flight Sergeant, RAF NCO 1395131, Sqn 350 (MN) Redhill - 2 vluchten: Spitfire Vb BM 564 & BM 230

- Charlier Martin J.J. Flying Officer, RAF COM 117620, Sqn 350 (MN) Redhill
1 vlucht: Spitfire Vb AB912
- Collignon Léopold C. Pilot Officer, RAF COM 116288, Sqn 350 (MN) Redhill
5 vluchten: Spitfire Vb BM 243 & BM 368
- Creteur Jean Y.R.Gh. Pilot Officer, RAF COM 115496, Sqn 609 (PR) Duxford
1 vlucht: Typhoon Ia R7706
- de Merode (Prins) Werner P.M.Gh. Pilot Officer, RAF COM 116473, Sqn 501 (SD) Tangmere
2 vluchten: Spitfire Vb EP118
- De Patoul (Ridder) Guy R.J.M.Gh. Pilot Officer, RAF COM 87684, Sqn 610 (DW) West Malling
3 vluchten: Spitfire Vb E.EP398
- De Soomer Léo F. Flight Lieutenant, RAF COM 61935, Sqn 174 (XP) Duxford
3 vluchten: Hurricane HB Bomber HV365
- Deltour Georges F.D. Pilot Officer, RAF COM 100651, Sqn 350 (MN) Redhill
2 vluchten: Spitfire Vb AD550
- Donnet (Ridder) Michel G.L.M. "Mike" Pilot Officer, RAF COM 102522, SQN 64 (SH) Hornchurch
3 vluchten: Spitfire IX BR624 & BR603
- Dopere Raymond A; Pilot Officer, RAF COM 115445, Sqn 609 (PR) Duxford
2 vluchten: Typhoon Ia R7681
- Drossaert Albert E. Pilot Officer, RAF COM 103480, Sqn 501 (SD) Tangmere
1 vlucht: Spitfire Vb EN961 X
- du Monceau de Bergendal (Graaf) Yvan G.A.F. "Duke", Flight Lieutenant, RAF COM 87700, Sqn 350 5MN) Redhill - 4 vluchten: Spitfire Vb EN 794
- Flohimont Louis V. Flying Sergeant, RAF NCO 1299902, Sqn 350 (MN) Redhill
3 vluchten: Spitfire Vb AD228
- Gonay Henri A. Cl. "Moustique" Flying Lieutenant, RAF COM 81633, Sqn 232 (EF) Gravesend
3 vluchten: Spitfire Vb AD.G/327 1 AD.G/372
- Guillaume Désiré A. Squadron Leader, RAF COM 102935, Sqn 350 (MN) Redhill, *Commanding Officer tijdens de Opération Jubilée van het Belgisch Squadron 350*
3 vluchten: Spitfire Vb 491
- Harmel Léon J.G. Sergeant, RAF NCO 1299917, Sqn 350 (MN) Redhill
1 vlucht: Spitfire Vb BL696
- Herreman Albert M.L. Sergeant, RAF NCO 1299904, Sqn 124 (ON) Gravesend
3 vluchten: Spitfire VI BR314
- Hoornaert Roger C.H. Flying Sergeant, RAF NCO 1299871, Sqn 91 (DL) Hawkinge
3 vluchten: Spitfire V.....DL-T & DL-U
- Lemaire André M.E.J. Pilot Officer, RAF COM 103565, Sqn 91 (DL) Hawkinge
5 vluchten: Spitfire V BM541 DL-S.....DL-P, DL-R & DL-T

- Leroy du Vivier Daniel A.R.G. "Boy", Squadron Leader, RAF COM 82159, Sqn 43 (FT) Tangmere (op 15/1/1942 eerste niet Britse Commonwealth piloot die bevel voerde over een RAF eenheid)
4 vluchten: Hurricanes IIB BN230 & IIC Z3081
- Marchal Henri E.J.C. Pilot Officer, RAF COM 81694, Sqn 350 (MN) Redhill
1 vlucht: Spitfire Vb AR380 - krijgsgevangene
- Ortmans Christian C. A. Pilot Officer, RAF COM 100653, Sqn 609 (PR) Duxford
3 vluchten: Typhoon Ia R7690
- Picard Henri A. Pilot Officer, RAF COM 87693, Sqn 350 (MN) Redhill
3 vluchten: Spitfire Vb BM 297 & AD 228
- Plas Emile J. Pilot Officer, RAF COM 87697, Sqn 350 (MN) Redhill
3 vluchten: Spitfire Vb AB912
- Plinsnier André M.A.F.V. Pilot Officer, RAF NCO 1299931, Sqn 350 (MN) Redhill
3 vluchten: Spitfire BM 564
- Rigole Jean L. Sergeant, RAF COM 156373, Sqn 350(MN) Redhill
2 vluchten: Spitfire Vb BL 258
- Roelandt Robert J.H. Pilot Officer, RAF COM 106257, Sqn 609 (PR) Duxford
3 vluchten: Typhoon Ia R7595
- Seydel Gabriel M.H. Pilot Officer, RAF NCO 1299926, Sqn 350(MN) Redhill
- 2 vluchten: Spitfire Vb BM230
- Smets Herman J.L. Pilot Officer, RAF COM 81694, Sqn 350 (MN) Redhill
3 vluchten: Spitfire Vb BM 240
- Van de Poel Raymond J.L.M. Pilot Officer, RAF COM 100999 Sqn 122 (MT) Hornchurch
3 vluchten: Spitfire Vb BM493
- Vanden Houte Albert F. Pilot Officer, RAF COM 103481, Sqn 350 (MN) Redhill
1 vlucht: Spitfire Vb P8549
- Vanlerberghe Jean L.E.G. Sergeant, RAF NCO 1299891, Sqn 350 (MN) Redhill
2 vluchten: Spitfire Vb AD 475 & BM 240
- Vanesoen François A. Pilot Officer, RAF NCO 1299984, Sqn 350 (MN) Redhill
2 vluchten: Spitfire Vb AD 475
- Wilmet Robert E.J. Pilot Officer, RAF COM 86623, (PR) Duxford
3 vluchten: Typhoon Ia R7691

Bronnen:

Documentatie van Gordon Hurley's "Dieppe Roll" en De Win Guy Research in de Public Record Office te London door Nicole Billet
Opgemaakt door Georges Billet.



Professionele hulp aan particulieren
(regio Brugge) bij :

renovaties, keuze materialen,
premie-aanvragen, prijsaanvragen en
onderhandelingen met aannemers,
bemiddeling bij bouwgeschillen
tussen bouwheer-aannemer-
architect, advies vóór aankoop pand
(raming te verwachten kost bij
renovatie, gebreken controleren, ...)
coördinatie renovaties,
zolderinrichtingen, ...

0473/58.98.64 – info@bcds.be

Herdenkingsplechtigheden

Jan De Vos, voorzitter

Overlijden Koning Albert I

Brugge – 17 februari 2017

Koning Albert I overleed op 17 februari 1934 na een val van de rotsen tijdens het bergbeklimmen in Marche-les-Dames. Ieder jaar wordt dit te Brugge herdacht tijdens een plechtigheid aan het ruitersstandbeeld van Koning Albert in het Koning Albertpark. De laatste jaren kreeg deze herdenking een ruimere invulling door bij die gelegenheid alle overleden leden van de Koninklijke Familie te herdenken. Verschillende hoogwaardigheidsbekleders, waaronder schepen Martine Matthys, OCMW voorzitter Dirk Defauw, provinciecommandant Christophe Onraet en Kapitein-ter-zee Vincent Hap woonden de plechtigheid bij en legden bloemen. Ook verschillende leden van Mars & Mercurius Brugge West-Vlaanderen waren aanwezig.



Foto S.Nys

Scheepsramp Herald of Free Enterprise

Zeebrugge – 6 maart 2017

Dertig jaar geleden op 6 maart kapseisde de Britse ferry *Herald of Free Enterprise* tijdens het buitenvaren uit de haven van Zeebrugge. Daarbij lieten 193 van de 539 passagiers en bemanningsleden het leven. Daarmee werd dit de grootste scheepsramp ooit in Belgische wateren. De slachtoffers van de ramp werden op 6 maart 2017 in Zeebrugge herdacht.

Ambassadeur van het Verenigd Koninkrijk Alison Rose en de gouverneur van West-Vlaanderen Carl Decaluwé legden bloemen in zee op de plaats van de ramp. Ook Divisieadmiraal Wim Robberecht was aan boord van het patrouillevaartuig Pollux tijdens de plechtigheid.

Daarna volgden een herdenkingsplechtigheid aan het monument ter gedachtenis van de slachtoffers van de scheepsramp en een academische zitting in de Marinebasis Zeebrugge.

Defensie nam dertig jaar gelden actief deel aan de reddingsoperaties. Duikers van de Marine alsook de Seaking reddingshelikopters waren bij de eerste hulpverleners. Ook de toen nagelnieuwe mijnenjager Crocus, de kustmijnenveger Spa en het onderzoekingsvaartuig Belgica werden ingezet. Ze werkten actief samen met de vele burgervaartruigen en zeelui die ter hulp schoten. In de Marinebasis werden in allerijl een crisiscentrum en een mortuarium opgericht.

Ons nieuw lid Yves Descamps maakte het allemaal van dichtbij mee, toen hij als Rode Kruis vrijwilliger dagenlang werkte in het mortuarium.



Foto's Jürgen Braeckeveldt

Onze helden '40 – '45

Noël Boydens – een Brugs verzetsstrijder

Andreas Billiet, secretaris

In de reeks "Onze helden" brengen we ditmaal het relaas van de lotgevallen van Bruggeling Noël Boydens die actief was in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog en dit op 27 oktober 1944 te München met de dood bekocht.

Strekkingen binnen het verzet

De Blitzkrieg van Hitler en zijn trawanten trof ons land op de 10^{de} mei van het jaar 1940. Het Belgische leger stond paraat om ons land te verdedigen, maar het mocht niet baten. Koning Leopold III besloot op 28 mei te capituleren om een einde te stellen aan de gevechten. Het Belgische leger werd ontbonden.

Bij de verzetslieden, die meteen in actie traden toen de bezetting een feit was, waren een aantal ideologische strekkingen te vinden. Er waren verzetslui die zich sterk patriottisch en nationalistisch profileerden, maar evenzeer verzetslui die zich enkel als anti-Duits uitten. Voorts waren er ook nog verzetslui die zich in militaristische en rechtse hoek situeerden en natuurlijk ook dezen die sterk gekant waren tegen de fascistische ideologie die de Duitse autoriteiten voorstonden. Als laatste waren er nog de communisten. Ook al stonden deze radicaal tegenover de fascistische ideologie, dit was voor hen in de eerste oorlogsjaren geen reden om in het verzet te treden. Ze waren immers gebonden aan het Duits-Russisch niet-aanvalsact. Toen dit pact verbroken werd, waren de communisten niet meer gebonden en konden ze zich ook beginnen inzetten in de strijd tegen de bezetters. Dit verzet hield in dat men niet enkel de fascistische ideologie wilde zien verdwijnen, maar ook de democratie in België. Ze voerden dus een dubbele strijd.

Een waaier aan ideologieën dus binnen het verzet, maar het was niet meteen noodzakelijk een bepaalde ideologie aan te hangen als je in het verzet zat. Veelal was de voornaamste reden om

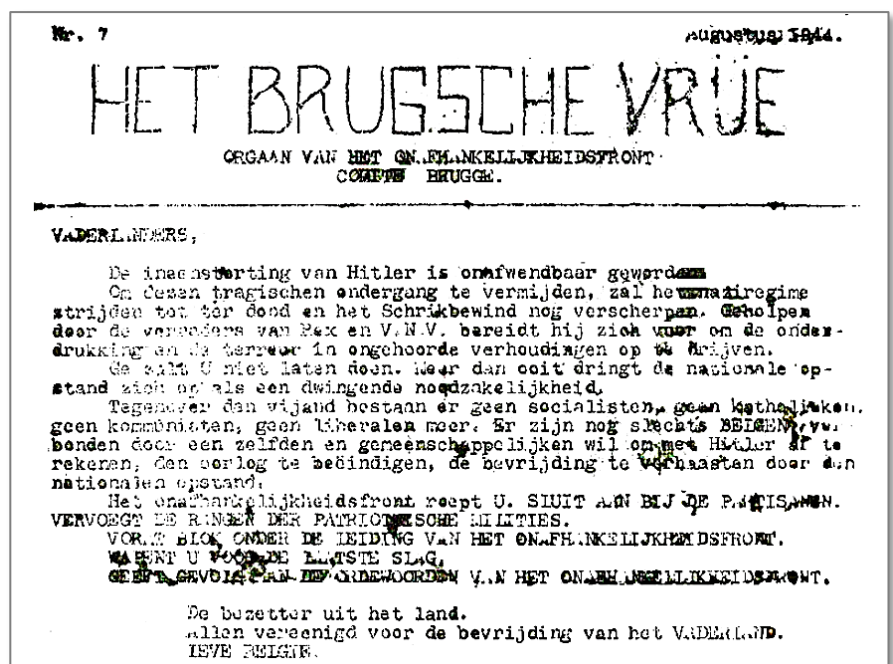
deel te nemen dat men iets wilde doen aan de situatie waarin de Belgische bevolking zich bevond.

Onafhankelijkheidsfront

Ons lid Marcel Deblauwe stuurde me enkele documenten over Noël Boydens. Deze jongeman werkte als telegraaf bij de RTT te Brugge en kwam in 1941 in contact met de RVJ of Revolutionaire Volksjeugd, de jongerengroep van het O.F. of Onafhankelijkheidsfront.

In Brugge werd het O.F. opgericht door Theodule Macharis, een leraar aan de Rijksmiddelbare School, maar het waren vooral advocaat Jozef Verbeke en André Feys die de groepering leidden. De RVJ stond onder leiding van de 16-jarige Mathieu Hinoul. Een gekend verzetslid in deze regio.

Hij verspreidde sluiipers, zoals "La Libre Belgique", "Vrij België", "Vogelvrij", "De Roode Vaan" en "Het Brugse Vrije" en hielp vaak dergelijke blaadjes te stencilen. Ook maakte hij deel uit van de Patriottische Militie, vervalste hij identiteitspapieren en deed hij aan lichte sabotage van o.a. het spoorwagemateriaal in de haven van Brugge. Verder verzamelde hij ook wapens, die hij soms stal van de Duitsers. Hij verrichtte ook verschillende vandalenstreken, zoals het plaatsen van V-tekens op muren en hielp werkweigerars en onderduikers. Zijn groepje kwam regelmatig samen in het café "De Welkom" in de Loppemstraat te Brugge. Hij werd echter samen met nog een paar anderen gearresteerd terwijl hij telefoonkabels aan het doorsnijden was in Oostkamp.



Klandestien verzetsblad "Het Brugse Vrije"

Noël Boydens gearresteerd

Één van de gearresteerden was Noël Boydens, geboren te Sint-Andries op 21 maart 1925. Hij hielp mee aan de sabotage van de spoorlijnen te Sint-Michiels. Tevens verspreidde hij sluikkrantjes, zoals "De Roode Vaan" en "Vrij België". Hij werd echter op vijftien september 1943 gearresteerd en gedeporteerd naar Duitsland naar een kamp in Papenburg en daarna naar Donauwörth. Later werd hij naar Polen gestuurd, meer bepaald naar Gross-Strehlitz in Opper-Silezië. In september werd hij overgebracht naar de gevangenis München-Stadelheim te München, waar hij op zeventien oktober 1944 werd geëxecuteerd. De dag van zijn executie schreef hij nog volgende brief naar zijn moeder:



München 27 oktober 1944

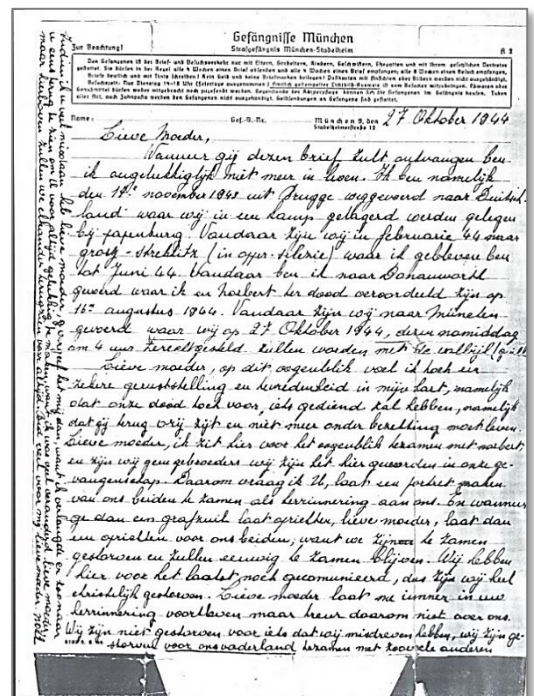
Lieve Moeder,

Wanneer gij dezen brief zult ontvangen ben ik ongelukkig niet meer in leven. Ik ben namelijk den 17^e november 1943 uit Brugge weggevoerd naar Duitsland waar wij in een kamp gelegd werden gelegen bij Papenburg. Vandaar zijn wij in februari 44 naar Gross-Strehlitz in Opper-Silezië, waar ik gebleven ben tot juni 44. Vandaar ben ik naar Donauwörth gevoerd waar ik en Norbert ter dood veroordeeld zijn op 16^e augustus 1944. Vandaar zijn wij naar München gevoerd waar wij op 27 oktober 1944, dezen namiddag om 4 uur terechtgesteld zullen worden met de valbijl.

Lieve moeder, op dit ogenblik voel ik toch een zekere geruststelling en tevredenheid in mijn hart, namelijk dat onze dood toch voor iets gediend zal hebben, namelijk dat gij terug vrij zijt en niet meer onder bezetting moet leven.

Lieve moeder, ik zit hier voor het ogenblik tezamen met Norbert * en wij zijn geen gebroeders. Wij zijn het hier geworden in onze gevangenschap. Daarom vraag ik u, laat een portret maken van ons beiden tezamen als herinnering aan ons. En wanneer ge dan een grafzuil laat opricht, lieve moeder, laat dan een oprichten voor ons beiden, want we zijn tezamen gestorven en zullen eeuwig tezamen blijven. Wij hebben hier voor het laatst nog gecommuniceerd, dus zijn wij heel christelijk gestorven. Lieve moeder laat me immer in uw herinnering voortleven maar treur daarom niet voor ons. Wij zijn niet gestorven voor iets dat wij misdreven hebben, wij zijn gestorven voor ons vaderland tezamen met zovele anderen. Indien ik u veel misdaan heb lieve moeder, vergeef het mij dan, want ik verlangde er zo naar u eens te zien om u voor altijd gelukkig te maken want ik was veel veranderd lieve moeder maar hierboven zullen we elkander terugzien voor altijd. Bid voor mij lieve moeder.

Noël



* het betreft hier Norbert Van Beveren 20-jarige zoon van Alfons Van Beveren, die op 27 april 1944 omkwam tijdens een bombardement op het spoorwegatelier te Sint Michiels. De familie Van Beveren betaalde ook een zware tol tijdens de oorlog.

Nabeschouwing

We mogen de activiteiten van de verzetsgroepen niet minimaliseren. Het Geheim Leger, Clarence en het O.F. hebben doeltreffend geopereerd. Acties als het verspreiden van sluikpers en doorknippen van telefoonlijnen zorgden voor wrevel bij de bezetters, maar eveneens voor hoop bij de

inwoners van Brugge. Daarom mogen we besluiten dat het verzet te Brugge niet nutteloos is geweest. Laten we de helden zoals Noël Boydens en zijn kameraad Norbert Van Beveren nooit vergeten.

Bronnen:

Documentatie Marcel Deblauwe
Dossier Politieke Gevangene PP ad 2265, Boydens Noël
Dossier Sluikpers PC ad 1822, Boydens Noël
Fonds Leo Lejeune SOMA, Boydens Noël AA 756/386

De Slag bij Tabora - 100 jaar geleden

Belgische oorlogscampagne in Oostelijk Afrika

Philip Demunter, bestuurslid

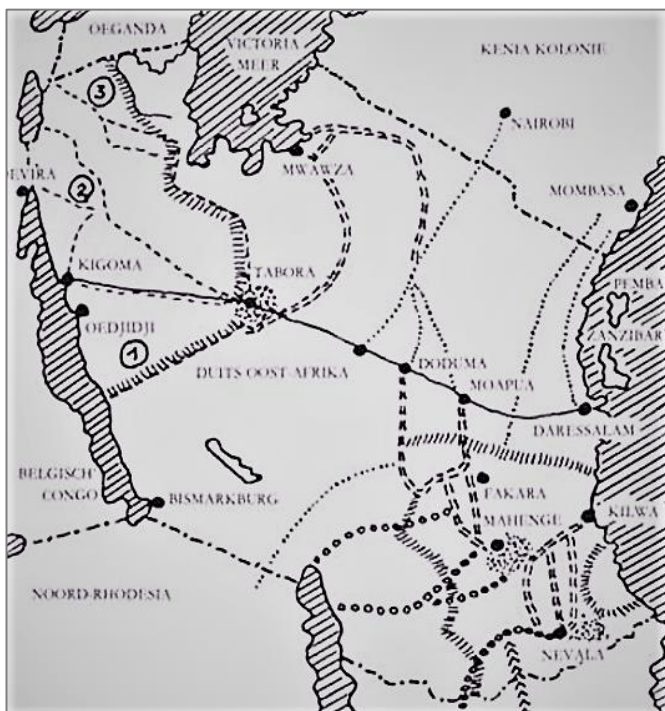
Ieder jaar worden in september tijdens de plechtigheid aan het monument Lippens en Debruyne in Blankenberge de Belgische slachtoffers herdacht die in dienst zijn gestorven in Afrika tijdens de koloniale periode en de daarop volgende humanitaire operaties. Dit jaar besteedde voorzitter An Haeck van AMI-FP-VRIEND bijzondere aandacht aan de Slag om Tabora, waar honderd jaar geleden tijdens de Eerste Wereldoorlog de Belgische Openbare Weermacht een overwinning behaalde op de Duitse koloniale troepen. Het relaas van een weinig gekende episode uit de Belgische oorlogsgeschiedenis. De moeite waard om de toespraak van de voorzitter uitvoerig weer te geven en te documenteren.

Belgisch Congo meegesleurd in de oorlog

In 1914 was Congo net zo neutraal als België. Dat moest wel, want beide landen waren ooit als bufferstaat bedacht tussen rivaliserende grootmachten. Voor Congo was die neutraliteit afgeleid uit de slotakte van de Conferentie van Berlijn. Maar op 15 augustus 1914, elf dagen na de Duitse aanval op België, kwam daar een einde aan. Voor het dorp Mokolubu aan de Congolese zijde van het Tanganyika-meer doemde een stoomboot op. Die kwam van de overkant, de Duitse zijde. Het schip vuurde op een plaatselijke uitspanning en bracht een vijftiental prauwen tot zinken. Een detachement Duitse soldaten ging aan land en sneed op veertien plaatsen de telefoonkabel door. Een week later werd de haven van Lukuga aangevallen. Zo begon de Eerste Wereldoorlog in Congo. De territoriale integriteit was bedreigd, het imperatief van neutraliteit gold niet langer.

Het kolonialisme maakte dat een Europees gewapend conflict kon uitgroeien tot een wereldoorlog. Grote delen van Afrika werden daardoor betrokken bij de wereldbrand. De Duitse kolonies in Oost-Afrika, nu Rwanda, Burundi en Tanzania, alsook West-Afrika, grensden aan alle kanten aan Frans, Brits, Portugees en Belgisch overzees bezit. Belgisch Congo deelde in het oosten meer dan 700 kilometer met Duits Oost-Afrika.

Niet te verwonderen dus dat Berlijn al geruime tijd zijn belangstelling voor Belgisch Congo had laten blijken. Het wilde een brug slaan tussen zijn oostelijke en westelijke koloniën, ondermeer ook om de Britse *as from Cape to Cairo* te breken. En was koloniseren niet een taak van grote mogelijkheden? Mocht men dat dan wel overlaten aan onbeduidende staatjes als België?



Cecil Rhodes en het Britse "Kaap-Cairo" spoorwegproject

Nog in 1914 werd er onderhandeld met Engeland over een opdeling van Belgisch Congo. Daar hadden de Engelsen echter geen oren naar: zij beseften maar al te goed dat de Fransen, met hun historische *droit de préemption* op Congo, dat nooit zouden slikken. Maar zelfs in België vroegen sommigen zich af of die hongerige oosterbuur niet gestild kon worden door hem de helft van Congo cadeau te doen. Een gebied van 680.000 vierkante kilometer oerwoud, zou dat de Teutoonse vraatzucht niet enigszins temperen?

Maar er kwam dus oorlog, ook in Afrika. Geen inlander die wist wie aartshertog *Franz Ferdinand von Habsburg* was en waarom een welgemikt schot in Sarajevo moest leiden tot slachtingen in de savanne, maar de blanken deden er heel ernstig over. De krijgsverrichtingen in Afrika leken echter in niets op de onwrikbare stellingenoorlog die Europa onderging. Er was geen continu, eenduidig front, zoals de linie die van de Noordzee tot Zwitserland liep. Er waren geen loopgraven, geen aanvallen met mosterdgas, geen stellingen die ondergraven werden met dynamiet, geen kerstbestanden met voetbalmatches in het niemandsland. De schaal van het Afrikaanse continent, het gebrek aan wegen, het tekort aan manschappen en de vaak extreem moeizame topografie zorgden voor een heel ander type gevechten. Men veroverde geen gebieden, maar strategische plekken. Men brak niet door een aaneengesloten frontlinie, maar versloeg een plaatselijk regiment. Men palmde geen zones in, maar controleerde wegen. De intensiteit lag veel lager. In Duits Oost-Afrika hield *generaal Von Lettow-Vorbeck* vier jaar stand met een leger van drieduizend Duitsers en elfduizend Afrikanen, aantallen die er in Verdun op één voormiddag doorheen gejaagd werden.

Belgen komen in actie

Vanuit Brussel kreeg de gouverneur-generaal te horen dat hij de Force Publique mocht inschakelen om de kolonie te verdedigen. Later, toen de Belgische regering in ballingschap bij Le Havre verbleef, was er een intensieve communicatie met het koloniaal bestuur in Boma. Maar het bestuurlijke eenrichtingsverkeer vanuit Europa was gebroken: terwijl België nagenoeg volledig onder de voet werd gelopen door de Duitse troepen, bleef het grondgebied van de kolonie gedurende de hele oorlog quasi intact. De verhoudingen lagen plotseling anders.

De Congolese troepen vochten op drie fronten: Kameroen, Rhodesië en in Duits Oost-Afrika. Op de eerste twee fronten vroegen waren maar kleine inspanningen nodig. In 1914 schoten zeshonderd soldaten en een handvol blanke aanvoerders de geallieerde troepen te hulp in de strijd om Kameroen en een jaar later trokken 283 Congolese en 7 Belgische militairen op met de Brits-koloniale troepen, toen de Duitsers Rhodesië bedreigden. Maar veruit de zwaarste machtsontplooiing vond plaats in het oosten van de kolonie. In de Kivu-streek was de grens tussen Belgisch en Duits grondgebied pas in 1910 vastgelegd. Maar vanaf 1915 probeerden Duitse troepen herhaaldelijk de Kivu binnen te vallen om van daaruit door te stoten naar de goudmijnen van

Kilo-Moto in het Ituri-woud. Dat mislukte. Wel slaagden ze erin de controle te verwerven over twee van de Grote Meren: het Tanganyika-meer en het veel kleinere Kivu-meer.

Met hun oorlogsbodems de *Kingani*, de *Von Wissmann* en vooral de 1.000 ton zware *Von Goetzen* patrouilleerden ze voor de Congolese kusten. In het Kivu-meer hadden ze zich meester gemaakt van het eiland Idjwi, het enige deel van Belgisch Congo dat onder Duitse bezetting kwam.



Het Duitse SS Von Goetzen anno 1915

De strijd om het Tanganyika-meer werd een van de meest epische uit de hele Eerste Wereldoorlog. Vanuit Zuid-Afrika smokkelden Britse troepen de onderdelen van twee snelle, wendbare kanonneerbodems naar de oevers van het meer. Schepen in onderdelen over land dragen: men leek wel terug in de tijd van Stanley. Onder hun dekenamen Mimi en Toutou zouden ze een beslissende rol spelen in het verzwakken van de Duitse marineslagkracht.

Zo mogelijk nog meer gedurfd was het initiatief om de Belgische koloniale troepen aan het Tanganyika-meer te versterken met vier watervliegtuigjes. De luchtvaart stond nog in zijn kinderschoenen en de koloniale luchtvaart al helemaal. Niemand wist hoe die lichte toestelletjes zouden reageren in de hete tropenlucht. Niemand had ervaring met luchtvaart in tijden van oorlog, laat staan met broze tweedekkers die zouden opstijgen vanaf het water. De vier toestellen kwamen in onderdelen per schip aan in Matadi. De trein bracht ze vervolgens naar Kinshasa en daar werden ze overgeladen op een vrachtschip naar Kisangani. Een maand later bereikten ze Kalemie met vijfhonderd ton materieel, 53.000 liter brandstof en olie, vier mitrailleurs en dertigduizend patronen.



De verkenningsvliegtuigen worden uitgeladen aan het Tanganyika-meer.

Omdat het Tanganyika-meer te woelig was als start- en landingsbaan, bracht men de vliegtuigjes naar een gesloten lagune, dertig kilometer verderop. Die lag helemaal aan het zicht van de vijand onttrokken, en het water kende nauwelijks golfslag. In 1916 voerden de vliegtuigjes meerdere vluchten boven het Tanganyika-meer uit, vooral met de bedoeling om de *Von Goetzen* te bombarderen, wat op 10 juli ook lukte. Het schip werd beschadigd, maar niet gezonken en deed anno 2010 nog dienst als veerboot op het meer. De verdediging van de Duitse kuststrook en het stadje Kigoma, was gebroken.

Ondertussen zat de infanterie niet stil. De aanvoerder van de *Openbare Weermacht*, generaal Charles Tombeur, liet een grote troepenmacht opbouwen aan de oostgrens van Congo. Hij bracht vijftienduizend manschappen bijeen, allen voorzien van geweren en munitie. Logistiek moet het een nachtmerrie geweest zijn om al dat materieel ter plaatse te krijgen. Duizenden en duizenden dragers stonden in voor het transport. Voor elke soldaat die ten strijde trok, waren er grofweg zeven dragers nodig. Alles bij elkaar traden gedurende de vier oorlogsjaren maar liefst 260.000 dragers aan, en dat op een bevolking van nog geen tien miljoen inwoners. Velen van hen raakten ondervoed. Drinkwater was schaars. Men dronk uit poelen, men dronk zijn eigen urine. Er was een schrijnend gebrek aan eten, tenten en dekens, terwijl men door de hooglanden van de Kivu trok met zijn frisse nachten.



De Openbare Weermacht op pad, circa 1916

Naar schatting vijftiengtienduizend dragers kwamen om en nog eens tweeduizend militairen lieten het leven, op het hoogtepunt van de strijd was de troepenmacht gegroeid tot vijftiengtienduizend manschappen. Maar in tegenstelling tot de veldtocht naar Soedan in 1896, leidde dit alles nauwelijks tot desertie of muiterij, deels omdat de blanke officieren zich milder opstelden ten opzichte van de Afrikaanse hulptroepen, deels omdat het een zegetocht werd die moed schonk.

In maart 1916 achtte generaal Tombeur de tijd rijp voor de aanval. De grens met Duits Oost-Afrika werd overgestoken en de tocht naar Kigali, de latere hoofdstad van Rwanda, kon

beginnen. De stad viel op 6 mei. Van daaruit ging het naar Tabora, het administratieve knooppunt van de Duitse kolonie. De stad lag hemelsbreed nog eens zeshonderd kilometer verderop; de tocht erheen ging te voet, opnieuw met tienduizenden dragers. Een andere colonne vertrok vanaf de oevers van het Tanganyika-meer. Tabora was een belangrijke stad met enkele grote hotels, handelshuizen en industrieën en lag op twaalfhonderd meter boven de zeespiegel in een open, dorre vlakte. De strijd om Tabora vormde het hoogtepunt van de Belgische koloniale gevechten tijdens de Eerste Wereldoorlog. Op 19 september, na tien dagen en nachten van hevige gevechten, viel de stad in Belgisch-Congolese handen. De Duitse troepen sloegen op de vlucht; de Belgische driekleur wapperde op hun fort.



De Openbare Weermacht marcheert op 19 september 1916 de stad Tabora binnen.

Een jaar later, in 1917, zou van daaruit nog een succesvolle veldtocht naar Mahenge gevoerd worden, nog eens vijfhonderd kilometer verderop, in de richting van Mozambique. De Force Publique controleerde een derde van Duits Oost-Afrika, Enkele elementen trokken zelfs op naar de Indische Oceaan, maar Tabora werd de naam die iedereen zou leren kennen. Generaal Tombeur werd in de adelstandverheven en zijn nieuwe naam luidde, nogal toepasselijk, *Tombeur de Tabora*. In Sint-Gillis bij Brussel werd een gestileerd monument voor hem opgericht en in Congo kreeg Tabora de bijklank van een mythische verovering waar nog generaties schoolkinderen over zouden horen.



Monument ter ere van de Openbare Weermacht in Schaarbeek

De Wannsee Conferentie - 75 jaar geleden

Het lot van de Joden in enkele uren bezegeld

Andreas Billiet, secretaris

Vorige zomer verbleef secretaris André Billiet enkele dagen in Berlijn. Hij bezocht er ook de vermaarde Villa Marlier aan de Wannsee, net buiten Berlijn, waar 75 jaren geleden de plannen voor de uitroeiing van de joden vaste vorm kregen. Hieronder zijn relaas over deze macabere episode in de Europese geschiedenis.

Inleiding

Op 20 januari 2017 was het precies 75 jaar geleden dat de Wannseeconferentie plaats vond. Duitsland stond in rep en roer over de uitlatingen van Björn Höcke, prominent lid van de rechts-populistische partij *AfD Alternative für Deutschland*. Deze noemde de manier waarop Duitsland omgaat met de herinnering aan de Holocaust "verlamdende herinnerings-politiek". Ook zei hij "Onze manier van herinneren moet 180 graden draaien" en noemde hij het Holocaustmonument in het centrum van Berlijn een "monument van schande". Dat het op 20 januari precies 75 jaar geleden is dat de Nazi's tijdens de Wannsee-conferentie besloten tot uitroeiing van alle Joden, maakt zijn opmerkingen nog macaberder dan ze al zijn, want in de Europese geschiedenis neemt de uitkomst van de Wannsee-conferentie nog altijd een onvergelijkbare plek in.

Gesamtlösung

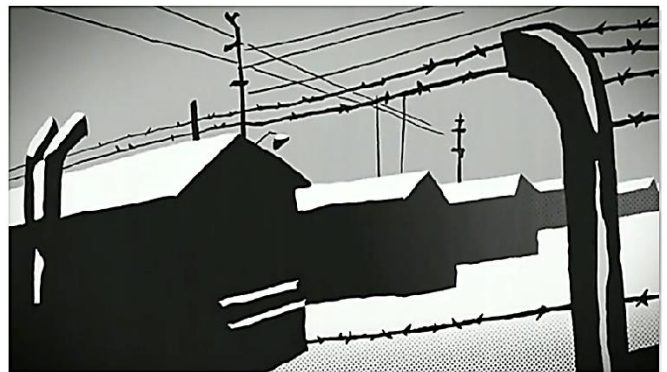
Al in "Mein Kampf" schreef Hitler in 1924: "Indien men het rassenvraagstuk en daarmee de Joden-kwestie niet volkomen onder de knie heeft, zal men ook de Duitse natie niet meer op de been kunnen helpen." Feitelijk zette Hitler daarmee de discussie op gang die uiteindelijk zou leiden tot wat in het Duits de "Endlösung" is gaan heten: de definitieve oplossing van wat voor de Nazi's het "Joodse vraagstuk" was. "Endlösung", een term die al bestond sinds de 19^{de} eeuw, werd door Adolf Eichmann als eerste gebruikt om er de systematische vernietiging van alle Joden in Europa mee aan te duiden.

Op 31 juli 1941 schreef Hermann Göring, die door Hitler al in 1938 belast was met de "Gesamtlösung der Judenfrage", aan Reinhard Heydrich: "In aanvulling op het aan u reeds overgedragen decreet van 24 januari 1939, namelijk de taak, het Joodse vraagstuk door middel van emigratie of evacuatie zo snel mogelijk op te lossen, instrueer ik u hierbij om alle noodzakelijke voorbereidingen te treffen voor een algehele oplossing van het Joodse vraagstuk in de Duitse invloedssfeer in Europa."

De Wannsee-conferentie

Om aan Göring's opdracht te voldoen, organiseerde Heydrich de destijds uiterst geheime Wannsee-conferentie. Die vond plaats op 20 januari 1942 in de, aan de Wannsee nabij Berlijn gelegen Villa Marlier. De genodigden kwamen bijeen om te spreken over een 'definitieve oplossing' voor het 'Jodenvraagstuk' (Endlösung der Judenfrage). De bijeenkomst begon om 12.00 uur en duurde minder dan twee uur.

Voor Heydrich stond vast dat de Joden op efficiënte wijze moesten worden uitgeroeid. Tijdens de conferentie werd de term "uitroeien" niet daadwerkelijk gebruikt, maar werd er eufemistisch gesproken over "evacueren". In de loop van de conferentie werd besproken hoe dit het meest effectief zou kunnen worden aangepakt. Zo werd gesproken over het gebruik van het gifgas Zyklon B, dat uiteindelijk ook gebruikt zou worden in de meeste uitroeingskampen.



Afbeelding: Arte-ZDF

Sommige deelnemers aan de conferentie verzetten zich tegen een zo grootschalig georganiseerde genocide. De jurist Wilhelm Kritzinger pleitte voor massale opsluiting. Zijn collega Wilhelm Stuckart bepleitte een massale sterilisatie. Uiteindelijk wist Heydrich alle deelnemers over de streep te halen, en men stemde eenstemmig in met de vergassing en moord op de Joodse bevolking in de door Duitsland gecontroleerde en nog te controleren gebieden.



Op 20 januari 1942 bespraken vijftien hooggeplaatste vertegenwoordigers van de SS, de NSDAP en verschillende ministeries de samenwerking bij de geplande deportatie en moord op de Europese joden.

Notulen

In maart 1947 ontving Robert Kempner, hoofdaanklager in het Wilhelmstraßenproces, een verzameling dossiers van het ministerie van Buitenlandse Zaken uit de periode van Joachim von Ribbentrop. Onder de stukken bevond zich een exemplaar van de strikt geheime notulen van de Wannsee-conferentie. Deze notulen, en de vertaling ervan, waren de eerste berichten over deze bijeenkomst die naar buiten kwamen. Ooit hadden dertig exemplaren van de notulen bestaan. Alle andere exemplaren waren voor het einde van de oorlog vernietigd. Dit document toont met een schrikwekkende duidelijkheid het plan om alle Europese joden te vermoorden en de actieve deelname van het Duitse staatsbestuur aan deze volkerenmoord.

De Wannsee en Villa Marlier

De Wannsee is heden ten dage één van de geliefde toevluchtsoorden voor overstresste Duitse stedelingen. Er wordt gezeild, geroeid, met bootjes gevaren en gefietst. In de buurt van het meer struikel je over pensions en restaurants. Maar ondanks dat massatoerisme moet je bekennen dat het een heerlijke plek is.

De man die in het laatste kwart van de 19^{de} eeuw de kiemen legde voor die toeristische trekpleister, werd in het begin gek verklaard. De Berlijnse bankier Wilhelm Conrad kocht een stevige lap grond in een buurt waar verder niks te beleven viel. Hij liet er eerst een villa voor zichzelf bouwen. Daarna verdeelde hij de resterende grond in percelen. De volgende decennia kwamen er water- en elektriciteitsvoorzieningen.

Land	Zahl
A. Altreich	131.800
Ostmark	43.700
Ostgebiete	420.000
Generalgouvernement	2.284.000
Bialystok	400.000
Protectorat Böhmen und Mähren	74.200
Estland - judenfrei -	
Lettland	3.500
Litauen	34.000
Belgien	43.000
Dänemark	5.600
Frankreich / Besetztes Gebiet	165.000
Unbesetztes Gebiet	700.000
Griechenland	69.600
Niederlande	160.800
Norwegen	1.300
B. Bulgarien	48.000
England	330.000
Finnland	2.300
Irland	4.000
Italien einschl. Sardinien	58.000
Albanien	200
Kroatien	40.000
Portugal	3.000
Rumänien einschl. Bessarabien	342.000
Schweden	8.000
Schweiz	18.000
Serbien	10.000
Slowakei	88.000
Spanien	6.000
Türkei (europ. Teil)	55.500
Ungarn	742.800
UdSSR	5.000.000
Ukraine	2.994.684
Weißrußland aus- schl. Bialystok	446.484
Zusammen: über	11.000.000

Met ijzingwekkende precisie werden per land de aantallen te vernietigen joden becijferd

Conrad was voorzitter van de Club von Berlin, een besloten gezelschap naar Brits voorbeeld. Zo'n plek waar heren van stand met dezelfde politieke overtuigingen elkaar ontmoetten. Hij kon verschillende leden overtuigen om een perceel te kopen. Er kwam nog meer grond vrij toen een plaatselijke edelman na de Duitse eenwording het familiebezit moest verkopen.



En zo ontstond er plots een kleine kolonie, waarin de Berlijnse bourgeoisie indrukwekkende villa's liet bouwen door vooruitstrevende architecten. Het waren wetenschappers, industriëlen, bankiers. Velen van hen joods, net als de schilder Max Liebermann die er in 1910 neerstreek en op dat moment al een behoorlijke reputatie had gevestigd met zijn portretten, stads- en plattelandstaferelen.

Villa Marlier waar de conferentie plaats had, werd in 1915 door Ernst Marlier, een industrieel, gebouwd. Hij verkocht op 6 september 1921 het huis aan een firma van de industrieel Friedrich Minoux. In november 1940 had Minoux de villa verkocht aan de SS-stichting Nordhav die door Reinhard Heydrich was opgericht. Van 1941 tot 1945 werd het als gastenverblijf en congrescentrum van de SS gebruikt.



Op 20 januari 1942 werd hier door vijftien hooggeplaatste vertegenwoordigers van de SS, de NSDAP en verschillende ministeries de samenwerking bij de geplande deportatie en moord van de Europese joden besproken. Vertegenwoordigers van de SS rapporteerden de aanwezige

staatssecretarissen over de moordacties die al sinds augustus 1941 door speciale eenheden in de Sovjet-Unie werden uitgevoerd en over de moordmethodes die werden gebruikt.

Deze vergadering werd voorgezeten door Reinhard Heydrich, de chef van het Reichssicherheitshauptamt (RSHA). Zijn deportatie expert, Adolf Eichmann, maakte tijdens de vergadering notulen, die zoals hoger reeds gemeld in 1947 in de aktes van het ministerie van buitenlandse zaken werden gevonden.

Herinneringscentrum

In de villa Marlier waar ooit de conferentie plaats had bevindt zich nu een herinneringscentrum. In de ruimtes op de begane grond van de villa biedt de tentoonstelling *'De Wannseeconferentie en de volkerenmoord op de Europese joden'* in het Engels en in het Duits informatie over de voorgeschiedenis van de nationaalsocialistische vervolging van de joden, hun uitsluiting, onthechting en verdrijving tussen 1933 en 1939 en over de deportaties, het oprichten van getto's en de moord op de Europese joden binnen de Duitse invloedssfeer tijdens de Tweede Wereldoorlog.



De conferentie, die op 20 januari 1942 in de voormalige eetkamer van de villa plaatsvond, staat centraal. Korte teksten leiden de hierboven genoemde thema's in. De gebeurtenissen worden door delen uit aktes van de daders, maar ook door uitspraken van slachtoffers foto's en film- en geluidsfragmenten gedocumenteerd. De geschiedenis van de villa wordt tentoongesteld in de voormalige conciërgewoning.

De educatieve dienst

Het herinnerings- en studiecentrum biedt vele mogelijkheden voor jongerengroepen en schoolklassen om zich bezig te houden met de vervolging en de moord op de Europese joden, de geschiedenis van het nationaalsocialisme, de voorgeschiedenis of de nawerking ervan. Een deskundige gids kan de groep rondleiden door de vaste tentoonstelling of ze kunnen zich in de tentoonstelling verdiepen door in kleine groepen te werken onder begeleiding van een medewerker. Op studiedagen kunnen de jongeren onder begeleiding werken aan zelf uitgekozen onderwerpen. Voor pedagogen of

leraren en in het kader van beroepsmatige bijscholing worden specifieke studiedagen en meerdaagse workshops aangeboden. Leraren en leraressen in opleiding kunnen deelnemen aan workshops over de pedagogiek van herinneringscentra en hoe deze in het onderwijs kan worden toegepast.

De bibliotheek/ mediatheek

De mediatheek is naar de historicus Joseph Wulf (1912-1974) vernoemd, die tevergeefs had geprobeerd een documentatiecentrum voor onderzoek naar het nationaalsocialisme in de villa te openen. De mediatheek/bibliotheek bestaat uit een bibliotheek met boeken en tijdschriften, audiovisuele media en een documentenverzameling op microfilm en microfiche. De bibliotheek biedt onderzoeksliteratuur, berichten van ooggetuigen, naslagwerken, gedenkboeken, memoires, kinder- en jeugdliteratuur, literaire werken en vaktijdschriften over de thema's geschiedenis van de joden in Europa, antisemitisme, vervolging en volkerenmoord, vergelijkend genocide onderzoek, nationaalsocialisme, omgang met de geschiedenis

van het nationaalsocialisme na 1945 en pedagogiek van herinneringscentra. De audiovisuele media behandelen dezelfde thema's als de boeken en tijdschriften.

Epiloog

Een bezoek aan "het Huis van de Wannseeconferentie" laat de bezoeker met een dubbel gevoel achter. Het onbegrijpelijke dat een groep beschaafde mensen op deze idyllische plaats konden samen komen om dergelijke gruwelijke plannen te smeden. Anderzijds is er de hoop door het vaststellen dat de hedendaagse jeugd, die in groot getal het huis bezoekt, het foute verleden van de vorige generaties zonder schroom onder ogen durft te zien. Een herinneringscentrum als het huis aan de Wannsee, is het juiste middel om hedendaags de informatiestroom (juiste en foutieve) te filteren en correct weer te geven aan de bezoekers.

Bronnen:

Andere tijden - artikel/6664/75-jaar-na-de-Wannsee-conferentie

Dagen in Berlijn – Karen Billiet

Foto's – Andreas Billiet

Klaar om weg te dromen?

U hoeft niet altijd ver van huis te gaan om even uw zinnen te verzetten. Ook in de bioscoop beleeft u de krachtigste emoties. Daarom verlenen we ook bij u in de buurt graag onze steun aan de zevende kunst.

BNP Paribas Fortis | Kantoor Brugge Sint-Kruis
 Moerkerkse Steenweg 171
 8310 Brugge Sint-Kruis
 CBFA 25.879 A
 Tel.: +32 (0)50 50 23 50
 Fax: +32 (0)2 565 03 37
 Email: brugge-sint-kruis@bnpparibasfortis.com

BNP PARIBAS FORTIS | De bank en verzekering voor een wereld in verandering

De praalstoet van de Gouden Boom

André Hoef, bestuurslid

Op 19 en 20 augustus 2017 gaat de vijfjaarlijkse praalstoet van de Gouden Boom uit in Brugge. Bestuurslid André Hoef is ook stadsgids in Brugge en zet in aanloop naar deze toeristische Brugse topper de historische achtergrond van de stoet uiteen.

De Praalstoet van de Gouden Boom is een vijfjaarlijkse praalstoet die opgebouwd is rond de wapenpas van de Gouden Boom, een feest ter gelegenheid van het huwelijk tussen Karel de Stoute en Margaretha van York in 1468. De eerstvolgende editie van de Praalstoet van de Gouden Boom heeft plaats op 19 en 20 augustus 2017.

Een sprookjeshuwelijk

De achttienjarige Margaretha van York kwam op 25 juni 1468 aan in Sluis en op 2 juli vertrok zij per boot naar Damme om er in het huwelijk te treden met Karel de Stoute in aanwezigheid van talrijke edelen en prelaten. Deze laatsten zijn seculier of regulier geestelijken in de Rooms-katholieke Kerk, die krachtens hun ambt een bijzondere bestuursmacht bezitten over een bepaald kerkelijk rechtsgebied. Meestal gaat het dan om kardinalen, aartsbisschoppen, bisschoppen, kanunniken en priors.

De triomftocht naar Brugge zal haar zeker bijgebleven zijn. Gehuld in een lang wit kleed met om haar hals een brede gouden ketting en een schitterende kroon op het voorhoofd, reed zij op een praalbed van bloemen en gevolgd door een stoet van elfhonderd ruiters langs de Kruispoort de sprookjesachtige stad binnen. Sprookjesachtig, omdat zij op haar doortocht vele Bijbelse taferelen uitgebeeld zag. Witte duiven vlogen om haar heen en rozenbladeren, die werden uitgestrooid door meisjes, dwarrelden rond haar hoofd.

Steekspel op de Markt

Op de markt was alles in gereedheid gebracht om het beroemde steekspel

van de Gouden Boom uit te voeren, dat de stad Brugge dagen lang in vervoering zou brengen. Het scenario van dit steekspel was gebouwd op de vertelling "De Dame van het Verborgene Eiland". Een koningsdochter werd gevangen gehouden door een tiran, die haar liet bewaken door een reus. Een ridder kwam haar bevrijden en de reus werd geboeid overgeleverd aan een dwerg. De koningsdochter gaf de ridder als beloning de reus, de dwerg en een gouden boom.

Vervolgens schreef zij op 8 januari 1468 een brief aan de hertog van Bourgondië om de ridder van de Gouden Boom bij hem aan te bevelen. De ridder was niemand anders dan Antoon van Bourgondië, die het steekspel op de markt organiseerde.

De Gouden Boom was het symbool van het feest dat tien dagen zou duren. De poorten waren ermee versierd en de ridders droegen het symbool op hun kleren genaaid. Bij de Lakenhalle was

een grote dennenboom geplant met vergulde stam en takken, geflankeerd door de reus en de dwerg.

De ridder van de Gouden Boom moest zijn liefde tot de dame bewijzen in een steekspel door zoveel mogelijk lansen te breken en zo uiteindelijk het tornooi te winnen.

Feestmaal in het Prinsenhof

Dat wij Bourgondiërs zijn blijkt uit het feit dat toen elke avond een feestmaal georganiseerd werd in een grote zaal op het Kaatsspelplein in het Prinsenhof. De eretafel stond op een verhoog onder een baldakijn van kostbaar laken. Kostbaar vaatwerk en verfijnde gerechten werden tentoongesteld.

Tussen de vele schotels door konden de genodigden van opvoeringen genieten. Onder anderen werden de twaalf Herculeswerken uitgebeeld, want sinds eeuwen werd de halfgod Hercules beschouwd als de stamvader van de hertogen van Bourgondië.



Een taferel uit de praalstoet van de Gouden boom

Herinnerings- en vredeseducatie

Stück 3571

Een knap staaltje herinnerings-, herdenkings- en vredeseducatie

Stefaan Vergaerde, herinnerings- en vredeseducator

Op 8 mei 2015, exact 70 jaar na de capitulatie van nazi-Duitsland werd de vzw *Vrienden van Fort Breendonk* opgericht. Via tal van socio-culturele activiteiten poogt deze vereniging een steentje bij te dragen tot het bewaren en het promoten van de belangrijke historische site van het Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk.

Op 17 januari 2017 had ik de eer om aanwezig te zijn op de exclusieve voorstelling *Stück 3571*, gebaseerd op getuigenissen van oud-gevangenen van het Auffanglager Breendonk. Deze monoloog werd gebracht door Stefaan De Waele in een regie van Frans Ceuters. Een beklijvende voorstelling en een prachtstaaltje van herinnerings-, herdenkings-, en vredeseducatie.

Na de voorstelling had ik het genoegen om de voorzitter, Kevin Polfliet, de secretaris Herbart Beyers en de vrijwilligers van de *Vrienden van Fort Breendonk* beter te leren kennen.

Ook Stefaan De Waele toonde zich bereid om hier in Brugge en West-Vlaanderen zijn monoloog te komen brengen. Misschien een volgend mooi initiatief van Mars en Mercurius Brugge-West-Vlaanderen ?



Herinneringseducatie in Moerkerke

Jan De Vos, voorzitter

Op 28 november 2016 verzorgden Andreas Billiet, Jan De Vos en Stefaan Vergaerde samen met voorzitter Denis Ramman van de Heemkundige Kring Zwin Rechtoever een themavoormiddag voor de leerlingen van de derde graad van de Vrije Basisschool Moerkerke. Alle kinderen kregen een week vooraf persoonlijk een heus oproepingsbevel toegestuurd, zodat alles meteen wat echter leek.

Na aanmelding bij de mobilisatieofficieren André en Jan werden een zestigtal kinderen verwelkomd en beet Stefaan in de historische rol van soldaat Odon Vanpevenaeghe de spits af. Het beeld dat hij schetste van het leven van een oorlogssoldaat sprak de kinderen bijzonder aan. Daarna bracht Jan met beelden een voor de kinderen herkenbare evocatie van het leven in de deelgemeenten van Moerkerke voor en tijdens de Eerste Wereldoorlog. Ook het verhaal over de Duitse Dodendraad dat Denis vertelde, boeide de kinderen. Na het zingen van het vredeslied en het spelen van de Last Post hield pastoor Hendrik Deleersnijder nog een korte slotbezinning.

Een zeer geslaagde themavoormiddag die zeker voor herhaling vatbaar is.





Nieuw te Zedelgem

Berkenhagenstraat 50

050 35 92 55

bruneelcaroline@hotmail.be

Ook op Facebook

Merken : Drops - Phildar - Manos Del Uruguay - Malabrigo – Rowan

Exclusief verdeler van Slow Light Kaarsen

55 – 110 uren sfeervol en geurig genot

Openingsuren

Ma, di en do: 10u tot 16u

Woe: 14u tot 18u

Vrij: 10u tot 18 u

Zat: 9u30 tot 14u

Praktijk voor podologie

Gespecialiseerd in onderzoek en correctie van gang- en statiekproblemen. Geen nagel- en huidzorg.

Alles wordt steeds op maat en eigenhandig vervaardigd.

Consultaties enkel op afspraak

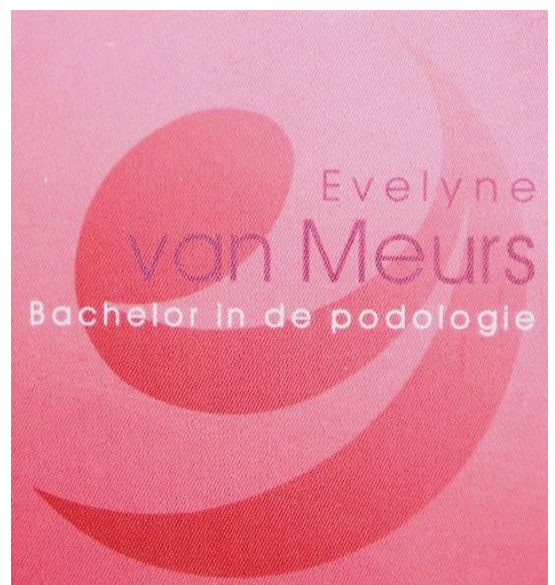
Evelyne van Meurs

Leo van Gheluwestraat 2

8000 Brugge

0498 | 85 93 33

evelyne@evelynenvanmeurs.be



Het Militair Hospitaal Koningin Astrid en de aanslagen van 22 maart 2016

All for one and one for all

Stefaan Vergaerde, officier in de reserve van de Medische Componente

De aanslagen van 22 maart 2016 in Zaventem en Brussel confronteerden de hulpverleners en de medische zorgverstrekkers niet enkel met een moeilijk te beheersen rampspoedige chaos, maar vooral met verwondingen bij de slachtoffers die men enkel in oorlogstoestanden ziet. De kennis en vooral de ervaring die bij het personeel van het Militair Hospitaal bestaat op dit vlak, was van onschatbare waarde bij de hulpverlening.

Opdrachten van het Militair Hospitaal

Het Militair Hospitaal of kortweg MHKA is het ziekenhuis van de Belgische krijgsmacht. Het bevindt zich in het kwartier Koningin Astrid aan de Bruynstraat te Neder-Over-Heembeek (Brussel). Het is een groot en ruim opgezet ziekenhuis.

Deze ruime opzet is speciaal bedoeld voor rampen en militaire noodsituaties. De gangen zijn zeer breed. Vele gewonden en brancards kunnen er neergezet worden. Het werd gebouwd tijdens de "Koude Oorlog"



Het MHKA heeft 3 kerntaken :

- Het ondersteunen van Belgische Militaire Operaties door het beschikbaar stellen van gespecialiseerd personeel en medisch materiaal.
- Het evalueren van de medische geschiktheid van het personeel van Defensie.
- Het aanbieden van hulp aan de burgerbevolking.

Het MHKA ontplooit operationele modules ten behoeve van de krijgsmacht, herkeurt jaarlijks het militair personeel en speelt een belangrijke rol in de selectieonderzoeken van de militaire kandidaten.

Het heeft enkele gespecialiseerde diensten, waaronder het Brandwondencentrum met 26 bedden, het Centrum voor hyperbare oxygenotherapie, Centrum voor Chronische Wondzorg en het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg. Het is als enige ziekenhuis in België erkend als CBRN-MUG en verleent dringende medische hulpverlening bij biologische,

nucleaire of chemische ongevallen. Het Brandwondencentrum opende zijn deuren op 17 juni 2009 en is met zijn oppervlakte van 10.000 m² één van de grootste en modernste brandwondencentra van Europa.

In 1991 was het MHKA het eerste Belgisch ziekenhuis waar een multiplace-kamer voor hyperbare zuurstoftherapie geplaatst werd.

Het ziekenhuis is erkend als rampenziekenhuis en moet in staat zijn om in geval van ramp 45 bedden binnen het half uur operationeel te hebben en te dienen als Voorwaarde Medische Post of VMP.

Wat voorafging aan 22 maart ...

De besparingsmaatregelen in Defensie hingen als een zwaard van Damocles boven het MHKA en de Medische Component. Heel wat geruchten deden de ronde en zorgden voor onrust bij onze militairen. Daarnaast bleken al enkele Brusselse burgerziekenhuizen delen van het MHKA "ingepalmd" te hebben. Zodoende had men binnen het ziekenhuis al een inventaris opgemaakt van de middelen.



Onze militairen van de Medische Component hebben door hun inzet tijdens buitenlandse missies in NAVO-ziekenhuizen heel wat oorlogservaring opgedaan in Irak, Afghanistan, ...

Naast de terreur en de terreurdreiging werden zij daar geconfronteerd met de meest verschrikkelijke oorlogsverwondingen. Naast deze confrontatie waren zij als chirurg, verpleegkundige of ambulancier getraind om levensreddend te handelen.

Elke Belgische militair wordt ten andere getraind om in geval van aanslagen levensreddend te handelen. Het evacueren van gewonden, het stelpen van bloedingen, reanimatie, enz. worden dan ook vakkundig aangeleerd. De confrontatie met zwaargewonde militairen tijdens buitenlandse opdrachten doen hen het belang van deze scholing MEDEVAC en EHBO inzien. Militairen moeten niet overtuigd worden.

Daarbij mogen wij het groot hart van onze militairen niet vergeten. *"To serve and to protect"*, ten dienste staan voor de burgers in alle omstandigheden.

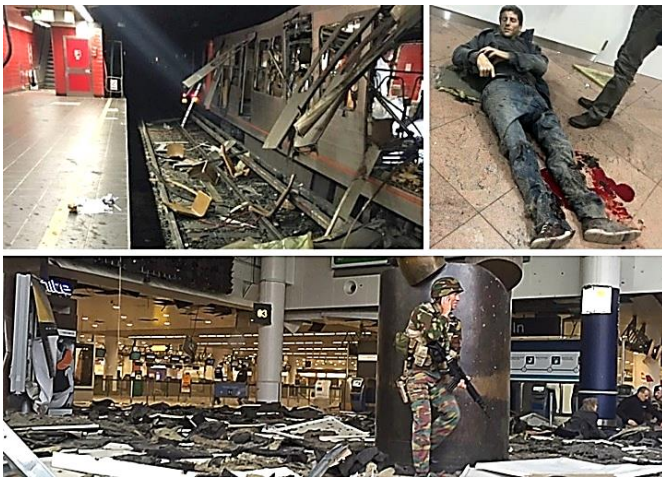
Wat gebeurde op 22 maart ...

De aanslag op Brussels Airport

Om 07.58 uur ontploft een bom nabij de balie van Brussels Airlines in de vertrekhall van Brussels Airport. Een tweede bom ontploft 9 seconden later aan de rechterkant van de hal, nabij een Starbucksfiliaal. Veertien personen, inclusief de tweeaders, komen om het leven. Bijna 100 personen raken gewond. Een derde en tevens de zwaarste bom wordt gecontroleerd door DOVO tot ontploffing gebracht.

Aanslag in de Brusselse metro – Station Maalbeek

Om 09.11 uur ontploft onder de Wetstraat een bom in het middelste van drie metrostellen van de MIVB. Eenentwintig personen, inclusief de dader, komen om het leven en meer dan 100 personen raken gewond, van wie 17 ernstig. Uiteindelijk zal het dodental oplopen tot 35, inclusief de daders, en zal het aantal gewonden 340 personen bedragen.



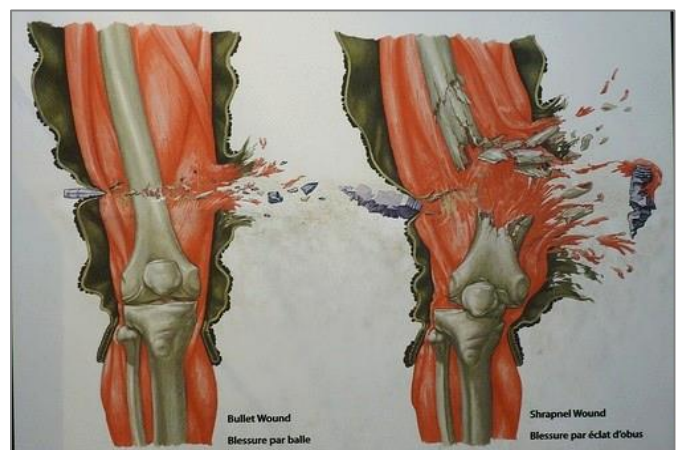
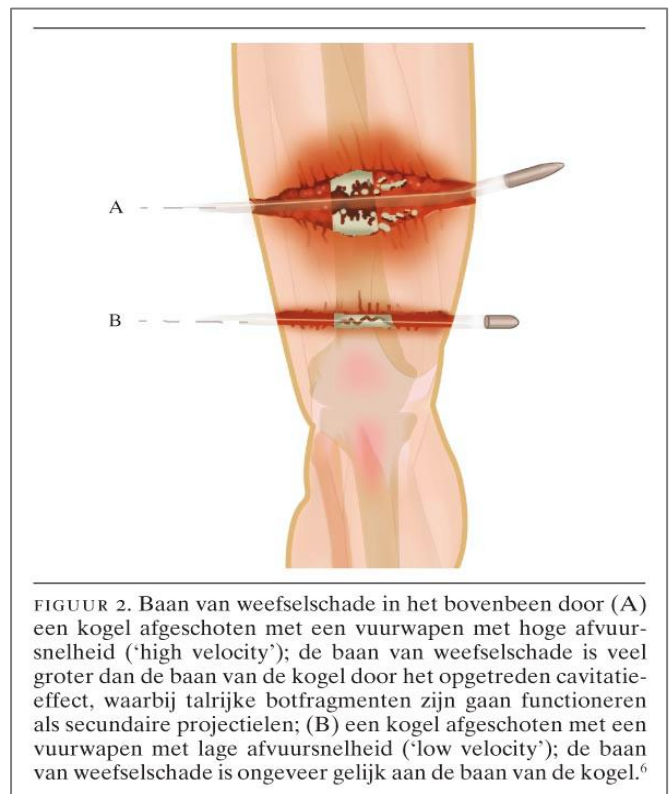
MHKA en 22 maart 2016 ...

Een MUG-team van het MHKA was als één van de eerste ter plaatste in Brussels Airport. Adjudant-chef Jan Vaes, verpleegkundige en stafmedewerker Nursing MHKA met heel wat ervaring tijdens buitenlandse missies fungeerde als *regulator*, een zeer belangrijke en niet te onderschatten rol in deze situatie. Als verpleegkundige en als militair wist Jan de gevaren direct in te schatten. Niet dagdagelijks handelen zoals hier in België, maar zich bewust zijnde van de mogelijke gevaren. Zaventem was oorlogszone geworden. *Eigen veiligheid, veiligheid van de hulpverlener en het slachtoffer primeert*. En er was inderdaad nog een derde niet ontplofte bom aanwezig...

Kolonel dokter Eric Mergny fungeerde als Medisch Directeur en Luc Orlans als Adjunct Medisch Directeur. Daarnaast arriveerden ook 2 medische teams, 3 MUG's en 5 ambulances van het MKHA samen met 1 MUG, 1 Dir Med en 1 Dir RK.

Eén van de eerste maatregelen was om een veilig onderkomen te creëren voor hulpverleners en slachtoffers. Zo werden de garages en de VRT-toren in Brussels Airport ontruimd en onmiddellijk ingepalmd. Jan creëerde eerst en vooral orde in de chaos. De tarmac en de landingsbanen werden gebruikt om een IN- en UIT zone voor de ambulances te creëren. Onze militairen creëerden dus orde in de chaotische ramptoeestand door commando, coördinatie en communicatie.

De wonden waarmee de hulpverleners geconfronteerd werden waren verschrikkelijk. Het waren typische oorlogswonden : wonden ten gevolge van de ontploffingen, rondvliegend metaal en tuig, brandwonden, complexe breuken, bloedingen, afgerukte ledematen en inhalatie-wonden. Ter verduidelijking illustreren onderstaande figuren de impact van een projectiel op het lichaam :



Tot op een afstand van 25 cm zal een projectiel een rechte baan volgen in het lichaam, daarna zal het gaan tolleren. Projectielen gaan in het lichaam beginnen snijden en wrijven met breuken, kneuzingen en bloedingen tot gevolg. Botten zullen breken en als er voldoende energie ontwikkeld wordt, zullen organen zoals nieren, hersenen, longen ontploffen. Pezen daarentegen zijn elastisch.

Door deze primaire en secundaire letsels kunnen ook tertiaire letsels ontstaan door de schokgolf. Denk bijvoorbeeld aan mensen die zich verstopten achter een muur die door de explosie weggeslingerd wordt. Daarnaast mogen we de hitte, de impact, de gecreëerde onder- en bovendruk en de fragmentatie door de explosie niet vergeten.

Wij kunnen ons niet inbeelden hoe groot de kracht van de explosies in Brussels Airport en metrostation Maalbeek moet geweest zijn. Geen explosie in een woestijn, maar een explosie in een afgesloten ruimte.

De explosie in metrostation Maalbeek veroorzaakte vooral brand- en inhalatiewonden, terwijl de explosies in Brussels Airport vooral tot fragmentatie- en schrapnelwonden leidden. Dergelijke verwondingen komt men gelukkig niet zoveel tegen op een dienst spoedgevallen in onze burgerziekenhuizen.

Op de studiedag "Wondzorg en traumatologie n.a.v. de aanslagen" in het MHKA waren veel foto's te zien van doorboorde en bebloede slachtoffers en van slachtoffers met afgerukte ledematen, ..."

Voor de hulpverleners kwam het er dus op aan om zoveel mogelijk mensenlevens te redden. Niet te veel nadenken, maar levensreddend handelen, waarbij het redden van het leven primeerde op het sparen van ledematen.

Een doordachte evacuatie

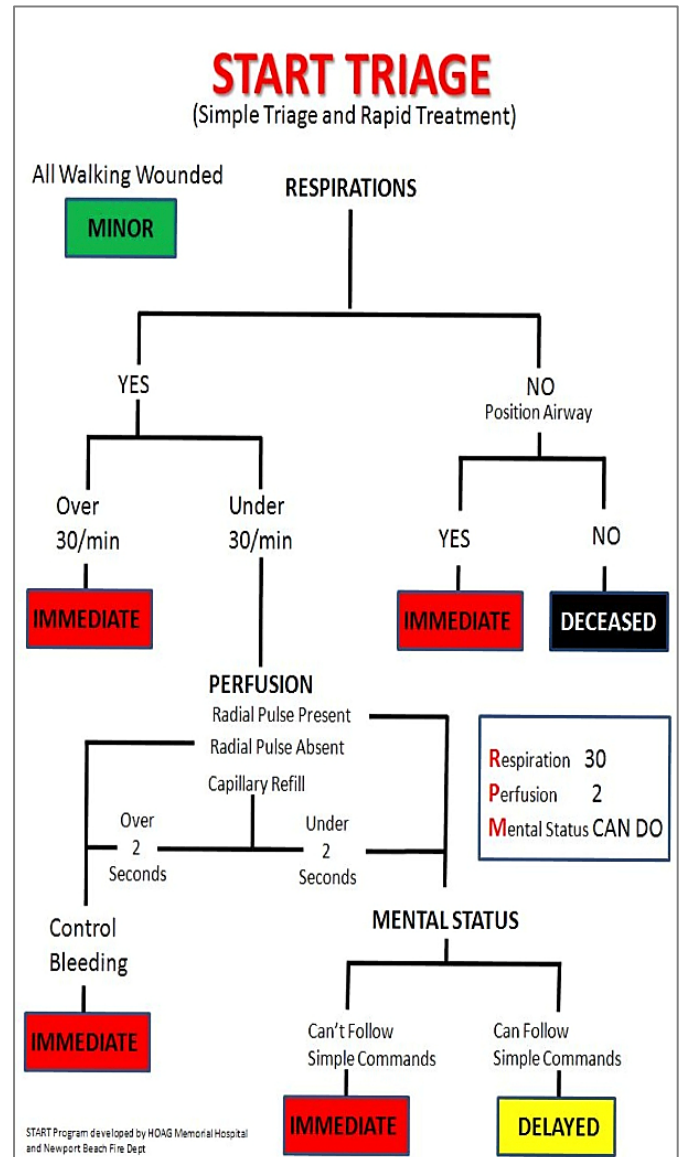
Geconfronteerd met zoveel slachtoffers in Brussels Airport en in Maalbeek kwam het erop aan om zo snel mogelijk te evacueren, te triëren en de continuïteit in de zorg te garanderen. Dit door een efficiënte afvoerketen te organiseren. De opleiding en de ervaring van onze militairen in het kader van rampengeneeskunde, *Role 0 - 5, triage*, speelden een cruciale rol bij het redden van veel mensenlevens.

Prio rood : bloedende slachtoffers. Prio geel : andere letsels en Prio Zwart doden.

De Leopoldlaan fungeerde als Pré-Triage Zone. Maar daarnaast waren er ook de "wilde" evacuatie. Mensen die met privévoertuigen of met taxi's naar omliggende ziekenhuizen vervoerd werden.

De slachtoffers werden uiteindelijk naar 12 verschillende ziekenhuizen afgevoerd. Op 22 maart werden 93 slachtoffers naar het MHKA getransporteerd. Weeral mogen wij de cruciale rol van het MHKA niet onderschatten. Amper twintig minuten na de eerste melding stonden er 50 bedden en 50 chirurgen klaar in het MHKA. Hier mogen wij de solidariteit en het groot hart van onze militairen niet vergeten. Zelfs militair-

chirurgen op rust kwamen bijspringen. Het MHKA fungeerde ook als secundair VMP. U2-U3 slachtoffers kwamen in de inkomhal terecht en 27 frigo's waren ter beschikking om de doden onder te brengen.



Classificatie van de slachtoffers :

- U1 | vitaal bedreigd
- U2 | na eerste zorgen is behandeling instelbaar - hospitalisatie noodzakelijk
- U3 | licht gekwetst, eerste zorgen en daarna instelbare, ambulante behandeling
- U4 | afwachterende houding

Elk slachtoffer kreeg ook een METTAG-kaart :

- Rood | onmiddellijke zorg
- Geel | uitgestelde zorg
- Groen | minimale zorg
- Zwart | overleden

Na de explosies waren ongeveer 30% van de slachtoffers levensbedreigend gewond (U1), 25% van de slachtoffers dienden gehospitaliseerd te worden (U2) en 30% van de slachtoffers waren licht gekwetst (U3) en konden na verzorging terug naar huis.

Op te merken valt dat geen enkel van de slachtoffers die zijn toegekomen in het MHKA overleden is. De beschikbaarheid van zoveel chirurgen in het MHKA heeft daar een grote rol in gespeeld. Daarenboven was men in burgerziekenhuizen reeds bezig met het dagelijkse operatieschema. Tot slot speelde de ervaring van de militair-chirurgen en verpleegkundigen met zo'n complexe oorlogswonden hierbij ook een grote rol.

Wat kwam na 22 maart ...

Ook na 22 maart 2016 heeft het MHKA een voorname rol gespeeld. Denk hierbij aan de *identificatie van de dodelijke slachtoffers* en de *opvang van de nabestaanden*.

Uiteraard stonden het *behandelen en verplegen van de gehospitaliseerde patiënten* in het MHKA voorop. Er waren niet alleen de brandwonden die behandeld werden in het brandwondencentrum van het MHKA, maar ook de vele complexe wonden. De wetenschappelijke kennis en de ervaring van het MHKA en zijn personeel in het verzorgen en behandelen van deze complexe wonden waren hoogstaand. Het centrum voor hyperbare zuurstoftherapie mocht daar ook niet in onderschat worden. Op 22 mei 2016 heeft het laatste slachtoffer van de aanslagen het MHKA kunnen verlaten.

Tot slot ook nog de *"zorg voor de zorgenden"*: de psychologische opvang van de hulpverleners in het centrum voor crisispsychologie van het MHKA.

Tot slot

Ik ben ervan overtuigd dat Defensie en zijn Medische Component, het MHKA en onze militairen een cruciale rol gespeeld hebben op 22 maart 2016 bij het redden van vele mensenlevens. Met hun zorg, hun inzet, hun wetenschappelijke vorming, hun training, hun beschikbaarheid en hun ervaring vanuit oorlogssituaties hebben zij ervoor gezorgd dat er orde gecreëerd werd in de complexe chaos in Brussels Airport en metrostation Maalbeek en dat er direct goede zorg verleend werd. Zonder onze militairen zouden er veel meer dodelijke slachtoffers gevallen zijn.

Een belangrijke rol is nu weggelegd voor het personeel van het MHKA om de ervaringen van 22 maart te delen met de burgerziekenhuizen. Sinds het KB van 17 oktober 1991 is elk ziekenhuis verplicht een actieplan te hebben om het hoofd te bieden aan grote ongevallen binnen en buiten het ziekenhuis.

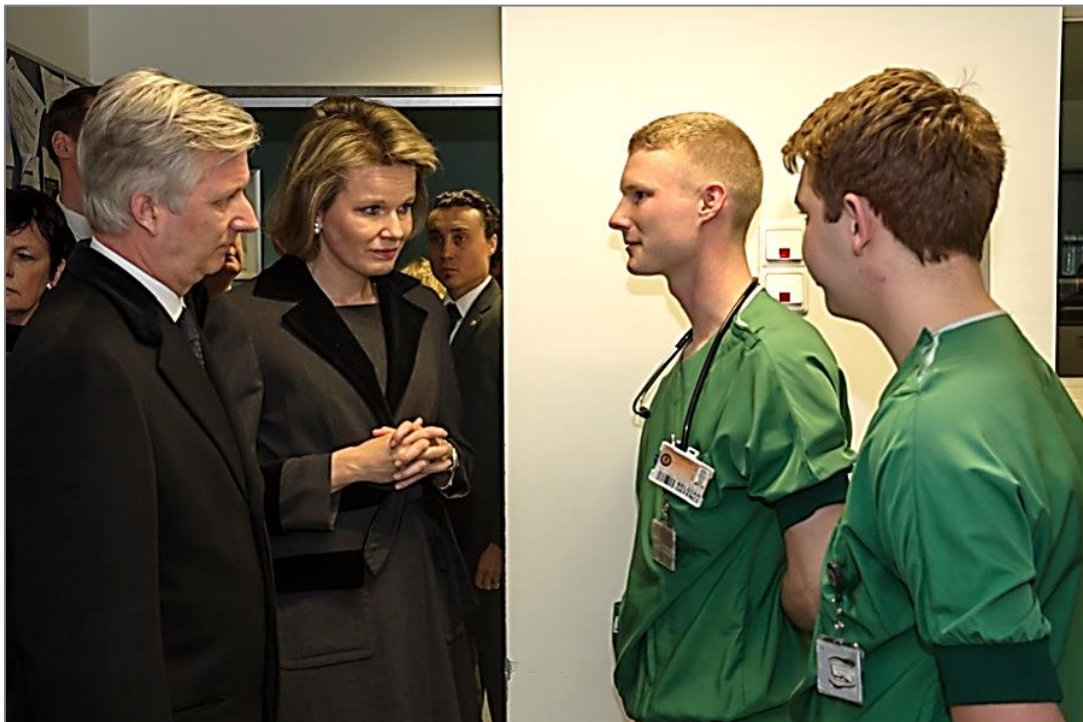
Terreur is jammer genoeg iets waarmee we heden ten dage rekening moeten houden. Hopelijk herhaalt 22 maart zich niet meer...

Maar elk ziekenhuis, elke hulpverlener moet erop voorbereid en getraind zijn. De expertise van het MHKA en zijn personeel kan hen hierbij helpen. Het zou dan ook jammer zijn om op dit domein te besparen.

Wij tonen alvast het goede voorbeeld met de studiedag op 23 maart 2017 in het casinocursaal van Oostende :

"Burger en militaire verpleegkundigen : één wetenschappelijke wereld, één boeiende wereld".

En de directie, de chirurgen en verpleegkundigen MHKA zijn gewaardeerde sprekers in het buitenland om hun expertise daar te delen. Hopelijk volgt het *"binnenland"*.



Koning Filip en koningin Mathilde hebben op 23 maart, een dag na de aanslagen in Brussel, een bezoek gebracht aan het Militair Hospitaal Koningin Astrid. Ze spraken er met gewonden van de explosies en met de verpleegkundigen en artsen die hen verzorgden

Koninklijke Kring Mars & Mercurius Nationaal

Gewone Algemene Vergadering 2017

22 april 2017 om 10.00 uur
Huis der Vleugels - Brussel,
Montoyerstraat 1, 1000 Brussel



Agenda

1. Ontvangst van de deelnemers
2. Inleiding door de Algemene Voorzitter
3. Bestuursverslag voorgesteld door de Secretaris-generaal
4. Financieel verslag voorgesteld door de Algemene Penningmeester
5. Verslag der controleurs van de rekeningen
6. Goedkeuring van de rekeningen en kwijting aan de bestuurders
7. Goedkeuring van het budget 2017 en 2018
8. Goedkeuring van het lidgeld 2018 en de verdeling tussen nationaal en de clubs
9. Ontslag van bestuurders en leden, aanvaarding van bestuurder
10. Het reglement van inwendige orde: goedkeuring.
11. Nationale Dag 2017
12. Andere punten schriftelijk door de leden ingediend

Na de vergadering kan worden deelgenomen aan de receptie en lunch mits inschrijving vooraf.

Deelname enkel receptie €10 | Deelname receptie + lunch: €45 (dranken inbegrepen)

Te storten op rekening BE52 2100 4512 9809 van de Kring Mars & Mercurius vzw - Betaling geldt als inschrijving

De uitnodiging en opvolging van de inschrijvingen worden verzorgd door de nationale Kring.

Menu: Aziatisch Buffet



Keizerlijke kroketten
Gestoomde vis, met gember en groene uien
Kip Curry op de Thaise manier
Pekingeeend
Zuurzoet varkensvlees
Schelpdieren gebakken met groenten
Noedels en witte rijst
Gebakken gemengde groenten
Drie kleuren dessert
Per tafel van 6 personen 1 fles wit en 1 fles rood selectie van het huis
Koffie.

We stellen voor dat leden van M&M Brugge/W.VL. vzw die willen deelnemen aan de AV de verplaatsing in groep per trein doen. Het Huis der Vleugels ligt op 15 minuten stappen van het Centraal Station.

Belangstellenden hiervoor kunnen hun naam opgeven via mail op
marsenmercurius.brww@gmail.com

Economeet

Forum Officers & Entrepreneurs

Brussel, Koninklijke Militaire School
22 – 23 juni 2017

De nationale Raad van Bestuur heeft vorig jaar beslist dat een sterke Mercurius-dimensie in onze Kring, en daarmee dus ook onze relatie met het bedrijfsleven, essentieel is om de toekomst van onze vereniging te borgen. Het Economeet-initiatief is daar de belangrijkste hefboom voor. Daarom wordt onder impuls van Club Brabant op nationaal niveau een tweedaags evenement opgezet onder de noemer "Officers & Entrepreneurs Forum"



When INDUSTRY meets DEFENCE ...

De bedrijfswereld en de overheid worden – en zullen worden – geconfronteerd met nieuwe UITDAGINGEN op het vlak van VEILIGHEID. Onze bezorgdheden vandaag hebben te maken met de bescherming van de bevolking, met Economische Intelligentie, met de beveiliging van installaties, met cybercriminaliteit... Maar met welke gevaren kunnen we in de toekomst nog te kampen krijgen?

Nieuwe PARTENARIATEN dienen zich aan: hechte partnerships tussen Defensie en de bedrijfswereld zijn een realiteit in tal van NATO-landen; in België zijn dit

soort samenwerkingen eerder anekdotisch. Maar in het licht van de actuele evolutie van de Defensie en de maatschappij zullen ook in België dit soort samenwerkingsverbanden nu snel tot ontwikkeling komen.

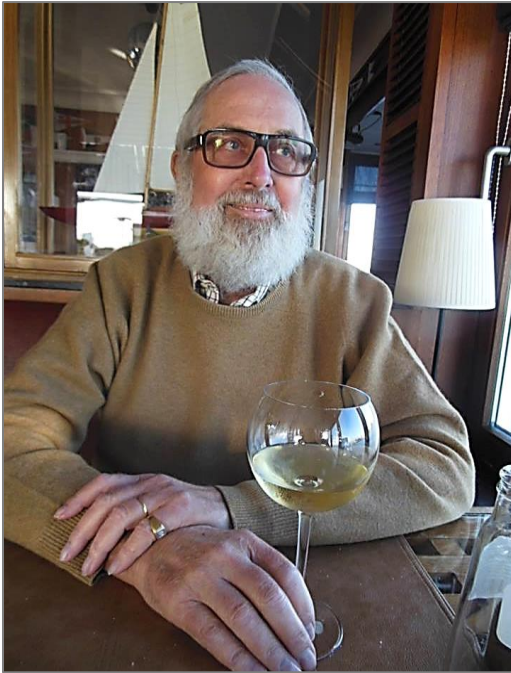
De Koninklijke Kring Mars & Mercurius organiseert het eerste "Officers & Entrepreneurs" Forum om uitwisselingen en reflecties rond deze twee onderwerpen te stimuleren, alsook de interactie tussen de Veiligheid, de Defensie en de bedrijfswereld te bevorderen.

Inlichtingen : info@oe-forum.org



AGORIA





Overlijden Yves Soetens

Op woensdag 22 februari overleed te Oostende ons medelid Yves Soetens. Hij werd geboren in Etterbeek op 3 december 1948 en was gehuwd met Christiane Lagrou.

Yves was Ere-fregatkapitein van de Belgische Marine. Hij begon zijn militaire carrière in september 1972 aan de Koninklijke Kadettenschool te Laken en vervolgde daarna zijn opleiding aan de Koninklijke Militaire School te Brussel bij de 18^{de} Prom II, waar hij in 1980 afstudeerde als Industrieel Ingenieur.

In 1992 behaalde hij de graad van Master in Science in Marine Engineering aan het Royal Naval Engineering college van Manadon, UK.

Na zijn op pensioenstelling als korvetkapitein bij de Marine stapte hij over naar het reservekader. Hij was ook zeer actief als vrijwilliger voor het Rode Kruis, het kerstdiner in het Kursaal en het Vogelopvangreservaat in Oostende.

Wij bieden Christiane onze oprechte deelneming aan bij het verlies van haar echtgenoot.

*No more a watch to stand, Old sailor.
For you are drifting on an ebbing tide.
Eight bells has rung. Dog Watch is done.
A new Berth waits you on the other side*

*Your ship has anchored in God's harbour
And though his sailors are of equal rank,
There'll be Shipmates on the deck to greet you
And Pipe, as you ascend the plank.*

*Her boilers with full head of steam.
Cargo stowed and gallery stored.
Just waiting to get underway.
Whe the last hand comes aboard.*

*Look sharp, that hand is you. Old sailor.
And you'll be sailing out on Heavenly Seas
So may the wind be ever at your back.
Fair weather . And Good speed.*

Goodbye

Uit het gedachtenisprentje van Yves Soetens

Ons M&M lid Jean-Pierre Falise uit Oostende wint Jozef Weyns eremerk

Andreas Billiet, secretaris

Tijdens de Heemdag, de jaarlijkse studie- en ontmoetingsdag van Heemkunde Vlaanderen op 8 oktober 2016 te Izegem, werd het Jozef Weyns eremerk uitgereikt. Deze prijs ging naar Jean-Pierre Falise uit Oostende, voor zijn jarenlange inzet voor heemkunde.

Jarenlange inzet

Naast zijn inzet als voorzitter in de heemkring *De Plate* blies hij in 2000 met enkele vrijwilligers het Herdenkingscomité *Paster Pye* nieuw leven in. Hij is er nog steeds voorzitter-penningmeester van. Momenteel is hij ook nog actief binnen het *Sociaal Centrum Oostende* en de *Vereniging Vrienden Mu.Zee Collectie Stad Oostende*. In 2010 werd hem, als erkenning voor zijn engagement, zijn brede culturele en sociale bewogenheid en de jarenlange inzet en promotie voor de lokale geschiedenis en cultuur, de Prijs van de Cultuurraad van de stad Oostende toegekend.



Rond de eeuwwisseling zette Jean-Pierre ook de stap naar het provinciale niveau. Sinds 1997 is hij bestuurslid van de provinciale koepel Heemkunde West-Vlaanderen, waarvan hij al zeer snel penningmeester werd. Door zijn veelzijdig werk als heemkundige en als mens zorgt hij er immers voor dat het lokale erfgoed wordt bewaard als geheugen voor de lokale

samenleving, iets wat elke kern, hoe groot of hoe klein ook, samenbrengt en samenhoudt!

Eremerk

Het Jozef Weyns-eremerk werd in 1984 ingesteld als eerbetoon aan dr. Jozef Weyns, de eerste conservator van het Openluchtmuseum Bokrijk en vierde nationaal voorzitter van het toenmalige Verbond voor Heemkunde. Het wordt tijdens de Heemdagen, de jaarlijkse studie- en ontmoetingsdagen van Heemkunde Vlaanderen, uitgereikt aan iemand die zich op het vlak van de heemkunde uitzonderlijk verdienstelijk heeft gemaakt.

Heemkundige Kring "De Plate"

Op 21 november 1954 werd de folkloreskring *De Plate* aan de Oostendse cultuurwereld voorgesteld. Dat jaar was het de 350^{ste} verjaardag van het einde van het Beleg van Oostende (1601-1604).

Het doel was de algemene en lokale folklore te bestuderen en de belangstelling hiervoor te bevorderen. De hulpmiddelen daartoe waren voordrachten, studievergaderingen, contacten met andere folkloreskringen, studiereizen en de inrichting van een folkloremuseum.

De nieuwe vereniging floreerde en op 18 april 1959 werd de kring tot een vzw omgevormd met als naam: "*Oostendse Heemkundige Kring De Plate*". De statuten verschenen in het Staatsblad van 1 mei 1959 en de maatschappelijke doelstelling bleef dezelfde.

De noodzaak werd gevoeld om een eigen tijdschrift uit te geven en Jef Klausing werd de eerste hoofdredacteur. Hij werd opgevolgd door Omer Vilain en sedert 1984 is Jean Pierre Falise redactiefchef. Op 30 maart 2005 werd Jean Pierre voorzitter van de kring, die in november van hetzelfde jaar 50 jaar bestond, waarbij de naam opnieuw werd gewijzigd in *Koninklijke Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plat*".

Proficiat Jean Pierre!

M&M lid Freddy Vervaet redt een leven

Jan De Vos, voorzitter

Politiecommissaris Freddy Vervaet en stadsmedewerker Jonas Heyde zullen de ochtend van 13 augustus 2015 niet gauw vergeten. Samen hebben ze toen het leven van Jean-Pierre Francois gered.



Freddy Vervaet trok die dag vroeg in de morgen naar de Zeedijk in Zeebrugge voor klachten over loslopende honden op het strand.

"Ik sprak een oudere heer aan die net zijn hond had aangeliend en vroeg hem zich te identificeren" zegt Freddy. *"Tijdens het noteren van zijn gegevens zeeg hij opeens neer naast de dienstwagen. Ik dacht eerst aan een epilepsieaanval, maar had vlug door dat het erger was."* Stadsmedewerker Jonas Heyde leidde op dat ogenblik de reinigingswerken op het strand en snelde toe. Samen hebben ze de 71-jarige man door hartmassage en beademing gereanimeerd in afwachting van de aankomst van een ziekenwagen. Het slachtoffer werd overgebracht naar het AZ Sint-Jan en kon na een complexe ingreep zeven weken later het ziekenhuis opnieuw verlaten.

"Door de hartmassage hebben de mannen vier van mijn ribben gebroken, maar dat maakt niet uit. Het toont alleen maar hoe gefocust ze waren om mijn leven te redden. Daarom wilde ik hen via het stadsbestuur even in de bloemen zetten." spreekt Jean-François zijn dankbaarheid uit. Burgemeester Renaat Landuyt en Schepen Philip Pierins feliciteerden op 23 januari 2017 op het stadhuis de beide redders en overhandigden hen een oorkonde als aandenken.

Freddy blijft bij dit alles rustig en relateert zijn tussenkomst met een hem zo kenmerkende kwinkslag, maar niettemin onze hartelijke felicitaties voor deze levensreddende daad.

Bron: Het Nieuwblad 24 januari 2017

Verkoop M&M attributen

Hiernavolgende attributen zijn te koop via onze penningmeester Ivan Loncke.

Na een eenvoudig telefoontje of e-mail worden de bestelde attributen volgens afspraak bezorgd.

Tel. 0477 31 01 17 of e-mail ivan.loncke@skynet.be



Das bordeaux of marineblauw
€ 13,00



Kenteken M&M
€ 3,50

Onze negentigjarigen



Op 7 maart werd ons lid **Christian Devyt** 90 jaar. Christian is doctor in de rechten en gewezen ondervoorzitter van de Arbeidsrechtbank. Hij was tevens voorzitter van de bestuurscommissie van het Sint- Jans Instituut voor Verpleegkunde en van Teledienst. Hij is ook ere-reservecommandant van de ordonnans.

Christian is ook een expert op het vlak van molens, met een specifieke interesse voor de windmolens in West-Vlaanderen. Hij zette zich onder meer in voor het behoud van de Sint-Janshuismolen, de eerste molen in ons land die maalde zonder economisch belang, en de andere windmolens op de Brugse vesten. In 1976 was hij medestichter van de vzw Molenzorg Vlaanderen, waarvan hij 37 jaar lang, tot in 2013, ook voorzitter was. Hij schreef verschillende publicaties over de West-Vlaamse molens.

Ook was Christian vele jaren actief als voorzitter van het *Berek*, een oud West-Vlaams woord voor bestuur of commissie, van het tijdschrift *Biekorf*.

Op 19 maart was het de beurt aan **Gaby Dewancker** om op tram 9 te stappen. Gaby is van opleiding wetenschappelijk regent. Hij is ere directeur van het gemeenschapsonderwijs te Poperinge. Hij was ook gedurende vele jaren schepen van financiën van de stad Poperinge en is ere provincieraadslid van West-Vlaanderen. Hij is ere Luitenant-kolonel van de artillerie en maakt nog steeds deel uit van de raad van eer Koninklijke Groepering Reservemilitairen West-Vlaanderen v.z.w.

Eén van de grote liefdes van Gaby is sterrenkunde. Regelmatig brengt hij nog voordrachten over dit onderwerp onder de titel 'Reis door het heelal'. Dat Dirk Frimout de eerste Belgische astronaut een leerling was van Gaby hoeft ons dan ook niet te verwonderen.



Wij wensen beide leden een hartelijk proficiat!

Voorstelling nieuwe leden

Bonte Pierre

° 12/08/1964

Woont in Lauwe

Opleiding Bachelor in automechanica

Reserveofficier Onderluitenant van het Vliegwezen

Zaakvoerder van Festivole – organisatie van feestelijkheden –
verhuur van materiaal voor feesten

Peter: Rudolf Leplae

Broucke Jean-Pierre

° 20/02/1953

Woont in Jabbeke – Snellegem

Onderofficier Adjudant-Majoor van de Infanterie Grenadiers
en laatste Korpsadjudant van 2KSOO te Zedelgem

Voorzitter van de Koninklijke Nationale Verbroedering der
Grenadiers en bestuurslid en lid van militaire en
vaderlandslievende verenigingen.

Peter: Fernand Vande Rivière

Denys Thierry

° 28/02/1953

Woont in Blankenberge

Reserveofficier Luitenant van 9^{de} Linierregiment

Opleiding: Licentiaat rechten, Criminologie en Management

Brevet Vlerick Instituut

Ere voorzitter Rechtbank van Eerste Aanleg van West-
Vlaanderen

Peters: Jacques Litière en Marcel Deblauwe

Dermul Robert

° 31/07/1948

Woont in Dudzele

Opleiding: onderwijzer

Brandweervrijwilliger Brandweer Brugge (1971-2008),
Brandweer Officier Luitenant (1988-2008), Ere-Luitenant
Brandweer Brugge (2008 -.....), Lesgever West-Vlaamse
Brandweerschool (WOBRA) (1988-2008)

VTB reisleider Europa en Wereldreizen

Hoofdbestuurslid sociaal-culturele vereniging VTB Cultuur

Lid Bureau Stedelijke Culturele Raad Stad Brugge

Peter: Isidoor Kelchtermans

Descamps Yves

° 06/03/1949

Woont in Knokke Heist

Opleiding: Geagregeerde LSO Nederlands – Engels -
Geschiedenis

Reserveonderofficier: Ereadjudant Medische Component

Vrijwillige medewerker van het Rode Kruis

Medewerker For Freedom Museum te Ramskapelle Knokke

Peter: Jan De Vos

Luypaert André

° 07/03/1944

Woont in Oostende

Opleiding Burgerlijk Scheepsbouwkundig Ingenieur

Ir Project manager bij NV Jan De Nul

Peters: Jacques Litière en Noella Fraeyman

Minnebo Dionys

° 16/09/1934

Woont in Eeklo

Opleiding Hogere Zeevaartschool, Analyst-programmeur, Anti
Submarine Warfare Officer

Gewezen officier van de Marine: Luitenant-ter-zee 1^{ste} klasse

Peter: Sylveer Debeuker

Moons Etienne

° 30/06/1938

Woont in Oostende

Opleiding KMS 96^{ste} Promotie Alle Wapens

Gewezen Kapitein-commandant van de Artillerie AA school
Lombardsijde

Voorzitter van de Vrienden van het OLV Hoekje te Oud-
Stuivekenskerke - Oorlogsite

Peter: André Billiet

Proot Johan

° 31/12/1966

Woont in Gistel

Reserveofficier van de Marine – Luitenant-ter-zee 1^{ste} Klasse -
Marineinfanterie

Opleiding: Master in de Rechten

Afdelingshoofd Cel Ondernemen bij de West Vlaamse

Intercommunale WVI

Peter: Ronny Vermeersch en Eddie Van Raemdonck

Tilleman Herman

° 30/05/1951

Woont in Brugge

Gewezen Manager Plant Engineering - CNH te Zedelgem

Peter: Isidoor Kelchtermans

Café - Tea-Room - Restaurant - Hotel

't ZAND

(voorheen Boudewijn I)

**HET GEZELLIGE RESTAURANT MET EEN
HEERLIJKE KEUKEN**

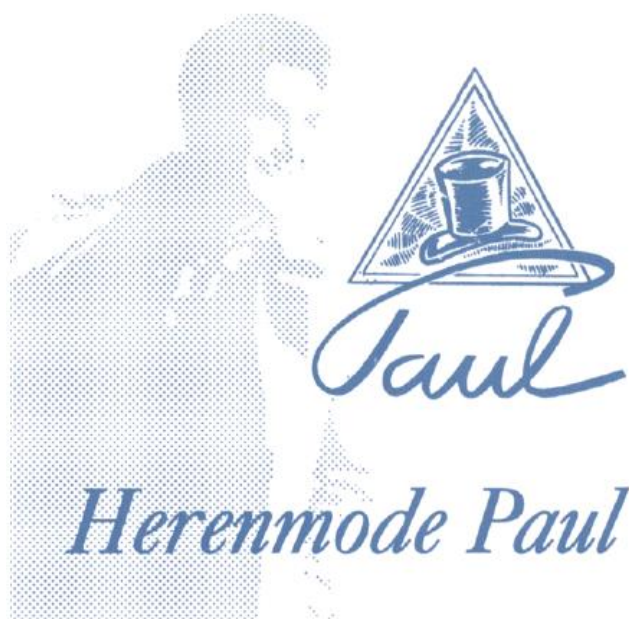
AAN EERLIJKE PRIJZEN

**ELKE VRIJDAGAVOND
VERRASSINGSMENU**

**En niet te vergeten het M&M Club trefpunt
elke vrijdagnamiddag van 16 tot 18 uur**

**Wij verwachten u voor een gezellige drink
of een lekkere hap.**

Tel:050-33.69.62 en www.cafetzand.be



Alfons Pieterslaan 71
8400 Oostende
Tel. & Fax 059/70 48 54

BTW BE 0889.232.652

www.herenmodepaul.be

info@herenmodepaul.be

CERRUTI 1881

LOUIS FERAUD

BUGATTI

Mc GREGOR

BRAX

FERRE

BURLINGTON

SCHIESSER

JEAN-PAUL GAULTIER UURWERKEN

CERRUTI UURWERKEN

LEDUB

HENRY COTTON'S

**Directe korting 10 %
voor leden Mars & Mercurius**